

Γεωπονική Σχολή Α.Π.Θ.
2^η Διάσκεψη Εκπροσώπων των Ελληνικών Πανεπιστημιακών
Γεωπονικών Τμημάτων
Αγρόκτημα Γεωπονικής Σχολής Α.Π.Θ.

Το μέλλον των Γεωπονικών Σπουδών στην Ελλάδα

-
Επαγγελματικές προοπτικές

Φεβρουάριος 2005

Συντονιστική Επιτροπή Συνδιασκέψεων

Εμ. Σταυρακάκης Καθ., Αντιπρύτανης Γ.Π.Α.
Πέτρος Λόλας Καθ., Κοσμήτορας Σχολή Γεωπ. Επιστημών Π.Θ.
Ν. Μισοπολινός Καθ., Πρόεδρος Γεωπονικής Σχολής Α.Π.Θ.

Οργανωτική Επιτροπή Ημερίδας

κα Κ. Τζαβέλλα Κλωνάρη, καθ. Γ/Δ Σχολής του Α.Π.Θ.
κ. Ι. Χατζημηνάογλου καθ. Γ/Δ Σχολής του Α.Π.Θ.
κ. Κ. Μάττας καθ. Γ/Δ Σχολής του Α.Π.Θ.
κ. Κ. Μπλιαδέρης καθ. Γ/Δ Σχολής του Α.Π.Θ.
κ. Γρ. Διαμαντίδης καθ. Γ/Δ Σχολής του Α.Π.Θ.
κα Αθ. Παυλάτου-Βε Αναπλ.καθ. Γ/Δ Σχολής του Α.Π.Θ.
κ. Ν. Νικολάου Αναπλ.καθ. Γ/Δ Σχολής του Α.Π.Θ.

Επιμέλεια Έκδοσης :

Ν. Μισοπολινός, Καθηγητής, Πρόεδρος της Γεωπονικής Σχολής του Α.Π.Θ.

Απομαγνητοφώνηση κειμένων :

Παναγιωτάκη Ευαγγελία

Καραβασίλη Μαρία,

Μισοπολινός Νικόλαος

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ.....	5
Α. ΑΠΟ ΤΑ Α.Ε.Ι. ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ.....	5
Β. ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ.....	6
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ.....	8
Εισαγωγή - ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ.....	9
Ν. Μισοπολινός, Πρόεδρος της Γεωπονικής Σχολής του Α.Π.Θ.....	9
Γ. Ζέρβας: Πρύτανης Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών.....	9
Χρ. Καλτσίκης, Αντιπρύτανης του Α.Π.Θ.....	10
Α' ΕΝΟΤΗΤΑ.....	12
ΟΜΙΛΙΕΣ ΦΟΡΕΩΝ.....	12
Β. ΠΑΥΛΗΣ Μέλος ΔΣ της ΠΕΓΔΥ.....	12
Νικολαΐδης, Ατιπρόεδρος της ΠΟΣΓ.....	15
Γεώργιος Παπαβασιλείου, Πρόεδρος ΓΕΩΤ.Ε.Ε.....	18
Στογιάννος Μ. Πρόεδρος της Πανελλήνιας Ένωσης Εργοληπτών Γεωπόνων Έργων Πρασίνου (ΠΕΕΓΕΠ).....	20
ΑΝΤΩΝΟΓΛΟΥ Ν., Πρόεδρος της ΠΟΣΕΓ.....	27
κ. Α. Καραμάνος, Γ. Γραμματέας του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας.....	31
Β' ΕΝΟΤΗΤΑ.....	35
ΟΜΙΛΙΕΣ ΓΕΩΠΟΝΩΝ ΜΕ ΜΕΓΑΛΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΓΕΩΠΟΝΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΣΤΟΝ ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΤΟΜΕΑ.....	35
ΠΑΠΑΣΟΛΟΜΩΝΤΟΣ Σ., ΜΕΛΟΣ Δ.Σ. της εταιρείας ΚΕΓΟ και στο British Home Grown Cereal Authority.....	35
ΓΕΡΟΒΑΣΙΛΕΙΟΥ Β. , «ΓΕΡΟΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ».....	41
ΕΥΘΥΜΙΑΔΗΣ Ν. , Πρόεδρος Ομίλου «Ραιδεστός Ευθυμιάδης Agrotechnology Group».....	47
ΕΝΟΤΗΤΑ Γ' ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ - ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΣΥΝΕΔΡΩΝ.....	53
Από κ. Χρονοπούλου προς κ. Γεροβασιλείου ή Ευθυμιάδη.....	53
Ευθυμιάδης:.....	53
Γεροβασιλείου.....	53
Από κ. Λαζαρίδη Προς Ευθυμιάδη και Γεροβασιλείου.....	53
Ευθυμιάδης.....	54
Γεροβασιλείου.....	54
Ερώτηση (δεν αναφέρεται όνομα).....	54
Ευθυμιάδης.....	54
Παρέμβαση (δεν αναφέρεται όνομα).....	54
Ερώτηση για τον κ. Παπαβασιλείου.....	55
Ο κ. Σταυρακάκης απαντά.....	55
Από κ. Ρουπακιά προς κύριο Καραμάνο.....	56
κ. Καραμάνος.....	56
κ. Ευθυμιάδης.....	56
κ. Παυλής.....	57
Από κα Κυριακοπούλου προς κ. Παυλή.....	57
κ. Παυλής.....	57
κ. Παπασολομώντος.....	57
Από την κα Ευθυμιάδη.....	57
κ. Καραμάνος.....	57

Από κ. Ζέρβα.....	58
κ. Παπασολωμόντος.....	58
κ. Ευθυμιάδης.....	58
Καλτσίκης Πρόεδρος Τμήματος Φυτικής Παραγωγής.....	59
κ. Κωμαΐτης Μ., Πρόεδρος Τμήματος Επιστήμης και Τεχνολογίας Τροφίμων.....	59
κ. Βασιλείου, Πρόεδρος Τμήματος Αγροτικής Ανάπτυξης Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου.....	60
κ. Καραντούνιας Γ. Πρόεδρος του Τμήματος Αξιοποίησης Γεωργικής Μηχανικής και Φυσικών Πόρων και τέως Εγγείων Βελτιώσεων Γεωπονικό Πανεπιστήμιο	61
κ. Φωτόπουλος Χρ. Πρόεδρος Τμήματος Οργάνωσης και Διαχείρισης Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων	61
Κα Χρονοπούλου Πρόεδρος Γενικού Τμήματος του Γεωπονικού Πανεπιστημίου	61
κα Σακελλαρίου Μακραντωνάκη, Πρόεδρος Τμήματος Γεωπονίας Φυτικής Παραγωγής και Αγροτικού Περιβάλλοντος	62
κ. Σιάρδος Γιώργος, Καθηγητής Γεωργικών Εφαρμογών στο Τμήμα Γεωπονίας στο Α.Π.Θ.....	63
κ. Χατζημηνάογλου Ιωάννης Καθηγητής Ζωικής Παραγωγής του Α.Π.Θ.....	65
κ. Καζακόπουλος Λ., Πρόεδρος Τμήματος Αγροτικής Οικονομίας και Ανάπτυξης στο Γ.Π.Α.....	65
Τμήμα Ζωικής Παραγωγής Γ.Π.Α.....	66
κ. Χρήστος Νεοφύτου, Πρόεδρος Τμήματος Γεωπονίας Ζωικής Παραγωγής και Υδάτινου Περιβάλλοντος.....	67
κ. Μάμαλης Σπύρος Μέλος Συμβουλίου του ΓΕΩΤΕΕ	67
κ.Δ. Προφήτου	68
κ. Τσιούρης :	69
Ο κ.Γ. Διαμαντίδης:	70
Κ.Κλωνάρη:	71
Κ.Παναγιωτόπουλος:	71
Η.Ελευθεροχωρινός:	72
Α.Θρασυβούλου:	73
κ. Τσατήρης:	73
Χ. Καμενίδης:	75
Π.Κούγιας: Πρόεδρος της ΔΑΠ ΝΔΦΚ	77
Σ.Βρυλλάκης, εκπρόσωπος ΠΑΣΠ:.....	78
κ. Σταυρακάκης:	80
Γενικός Γραμματέας:	81
Ν.Μισοπολινός:	82

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ

Α. ΑΠΟ ΤΑ Α.Ε.Ι. ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

1. Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Γεωπονική Σχολή

- Πρόεδρος καθ. *N. Μισοπολινός*, misopoli@agro.auth.gr
- Αναπλ. Πρόεδρο Καθ. κ. *Δημήτριος Ντότας*, dotas@agro.auth.gr
- Δ/ντές Τομέων
 - Καθ. κα *K. Τζαβέλλα Κλωνάρη*, kateklon@agro.auth.gr
 - Καθ. κ. *I. Χατζημηνάογλου* ioahat@agro.auth.gr
 - Καθ. κ. *K. Μάττας* mattas@agro.auth.gr
 - Καθ. κ. *K. Μπυλιαδέρης* biliader@agro.auth.gr
 - Καθ. κ. *Γρ. Διαμαντίδης* diagreg@agro.auth.gr
 - Αναπλ. Καθ. κα *Αθ. Παυλάτου-Βε* nicolaou@agro.auth.gr
 - Αναπλ. Καθ. κ. *N. Νικολάου* nicolaou@agro.auth.gr

2. Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Πρύτανη κ. *Γεώργιος Ζέρβας* r@aua.gr

Αντιπρυτάνεις κ.κ.

- Καθ. *Εμ. Σταυρακάκης* vr2@aua.gr
- Αναπλ. Καθ. *Α. Λουλούδης* vr1@aua.gr

Προέδρους και αναπληρωτές Προέδρους Τμημάτων

Τμήμα Φυτικής Παραγωγής

- Καθηγ. *Παντούσης Καλτσίκης*, Πρόεδρος, kaltsikes@aua.gr
- *Παναγιώτα Κυριακοπούλου*, Αναπληρωτής Προέδρου, pek@aua.gr

Τμήμα Γεωπονικής Βιοτεχνολογίας

- Καθηγ. *Δροσόπουλος Ιωάννης*, Πρόεδρος, idross@aua.gr
- Καθηγ. *Κατινάκης Παναγιώτης*, Αναπληρωτής Προέδρου, bmbi2kap@aua.gr

Τμήμα Αγροτικής Οικονομίας & Ανάπτυξης

- Καθηγ. *Καζακόπουλος Λεωνίδας*, Πρόεδρος, leokaz@aua.gr
- Αν. Καθηγ. *Μπεόπουλος Νικόλαος*, Αναπληρωτής Προέδρου, nbeop@aua.gr

Τμήμα Αξιοποίησης Φυσικών Πόρων & Γεωργικής Μηχανικής

- Αν. Καθηγ. *Καραντούνιας Γεώργιος*, Πρόεδρος, Fax 2105294081
- Αν. Καθηγ. *Ασημακόπουλος Ιωάννης*, Αναπληρωτής Προέδρου, lsos2asy@aua.gr

Τμήμα Επιστήμης & Τεχνολογίας Τροφίμων

- Καθηγ. *Κωμαΐτης Μιχαήλ*, Πρόεδρος, achem@aua.gr
- Αν. Καθηγ. *Αθανασόπουλος Παναγιώτης*, Αναπληρωτής Προέδρου, icf2atp@aua.gr

Γενικό Τμήμα

- Καθηγ. *Αικατερίνη Χρονοπούλου - Σερέλη*, Πρόεδρος,
khrono@aua.gr
- Αν. Καθηγ. *Χούντας Αθανάσιος*, Αναπληρωτής Προέδρου,
hount@aua.gr

3. Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Κοσμήτορας Καθ. κ. *Πέτρος Λόλας*, lolaspet@agr.uth.gr

Τμήμα Γεωπονίας Φυτικής Παραγωγής

- Αναπλ. Πρόεδρος Καθ. Κ. *Σακελλαρίου-Μακραντωνάκη Μαρία*
mask@agr.uth.gr

Τμήμα Γεωπονίας Ζωικής Παραγωγής και Υδάτινου Περιβάλλοντος

- Πρόεδρος Καθ. *Χρήστος Νεοφύτου* chneofit@agr.uth.gr
- Αναπλ. Πρόεδρος Αναπλ. Καθηγητής *Ιωάννης Γεωργουλάκης*,
georgoul@uth.gr

4. Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Τμήμα Αγροτικής Ανάπτυξης

- Πρόεδρος Αναπλ. Καθ. κ. *Βασιλείου Γεώργιος*, gvasil@agro.duth.gr
- Αναπλ. Πρόεδρος Καθ. *Κωτούλα-Συκά Ελένη*.
ekotoula@agro.duth.gr

5. Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Τμήμα Οργάνωσης και Διαχείρισης Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων

- Πρόεδρος Αναπλ. Καθ. *Φωτόπουλος Χρίστος*,
chfotopu@cc.uoi.gr

6. Αριστοτέλιο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Γεωπονική Σχολή

Όλα τα Μέλη ΔΕΠ

B. ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ

ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΟΣ (ΓΕΩΤ.Ε.Ε.)

Πρόεδρος: Γεώργιος Παπαβασιλείου, τηλ. 2108239195, 2310278817-8, 6972229524
Βενιζέλου 64
546 31 Θεσσαλονίκη

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΓΕΩΠΟΝΩΝ (ΠΟΣΓ)

Νικολαΐδης Ατιπρόεδρος της ΠΟΣΓ

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΝΩΣΗ ΓΕΩΠΟΝΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ (ΠΕΓΔΥ)

Β. Παυλής Μέλος ΔΣ.

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ ΓΕΩΠΟΝΩΝ
(ΠΟΣΕΓ)

Πρόεδρος: Νικόλαος Αντώνογλου, τηλ. 2102791411, 6977073615, Fax 21012790137
Διδότου 26
106 80 Αθήνα
E-mail: poseg@otenet.gr

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΝΩΣΗ ΕΡΓΟΛΗΠΤΩΝ ΓΕΩΠΟΝΩΝ ΕΡΓΩΝ ΠΡΑΣΙΝΟΥ
(Π.Ε.Ε.Γ.Ε.Π.)

Πρόεδρος: Μιχάλης Στογιάννος, τηλ. 2109312400, Fax 2109312670
Εφέδδου 4
171 21 Ν. Σμύρνη
E-mail: info@peegep.gr

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Προεδρείο: Σταυρακάκης Μ., Λόλας Π., Μισοπολινός Ν.

9.00 Χαιρετισμοί(*) : Προεδρείο: Μισοπολινός Ν.
Α. Καραμάνος, Γ.Γ. ΥΠΕΠΘ
Θ. Αληφακιώτης, Γ.Γ. ΥΠΑΝ&ΤΡΟΦ,
Ι. Αντωνόπουλος, Πρύτανης Α.Π.Θ.,
Γ. Ζέρβας, Πρύτανης ΓΠΑ)

9.15 κ. Παπαβασιλείου Γ. (Πρόεδρος ΓΕΩΤ.Ε.Ε.)

9.40 κ. Καραμήτρος Κ. (Πρόεδρος Π.Ε.Γ.Δ.Υ.)

10.05 κ. Βαλάντζας Κ. (Πρόεδρος Π.Ο.Σ.Γ.)

10.30 κ. Αντώνογλου Ν. (Πρόεδρος Π.Ο.Σ.Ε.Γ.)

10.55 κ. Στογιάννος Μ. (Πρόεδρος Π.Ε.Ε.Γ.Ε.Π.)

11.20 Διακοπή - Καφές

Προεδρείο: Σταυρακάκης Μ

12.00 κ. Παπασολομώντος Σωτ. (Εταιρεία ΚΕΓΟ Α.Ε.)

12.25 κ. Γεροβασιλείου Ε. (Κτήμα Γεροβασιλείου ΟΙΝΟΠ. ΑΕΒΕ)

12.50 κ. Ευθυμιάδης Ν. (ΕΥΘΥΜΙΑΔΗΣ Κ. & Ν. ΑΒΕΕ)

13.30 Γεύμα

Προεδρείο: Λόλας Π

15.00 -17.30 Παρεμβάσεις Προέδρων, Αναπλ. Προέδρων, Δ/ντών
Τομέων, καθηγητών, φοιτητών

17.30-18.00 Συζήτηση-Συμπεράσματα

(*)Είχαν κληθεί να χαιρετίσουν

Εισαγωγή - ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ

N. Μισοπολινός, Πρόεδρος της Γεωπονικής Σχολής του Α.Π.Θ.

Καλημέρα σε όλους τους συνέδρους.

Με πολύ χαρά σας υποδεχόμαστε στο Αγρόκτημα του Πανεπιστημίου μας. Αυτή όπως όλοι γνωρίζεται είναι η δεύτερη συνάντηση που αφορά το μέλλον των Γεωπονικών Σπουδών στη χώρα μας. Η πρώτη έγινε στην Αθήνα στο Γεωπονικό Πανεπιστήμιο τον Ιανουάριο του 2004. Ήταν μια πρωτοβουλία των δύο Πανεπιστημίων, του Γεωπονικού και του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου. Θεωρούμε ότι πρέπει να αρχίσουμε ένα τέτοιο διάλογο σε εθνικό επίπεδο για να δούμε πού και πώς μπορούμε να οδηγήσουμε τις σπουδές στα Πανεπιστήμια έτσι ώστε οι γεωπόνοι να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις της επόμενης εικοσαετίας. Στην πρώτη συνάντηση της Αθήνα έγινε εμπειριστατωμένη ανάλυση σε ποια κατάσταση βρίσκονται οι ανώτατες γεωπονικές σπουδές. Μιλήσαμε και συζητήσαμε για τα προγράμματα σπουδών των Τμημάτων μας και καταλήξαμε στο συμπέρασμα ότι επιθυμούμε όλοι να υπάρχει η Γεωπονική ομπρέλα στα προγράμματά μας. Θέλουμε να καθορίσουμε τι σημαίνει στην πραγματικότητα αυτή η Γεωπονική ομπρέλα ή Γεωπονικό υπόβαθρο και θα είναι ένα από τα θέματα προς συζήτηση στην επόμενη συνάντηση που θα κάνουμε. Πριν από όλα αυτά όμως είπαμε να ακούσουμε τους Γεωπονικούς επαγγελματικούς φορείς και προσωπικότητες γεωπόνους από τον επιχειρηματικό γεωπονικό χώρο να μας πούνε την άποψη τους. Πως δηλαδή αυτοί βλέπουν τον Γεωπόνο που θα βγαίνει από τα Ιδρύματα μετά από 15-20 χρόνια έτσι ώστε να βγάλουμε ολοκληρωμένα συμπεράσματα και να διαμορφώσουμε τα προγράμματα σπουδών.

Γ. Ζέρβας: Πρύτανης Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών

Κύριε Πρόεδρε, κύριε Πρύτανη, κύριοι Αντιπρυτάνεις, κύριε Κοσμήτορα, Αγαπητοί συνάδελφοι

Από την αρχή του εικοστού αιώνα ή Γεωργία βρίσκεται στο κέντρο του ενδιαφέροντος δεδομένου ότι η Γεωργία ως μέλος της εφαρμοσμένης οικολογίας έχει γίνει αντικείμενο ενός εξελισσόμενου διαλόγου.

Για την διαχείριση των φυσικών πόρων και τη βιωσιμότητα των παγκόσμιων συστημάτων παραγωγής τροφίμων η οποία εμπλέκει τα κύρια μεγέθη του πληθυσμού, όπως, επάρκεια, βαθμό ανάπτυξης παραγωγής τροφίμων και των εδαφικών υδάτινων πόρων υβριδικές επιλογές και άλλα. Το γνωστικό πεδίο των Γεωπονικών επιστημών καλείται σήμερα να απαντήσει στις προκλήσεις της κοινωνικής ευθύνης, και των συνθηκών εργασίας, της γεωργικής έρευνας και της παραγωγικότητας, της ανάγκης για ολοκληρωμένο σχεδιασμό και διαχείριση, της αύξησης της οικονομικής συμμετοχής και της συμμόρφωσης προς μία μεγάλη ποικιλία εθνικών και ευρωπαϊκών θεσμών, νόμων, κανονισμών και οδηγιών σ' αυτό το περιβάλλον στο οποίο οφείλει να ανταποκριθεί ένα νέο πρόγραμμα επιστημονικών σπουδών.

Τα υφιστάμενα προγράμματα σπουδών φαίνεται να έχουν κλείσει τον κύκλο τους κατά κάποιο τρόπο ή αν θέλετε η εφαρμογή τους επί κάποιες δεκαετίες τώρα έχει συσσωρεύσει κάποια προβλήματα που απαιτούν λύση άλλωστε είναι επιβεβλημένο τα προγράμματα να υποβάλλονται σε περιοδική ανανέωση που αποσκοπεί στην

εισαγωγή γνώσεων που απαιτούνται από τις προόδους της επιστήμης και τις αλλαγές της κοινωνίας και οικονομίας. Τα προγράμματα πρέπει να είναι εκτός από ανανεώσιμα ανοικτά και ευέλικτα. Πρέπει να συνδυάζουν την ακαδημαϊκή ποιότητα με τη συνάφεια με τη διαρκή απασχόληση των πτυχιούχων. Και αυτό στα πλαίσια των παραπάνω και λαμβάνοντας υπόψη ότι: Πρώτον, τα τελευταία χρόνια έχουν ανοιχθεί νέοι επιστημονικοί ορίζοντες με την ανάπτυξη των κλάδων της μοριακής βιολογίας, της βιοτεχνολογίας και της αειφορικής γεωργίας, της καλλιέργειας βιομηχανικών φυτών και άλλων. Δεύτερον, τις νέες ανάγκες της σύγχρονης κοινωνίας και οικονομίας. Τρίτον, την Ευρωπαϊκή διάσταση της Πανεπιστημιακής Παιδείας και τις σχεδιαζόμενες αλλαγές στην τριτοβάθμια εκπαίδευση σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο και Τέταρτον τις εμπειρίες που έχουμε αποκτήσει από την εφαρμογή των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών στα Πανεπιστημιακά Τμήματα Γεωπονίας.

Καλούμεθα σήμερα να καταθέσουμε άμεσα τις απόψεις και τις εμπειρίες προκειμένου να προχωρήσουμε σ' ένα στρατηγικό σχεδιασμό για την περαιτέρω ανάπτυξη των Γεωπονικών σπουδών και να αναμορφώσουμε τα προγράμματα σπουδών με βάση τα νέα δεδομένα. Ανέφερε ήδη ο κύριος πρόεδρος και θα θυμάστε οι περισσότεροι τουλάχιστον από εσάς που παρευρίσκεστε εδώ ένα χρόνο πριν στο Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών οργανώθηκε συνδιάσκεψη ημερίδα των εκπροσώπων των Ελληνικών Πανεπιστημίων Γεωπονίας με θέμα «Προπτυχιακές Σπουδές στα Ελληνικά Πανεπιστήμια Παρόν και Μέλλον» Στην ημερίδα αυτή συζητήθηκαν κυρίως τα προγράμματα των προπτυχιακών σπουδών και αποφασίστηκε η οργάνωση της σημερινής ημερίδας στην οποία βεβαίως έχουν κληθεί εκτός από Πανεπιστημιακούς και οι Επαγγελματικοί και Συνδικαλιστικοί Φορείς του κλάδου καθώς και ιδιώτες Γεωπόνοι που έχουν διακριθεί στην επαγγελματική τους δραστηριότητα. Πριν προχωρήσουμε στις εσωτερικές δικές μας διεργασίες, αναμόρφωση των προγραμμάτων σπουδών, κρίναμε σκόπιμο να ακούσουμε και τις δικές σας απόψεις στα ερωτήματα που έχουμε θέσει ώστε το αποτέλεσμα να είναι το καλύτερο δυνατό. Επομένως σας διαβεβαιώ ότι θα λάβουμε πολύ σοβαρά υπόψη τις θέσεις σας και τις παρατηρήσεις σας στην αναμόρφωση των προγραμμάτων σπουδών που σχεδιάζουμε. Τελειώνοντας θα ήθελα να σας ευχαριστήσω για τη συμμετοχή σας και ιδιαίτερα να ευχαριστήσω το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης για τη Φιλοξενία και τη συντονιστική επιτροπή για την εξαιρετική οργάνωση της Ημερίδας. Εύχομαι να έχουμε καλή και εποικοδομητική συνέχεια στο πρόγραμμα μας.

Χρ. Καλτσίκης, Αντιπρύτανης του Α.Π.Θ.

Κύριε Πρύτανη, Αγαπητοί συνάδελφοι του ομολόγου και του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών Αγαπητοί Συνάδελφοι του προεδρείου, Αγαπητοί συνάδελφοι σας καλωσορίζω στους φιλόξενους ελπίζω χώρους του Αγροκτήματος του Πανεπιστημίου και πιστεύω ότι η σημερινή εκδήλωση που έρχεται δεύτερη μετά την περσινή για το μέλλον των Γεωπονικών Σπουδών και τις Επαγγελματικές Προοπτικές να στεφθεί από επιτυχία. Με ιδιαίτερη ευχαρίστηση ανέλαβα να εκπροσωπήσω την πρυτανεία στη σημερινή εκδήλωση γιατί πραγματικά νιώθω ότι βρίσκομαι ανάμεσα σε φίλους και όχι απλά συναδέλφους. Για πολλούς λόγους πολλοί από εσάς τους ξέρετε. Ένα δεύτερο σημείο που ήθελα να καταθέσω είναι να εκφράσω τα συγχαρητήρια της πρυτανείας και τους συναδέλφους που ανέλαβαν την πρωτοβουλία να ασχοληθούν συστηματικά και οργανωμένα με τις Γεωπονικές

Σπουδές και το μέλλον τους. Θα μου επιτρέψετε μια σύντομη προσωπική αναφορά που σχετίζεται με το θέμα γιατί όπως οι περισσότεροι από εσάς θα ξέρετε προέρχομαι από τον κλάδο των μηχανικών. Ο κλάδος των μηχανικών εκπροσωπείται από το Τεχνικό Επιμελητήριο εδώ και 80 χρόνια και έχει πίσω του μια πολύ καλή εμπειρία από συνεργασία Πανεπιστημίων και επαγγελματικών φορέων. Ειδικά για τον κλάδο των τοπογράφων μηχανικών από τον οποίο προέρχομαι επειδή τα τελευταία 20-25 χρόνια ασχολήθηκα και ως συνδικαλιστής πέρα από τις διοικητικές θέσεις που είχα στο Τμήμα μπορώ να συμβάλω με την προσωπική αυτή αναφορά στο θέμα σας. Με πρωτοβουλία δική μου πριν από 20 χρόνια περίπου δηλαδή στα μέσα τις δεκαετίας του 80 είχαμε ξεκινήσει στο Τμήμα σ' ένα πρόγραμμα συνεχιζόμενης εκπαίδευσης και ήταν το πρώτο που είχε γίνει τουλάχιστον εδώ στη Θεσσαλονίκη που απευθυνόταν σε συναδέλφους της πράξης. Είχε περιλάβει τέσσερις κύκλους εκείνη την εποχή τους οποίους είχαν περάσει 100 περίπου συνάδελφοι επαγγελματίες οι οποίοι ήταν εκπαιδευτικοί και είχαν ενημερωθεί πάνω στις τελευταίες εξελίξεις της επιστήμης μας. Στη συνέχεια στις αρχές της δεκαετίας του 90 είχα αναλάβει πρόεδρος του Τμήματος και εκείνη την εποχή εφαρμόζουμε μια αρχή αναμόρφωσης ανά πενταετία του προγράμματος σπουδών. Επειδή οι σπουδές μας είναι πενταετείς περιμένουμε να ολοκληρωθεί ένα κύκλος το συζητάμε πριν τελειώσει 1-2 χρόνια και προσπαθούμε να προσαρμόσουμε το πρόγραμμά μας στις νέες εξελίξεις και τις νέες προοπτικές. Εκείνη την εποχή λοιπόν που ανέλαβα για πρώτη φορά Πρόεδρος στο Τμήμα είχαμε εισαγάγει ένα αντικείμενο στο 9^ο εξάμηνο σπουδών, το 10^ο σ' εμάς είναι αφιερωμένο στην εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας, το οποίο είχε τίτλο Επαγγελματική Πρακτική. Ήταν μάθημα επαγγελματικό και συνεχίζει να υπάρχει ακόμα και σήμερα. Στην διάρκεια του μαθήματος καλούνταν συνάδελφοι της πράξης από δημόσιο και ιδιωτικό τομέα και παράδιδαν διαλέξεις πάνω στο αντικείμενο στο πως δηλαδή εφαρμόζεται η επιστήμη μας στην πράξη και στο τέλος υπήρχαν και εξετάσεις. Στη συνέχεια με την ευκαιρία του πρώτου ΕΠΕΑΕΚ εισάγουμε στο τμήμα μας το θεσμό της πρακτικής άσκησης ο οποίος περπάτησε καλά. Όλοι οι φοιτητές εκείνης της εποχής επί τέσσερα χρόνια επί 2 μήνες το καλοκαίρι πήγαιναν στα γραφεία και υπηρεσίες και εκπαιδεύονταν με πολύ καλά αποτελέσματα. Βέβαια στη συνέχεια αυτό το πρόγραμμα χαλάρωσε ατόνησε δεν υπήρχαν καλά κίνητρα για τους φοιτητές για τους επόπτες, ωστόσο ήταν μια καλή εμπειρία. Μ' όλα αυτά που σας ανέφερα θέλω να πω ότι υπάρχουν εμπειρίες οι οποίες μπορούν να αξιοποιηθούν. Αυτό που θέλω να πω κλείνοντας και από τη σχέση που έχω με το αντικείμενο νομίζω θα πρέπει η προσπάθεια να στραφεί σε εξελληνισμό των Γεωπονικών σπουδών. Δηλαδή να στραφούν οι γεωπονικές σπουδές στις ειδικές συνθήκες με αξιοποίηση των τοπικών συνθηκών των τοπικών ειδών της Ελληνικής χλωρίδας και πανίδας. Σας ευχαριστώ πολύ εύχομαι καλή επιτυχία στις εργασίες σας και θα περιμένουμε τα αποτελέσματα

Ν. Μισοπολινός.

Ευχαριστούμε πολύ κ. Αντιπρύτανη και παρακαλώ να κηρύξετε την έναρξη της σημερινής ημερίδας.

Χρ. Καλτσίκης, Αντιπρύτανης του Α.Π.Θ.

Κηρύσσω την έναρξη των εργασιών και είμαι σίγουρος ότι τα πάτε καλά. Αυτό που θα περιμένουμε εμείς θα είναι τα αποτελέσματα τα πρακτικά.

Α' ΕΝΟΤΗΤΑ

ΟΜΙΛΙΕΣ ΦΟΡΕΩΝ

Προεδρείο : Ν. Μισοπολινός

Β. ΠΑΥΛΗΣ Μέλος ΔΣ της ΠΕΓΔΥ

Ευχαριστούμε το προεδρείο και την Οργανωτική Επιτροπή για την πρόσκληση που μας κάνατε. Λέγομαι Βασίλης Παυλής είμαι γεωπόνος στην Διεύθυνση Αγροτικής Ανάπτυξης και είμαι μέλος του διοικητικού συμβουλίου της Πανελληνίας Ένωσης Γεωπόνων του Δημοσίου. Ο πρόεδρος μας δεν μπόρεσε να παραβρεθεί και παρακάλεσε εμένα να παραβρεθώ.

Κυρίες και Κύριοι οι πολλές αλλαγές που συμβαίνουν καθημερινά στον πλανήτη μας, η ανταγωνιστικότητα που με την πάροδο του χρόνου αυξάνεται σ' όλα τα επίπεδα προβληματίζουν τον καθένα μας και ιδίως εμάς τους γεωπόνους. Η υπάρχουσα κρίση στον Αγροτικό κόσμο θεωρούμε ότι είναι πολύ βαθιά και οι επιπτώσεις έχουν αντικείμενο όχι μόνο στους αγρότες αλλά και στα συναφή επαγγέλματα όπως των γεωπόνων. Μέλημα όλων μας ιδίως της ακαδημαϊκής κοινότητας του τμήματος Γεωπονίας είναι να διαμορφώσουμε νέες προτάσεις που θα αποβλέπουν στην δημιουργία αναγκαίας υποδομής και παροχή σπουδών που να συνδέουν **την εκπαίδευση και την έρευνα με την αγορά ώστε οι διαμορφούμενες δομές να είναι οικονομικά βιώσιμες και το σύνολο του γεωπονικού κλάδου να ανταπεξέλθει σ' όλες τις απαιτήσεις των ημερών**. Βέβαια όλα αυτά απαιτούν οικονομικές εισροές προς την Πανεπιστημιακή Κοινότητα που ωστόσο καθημερινά διαβάζουμε στον τύπο και ακούμε στα ραδιόφωνα και τις τηλεοράσεις τα οικονομικά προβλήματα που έχουν τόσο τα περιφερειακά πανεπιστήμια αλλά και τα κεντρικά με αποτέλεσμα τη δυσλειτουργία τους. Γι' αυτό λοιπόν οι προτάσεις πρέπει να γίνουν με προσοχή. Να τεθούν προτεραιότητες και να είναι πλήρεις.

Όσο αναφορά την υφιστάμενη κατάσταση και προπάντων τη διάρθρωση των γεωπονικών σπουδών έχω να κάνω ορισμένες κρίσεις και προτάσεις ξεκινώντας από το σημερινό όνομα Τμήμα Γεωπονίας. Θεωρώ απαράδεκτο γεγονός η επωνυμία της Σχολής να καταργηθεί το έτος 1981 παρ' όλη την ιστορία της από το έτος 1937. Πιστεύω χωρίς κάποια αντίσταση από τους Καθηγητές είτε από τον κόσμο των φοιτητών. Ήταν μια ενέργεια υποβάθμισης της Γεωπονικής Επιστήμης και μια τελμάτωση της δυναμικής που είχε η Γεωπονική Σχολή Θεσσαλονίκης λόγω των οικονομικών και λοιπών επιπτώσεων από την αλλαγή ονόματος η οποία μέχρι σήμερα ταλανίζει τη δράση της. Πρώτο μέλημα όλης της Γεωπονικής κοινότητας είναι η επαναφορά του ονόματος Γεωπονική Σχολή που θα της δώσει μια οντότητα με δυναμική επαναπροσανατολισμού. Με τη δημιουργία Τμημάτων αντίστοιχων των σημερινών τομέων ή λιγότερων με την σύμπτυξη κάποιων. **Ο όρος Γεωπονική Σχολή είναι μια ετικέτα ανεξίτηλη ιστορικά. Μια ετικέτα με απεριόριστη αξία στην αγορά**. Με την ολοκλήρωση της μορφής των σπουδών θα θεωρούσα κατάκτηση εάν είναι δυνατόν οι εισαγόμενοι φοιτητές να δηλώνουν εξ αρχής το Τμήμα που θέλουν να ακολουθήσουν ώστε να υπάρχει ισόρροπη αναβάθμιση όλων των Τμημάτων. Καλύτερη κατανομή και να μην υπάρξει κίνδυνος στο μέλλον να χαθούν αντικείμενα της Γεωπονικής Επιστήμης. Οποιαδήποτε διάρθρωση και αν πάρουν στο μέλλον οι σπουδές στη Γεωπονική Σχολή θεωρώ απαραίτητο **στα δύο έτη σπουδών**

να υπάρχει ένας κορμός με ικανό αριθμό μαθημάτων Γεωπονικών αρχών. Παραδείγματος χάρη αγροτική οικονομία, δενδροκομία, επιστήμη και τεχνολογία τροφίμων κ.α. Για την απόκτηση ενός ενιαίου και ισχυρού γεωπονικού υπόβαθρου σπουδών από τους φοιτητές **σε συνδυασμό πάντα με τα απαραίτητα μαθήματα γενικής παιδείας** π.χ. ανόργανη οργανική χημεία στατιστική κ.α. όσον αναφορά τα αλλά τρία έτη να γίνει προσπάθεια διάρθρωσης των σπουδών κατά τέτοιο τρόπο ώστε περιοριστούν οι επικαλύψεις και να εντατικοποιηθούν οι σπουδές με προσθήκη νέων μαθημάτων που κρίνονται απαραίτητα από την σημερινή αγορά εργασίας σ' όλους τους τομείς όπως διοίκησης αγροτικών επιχειρήσεων, marketing, προχωρημένες γνώσεων σε υπολογιστές κ.α. Επίσης μέγιστη κατάκτηση για τον κλάδο μας θα ήταν η αναγνώριση του 5^ο έτους σπουδών ως μεταπτυχιακού διπλώματος. Στα πλαίσια της επέκτασης των σπουδών της γεωπονία και σ' άλλους κλάδους διαφαίνεται ότι υπάρχουν σημαντικές δυνατότητες για **στροφή προς τον κλάδο των επιστημών διατροφής και διαιτολόγιας καθώς και στα αντικείμενα της χωροταξίας και περιβάλλοντος και της ιχθυολογίας** που έχουν παραμεληθεί ακολουθώντας πάντοτε τις τελευταίες εξελίξεις και τις νέες ανατιμήσεις της αγοράς. Η προσωπική μου εμπειρία η επαφή μου με νεότερους συναδέλφους στις διάφορες παραγωγικές διαδικασίες αλλά και μαρτυρίες νεότερων συναδέλφων καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι την τελευταία εικοσαετία έχουμε υποβάθμιση του Γεωπονικού προσωπικού. Αυτό είναι δυνατόν να οφείλεται στην αθρόα εισαγωγή φοιτητών στα Πανεπιστήμια στη ίδια ζήτηση αγοράς εργασίας με τη διάρθρωση των σπουδών των ειδικοτήτων και στον περιορισμό της πρακτικής εξάσκησης των αποφοίτων στο χωράφι στη βιομηχανία και γενικότερα στην αγορά. Στα πλαίσια της ταύτισης του πτυχίου του Γεωπόνου με την αγορά εργασίας και την καλύτερη εκπαίδευση των φοιτητών θεωρώ σαν απαραίτητα την αξιοποίηση από το Πανεπιστήμιο καταξιωμένων συναδέλφων της αγοράς μέσα από συνεργασίες και διαλέξεις της εφαρμογής της επιστήμης στην πράξη. Αυτά θα πρέπει να συνδυαστούν με ευέλικτα μαθήματα που παρουσιάζουν αναλυτικά τις ανάγκες της αγοράς με εφαρμογές και παραδείγματα π.χ. σχέδια βελτίωσης, μελέτες.

Ένας άλλος βασικός άξονας στον οποίο πρέπει να δοθεί έμφαση στην νομοθετική αντιστοίχιση σπουδών με επαγγελματικά δικαιώματα και προσλήψεις σε αντίστοιχα αντικείμενα. Όσον αφορά το δημόσιο και ευρύτερο δημόσιο τομέα θα πρέπει να δοθεί τέλος στο σημερινό κατακερματισμό των υπηρεσιών και στην υποβάθμιση και απαξίωση των ειδικοτήτων με την ισοπεδωτική λογική όλοι για όλα τα αντικείμενα ανεξαρτήτως των ειδικοτήτων. Έχω να αναφέρω ότι οι συνάδελφοι που διορίζονται στο δημόσιο τομέα και στους διάφορους οργανισμούς στους ΟΤΑ είμαστε εγκλωβισμένοι από κάποιο κεντρικό όργανο. Δυστυχώς δεν υπάρχει κάποιος σύνδεσμος ώστε να υπάρχει κάποια συνοχή στην όλη ανάπτυξη της Γεωργίας και δυστυχώς αυτή η κατάσταση υπάρχει και πρέπει να δοθεί λύση. Κλείνοντας θέλω να προσθέσω ότι περισσότερη εξειδίκευση πριν από το πτυχίο δεν χρειάζεται. Οι γνώσεις που αποκτώνται στα δέκα εξάμηνο σε συνδυασμό με τις βελτιώσεις και προσανατολισμούς προς τις νέες απαιτήσεις είναι αρκετές για το νέο Γεωπόνο. Είναι στο χέρι του ίδιου να συνεχίσει την ενημέρωση μέσα από τη βιβλιογραφία και τη χρήση Η/Υ και να ανταπεξέλθει στις απαιτήσεις του αντικειμένου με το οποίο θα ασχοληθεί. Εδώ πρέπει να προσθέσουμε και την υποχρέωση του Πανεπιστημίου να ξεκινήσει κάποια προγράμματα δια βίου εκπαίδευσης ώστε να κατευθύνει μέσα από την επιστημονική του γνώση καλύτερα τους αποφοίτους του. Με χαρά θα θέλαμε να δούμε τη Γεωπονία να πρωτοστατεί σε μια τέτοια ενέργεια. Σας ευχαριστώ πολύ.

N. Μισοπολινός.

Εμείς σας ευχαριστούμε κ. Παυλή, για τον προβληματισμό και τις προτάσεις που καταθέσατε εκ μέρους της Πανελλήνιας Ένωσης Γεωπόνων Δημοσίων Υπαλλήλων. Καλείται στη συνέχεια ο κ. Νικολαΐδης, αντιπρόεδρος της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Συλλόγων Γεωπόνων (ΠΟΣΓ).

Νικολαΐδης , Αιππρόεδρος της ΠΟΣΓ

Κύριε Αντιπρύτανη κύριε Πρόεδρε αγαπητοί συνάδελφοι και σεβαστοί συνάδελφοι κατ' αρχήν ευχαριστούμε πολύ για την πρόσκληση και κυρίως χαίρομαι και προσωπικά γιατί κρίνατε ότι ήταν απαραίτητο να έρθουν και οι εκπρόσωποι των συνδικαλιστικών οργανώσεων. Γιατί είναι κάτι που λείπει αυτό. Γενικότερα υπάρχει μια απομόνωση της εκπαίδευση από τους συνδικαλιστικούς φορείς και αυτό μας έχει κοστίσει. Θέλω να κάνω ένα πολιτικό σχόλιο. Πιστεύω ότι όλα αυτά τα τελευταία χρόνια η απαξίωση της γεωργίας και η αποεπιστημονικοποίηση κόστισαν και στις σπουδές. Όταν δε έχεις ένα δυναμικό αξιολόγο επάγγελμα σαν Γεωπόνος δεν είναι δυνατόν και οι σπουδές να πάνε καλά . Εγώ έχω κάνει χαρακτηρισμό και τον έχω ξαναπεί πιστεύω ότι όλα αυτά τα τελευταία χρόνια δεν ενδιαφέρθηκαν οι κυβερνήσεις για την Ελληνική Γεωργία. Δεν υπήρξε και δεν υπάρχει εθνική αγροτική πολιτική άλλων ΚΑΠ. Δεν ξέρω εύχομαι να υπάρξει το ενδιαφέρον των κυβερνήσεων. Ήταν η αγορά πολιτικού χρόνου από τους αγρότες με τη διαμεσολάβηση των αγροτοπατέρων της ΠΑΣΕΓΕΣ που έχουν την ευθύνη τους γι' αυτή την υπόθεση. Είναι σκληρό αυτό που λέω αλλά πρέπει να λέγεται η αλήθεια για να μπορέσουμε να πάμε μπροστά. Διαλύθηκαν τα πάντα οι συνεταιρισμοί το Υπουργείο οι καλύτερες υπηρεσίες που είχαν ο Οργανισμός Βάμβακος, ο Οργανισμός Καπνού, ο Εγγείων Βελτιώσεων γιατί διαλύθηκαν και τι μπήκε στη θέση τους λοιπόν πρέπει να ξαναπροσπαθήσουμε από την αρχή. Όλα ξεκίνησαν από τις σπουδές. Γι' αυτό με πολύ ευχαρίστηση δέχθηκα την πρόσκληση και θα σας πω κάποια πράγματα αφού σας υπενθυμίσω ότι είχα μια τριβή συμμετέχοντας στην επιτροπή εκπροσωπώντας τους γεωπόνους στη σύνταξη το Π.Δ. 384 είναι το προεδρικό διάταγμα η πιο μεγάλη κατάκτηση μας. Ήταν ο μόνος κλάδος που δεν είχαμε επαγγελματικά δικαιώματα και μέλημα μας ήταν να βάλουμε τους Γεωπόνους στο περιβάλλον και στα τρόφιμα που ήταν απ' έξω και εξακολουθούν να μην είναι αναγνωρισμένοι. Πρέπει να ειπωθεί ότι είμαστε μια πολύ μεγάλη επιστήμη ίσως η μεγαλύτερη. Σε πάρα πολλά γνωστικά αντικείμενα ίσως αυτό να είναι και πλεονέκτημα και μειονέκτημα. Ο πρωτογενής τομέας είναι πάντοτε μια διαχρονική πρώτη βάση όσον αφορά τη διαστρωμάτωση των γεωπονικών σπουδών. Αλλά σήμερα πρέπει να λάβουμε υπόψη μας ότι όλα έχουν αλλάξει για τη δική μας την επιστήμη αλλά και τους στόχους που έχει η Γεωργία, η παραγωγή αγροτικών προϊόντων και ή ενασχόληση συνολικά σημαντικά με τη γη. Το περιβάλλον μια σημαντική λέξη όπου παίζει μεγάλο ρόλο η διατροφή κάποιιοι μιλάνε για αγροδιατροφικό τομέα γιατί φτάσαμε ως εκεί και η παγκοσμιοποίηση της αγοράς που αφορά κυρίως την αγροτική οικονομία επιβάλλει ένα νέο πλαίσιο οργάνωσης των σπουδών νέες προτεραιότητες αξιολόγησης ευρύτερες προσεγγίσεις και ευρύτερες στοχεύσεις μεγάλη αλλαγή που συντελείται τα τελευταία χρόνια στους τομείς της γεωπονικής δραστηριότητας προσδιορίζεται από την αντίστροφη του μεταπολεμικού μοντέλου γεωργικής ανάπτυξης που ήταν η εξασφάλιση της επάρκειας της χώρα μας με τα εγχώρια αγροτικά προϊόντα και την μεγιστοποίηση του αγροτικού εισοδήματος με την εντατικοποίηση της παραγωγής. Οι στόχοι αυτοί επιτεύχθηκαν με την εξαίρεση της κτηνοτροφίας και ορισμένων καλλιεργειών. Επιτεύχθηκαν με τους Γεωπόνους τους οποίους τους λέω εγώ ιεραπόστολους οι οποίοι μεταμόρφωσαν την Ελλάδα και την ύπαιθρο και τα ισοζύγια και τα πάντα και αυτό πρέπει να το θυμόμαστε γιατί πρέπει να ξαναβρούμε αυτό το ρόλο. Το δυσάρεστο βέβαια είναι ότι την τελευταία δεκαετία έχουμε και επιδεινούμενο εμπορικό ισοζύγιο και στα αγροτικά προϊόντα. Εισάγουμε πλέον πολλά αγροτικά προϊόντα. Είναι δύσκολο πλέον

να βρεις ελληνικό αγροτικό προϊόν σε Σούπερ Μάρκετ. Επομένως και από την επάρκεια έχουμε δραματική υποχώρηση. Η στροφή από την ποσότητα στην ποιότητα που εμπεριέχει την έννοια της ασφάλειας είναι η σημερινή κυρίαρχη τάση στην γεωργική και ευρύτερα την καταναλωτική αγορά των αγροτικών προϊόντων και τροφίμων με κοινό παρονομαστή πάντα την προστασία του αγροτικού περιβάλλοντος. Αυτή την στροφή εμπεριέχει σε όλους του κανονισμούς της η νέα ευρωπαϊκή Κ.Α.Π. στην οποία και εμείς πολλαπλώς οφείλουμε να συμμορφωθούμε από 1-1-2005.

Σ' αυτή την νέα προοπτική η φιλοπεριβαλλοντική συμπεριφορά όλων των καλλιεργειών και των συνακόλουθων καλλιεργητικών πρακτικών αποτελεί μια σταθερή παράμετρο που πρέπει να συνκαθορίζει το περιεχόμενο σπουδών για κάθε καλλιέργεια, αλλά και κάθε μεταποιητική και εμπορική δραστηριότητα στην γεωργία.

Το ίδιο φυσικά ισχύει για τον τομέα της Φυτοπροστασίας, που θα χρειαστεί συνολική αναμόρφωση ως περιεχόμενο σπουδών και επιδιωκόμενων στόχων για την προστασία της παραγωγής και την διασφάλιση της αειφορικής ανάπτυξης.

Η **βιολογική γεωργία**, που ήδη έχει το δικό της διακριτό μερίδιο στην παραγωγή και στην αγορά, πρέπει να αποκτήσει τη δική της αυτόνομη και επαρκή εκπαιδευτική μονάδα.

Γενικότερα το περιβάλλον πρέπει να αποτελέσει ξεχωριστό τομέα ή Τμήμα Σπουδών. Προς τα εκεί πρέπει να πάμε με την μέγιστη δυνατή ταχύτητα επεκτείνοντας τις αρμοδιότητες που είναι η γεωργική παραγωγή και το αγροτικό περιβάλλον, στην προστασία και διαχείριση των οικοσυστημάτων των φυσικών πόρων, των ήπιων μορφών ενέργειας και τον χωροταξικό σχεδιασμό. Γιατί να μην έχουν άποψη οι γεωπόνοι για τις πόλεις που φτιάχνονται; Αξίζει να τονισθεί ότι οι αρμοδιότητες μας στο περιβάλλον προσδιορίζονται πάντα από το γνωστικό μας αντικείμενο ή αν θέλετε την παραγωγική βάση της επιστήμης μας, που είναι ο αγρός, το πράσινο και οι φυσικοί πόροι. Το αντιμετωπίσαμε στον διαχωρισμό των αρμοδιοτήτων στις περιβαλλοντικές μελέτες με τους μηχανικούς. Οι μηχανικοί έχουν αναφορά στο δομημένο περιβάλλον και την πόλη, οι γεωπόνοι στο αδόμητο περιβάλλον, τον αγρό και τα φυσικά υποσυστήματα. Να σημειωθεί επίσης, ότι το πτυχίο του γεωπόνου δεν θεωρείται επαρκές για την πρόσληψή μας στο δημόσιο μέσω ΑΣΕΠ στα σχετικά με το περιβάλλον αντικείμενα. Δεν προσλαμβάνονται γεωπόνοι ως περιβαντολόγοι ή ό,τι άλλο θέλετε.

Το ίδιο ισχύει και για τα τρόφιμα, όπου βέβαια μπορούμε να πούμε ότι έχουμε σχετική επάρκεια στο επίπεδο της παρεχόμενης τεχνογνωσίας, αλλά ίσως χρειάζεται η **δημιουργία ενός ξεχωριστού αγρο- διατροφικού τομέα** (η ανάγκη πρόληψης και ιχνηλασιμότητας στην αλυσίδα παραγωγής των τροφίμων είναι το πλεονέκτημα μας σε σχέση με τους ανταγωνιστικούς κλάδους των χημικών, χημικών – μηχανικών που έχουν αντικείμενο μόνο την τελική μεταποιητική φάση των τροφίμων. Δεν πρέπει να κάνουμε πίσω. Αν ένας Γεωπόνος μείνει έξω από τα τρόφιμα μένει έξω από την εποχή. Πολύ περισσότερο δε που έχουμε τόσο καλές σπουδές. Είμαστε επαρκέστεροι από όλους τους κλάδους αλλά είναι πιο ισχυροί οι άλλοι κλάδοι και μας κρατάνε απ' έξω. Εδώ μιλάμε για πρόληψη και η πρόληψη είναι από το χωράφι. Στον τομέα αυτό θα πρέπει πέρα από τις επιμέρους ειδικεύσεις κατά κλάδο παραγωγής να ενσωματωθεί η απόκτηση της απαραίτητης γνώσης στον τομέα της διοίκησης των συναφών επιχειρήσεων.

Με την παγκοσμιοποίηση των αγορών γίνεται αναγκαία η οργάνωση ενός τομέα ή τμήματος γεωπονικών σπουδών με περιεχόμενο και γενικό τίτλο «**Διεθνής**

Οικονομία και Γεωργία», με υποδιαιρούμενες ειδικεύσεις στα θέματα: Διεθνείς Θεσμοί, Διεθνές Εμπόριο, Έρευνα και Στατιστική Ανάλυση κ.α.

Γενικότερα υπάρχει ένα γνωστικό κενό επίπεδο **Διαχείρισης και Σύνταξης πληθώρας μελετών από τα μητρώα καλλιεργειών και εδαφολογικών χαρτών ως τα προγράμματα ανάπτυξης της υπαίθρου και σχεδιασμού της τοπικής γεωργικής ανάπτυξης.**

Πιστεύω ότι η μεγαλύτερη κατάκτηση του γεωτεχνικού κινήματος είναι η υπογραφή του Π.Δ. 344/2000 για τα επαγγελματικά μας δικαιώματα. Είναι ένα πραγματικός θησαυρός, ο ορίζοντας και οι συντεταγμένες του Γεωπονικού Κλάδου. Θεωρώ αυτονόητη την αντιστοίχιση των γεωπονικών σπουδών με τις κατοχυρωμένες πλέον επαγγελματικές δραστηριότητες και υποχρεωτικές απασχολήσεις των γεωπόνων (Κεφ. Β' άρθρο 8 & 9) που σήμερα δεν υπάρχει σε ορισμένους τομείς που παρουσιάζουν αυξανόμενη ζήτηση στην αγορά εργασίας. Η ανάγκη εφαρμογής του Π.Δ. 344/2000 είναι επιτακτική και η καθυστέρησή του οφείλεται αποκλειστικά σε δικές μας αδυναμίες και μια γενικότερη αδράνεια που μας διακατέχει ακόμη εξαιτίας της πολύχρονης περιθωριοποίησής μας από τα τεκτενόμενα στην ελληνική γεωργία.

Νομίζω ότι όλοι έχουμε συνειδητοποιήσει ότι μπήκαμε σε μια νέα εποχή, που μπορεί να αναδείξει τους φορείς και εφαρμοστές της γεωπονικής επιστήμης σε πρωταγωνιστές της οικονομικής και γιατί όχι της κοινωνικής ζωής (όπως συνέβαινε παλαιότερα ως την δεκαετία του 60) με την ανάδειξη των αξιών, της προστασίας του περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων, της ποιοτικής και ασφαλούς διατροφής της διαχείρισης του πράσινου στις πόλεις και την προσφορά της επιστημονικής υποστήριξης για την οργάνωση των υποδομών μιας ανταγωνιστικής γεωργίας και της βιώσιμης ανάπτυξης της ελληνικής υπαίθρου. Πολύ απλά μιλάμε για μια ισόρροπη στροφή γεωπονικών σπουδών με το κεκτημένο του αγροτικού χώρου και προς τις πόλεις και τον πολίτη καταναλωτή.

Τέλος θέλω να τονίσω την αδήριτη ανάγκη κοινής και συντονισμένης δράσης των υπηρεσιών του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων των Πανεπιστημίων, των Γεωπονικών Συνδικαλιστικών Οργανώσεων και του Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου, για να καλύψουμε τον χαμένο χρόνο και να επιτύχουμε τους εκπαιδευτικούς και επαγγελματικούς μας στόχους στην υπηρεσία της ελληνικής κοινωνίας και της χώρας μας.

Γεώργιος Παπαβασιλείου, Πρόεδρος ΓΕΩΤ.Ε.Ε.

Κύριε Πρύτανη, αγαπητέ κ. Αντιπρύτανη, αγαπητοί εκπρόσωποι της ακαδημαϊκής κοινότητας θα ξεκινήσω από ένα γενικότερο προβληματισμό που αφορά το Π.Δ. 344/2000. Μετά την διακήρυξη της Μπολόνια τη διακήρυξη του Βερολίνου την πρόσφατη οδηγία για τον καθορισμό των επαγγελματικών αλλά και το διάλογο για την παιδεία που θα καθοριστούν τα επαγγελματικά δικαιώματα νομίζω ότι αυτό το σχέδιο του Π.Δ. θα είναι ένα γράμμα κενού περιεχομένου.

Όλοι ξέρουμε ότι είμαστε σε μια εποχή που η στρατηγική στόχοι της Γεωργίας έχουν αλλάξει μιλάμε πλέον για βελτίωση της ανταγωνιστικότητας για βιώσιμη και ολοκληρωμένη ανάπτυξη του κέντρου για διατήρηση του περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων. Η αγροτική μας πολιτική διαμορφώνεται πλέον όλο και πιο σύνθετη. Γίνεται μέρος μιας ευρύτερης ενότητας θεσμών, μέρος πολιτικών που στοχεύουν στην περιφερειακή ανάπτυξη, την προστασία του περιβάλλοντος και των δασών αλλά κυρίως στην οικολογία.

Είναι επομένως άμεσα συνυφασμένα με τις νέες προκλήσεις της Ευρωπαϊκής Γεωργίας τις Διεθνείς εξελίξεις την Ελληνική Αναπτυξιακή Διαδικασία. Την εξέλιξη στο χώρο της επιστήμης και της γνώσης της πολιτικής τις οποίες θα εφαρμοσθούν τα μέσα εφαρμογής τους αλλά και τις προϋποθέσεις υλοποίησής τους. Η ταχύτητα των συντελούμενων αγώνων εξαιτίας των εξελίξεων στον τεχνολογικό τομέα της πληροφορικής αλλά και της βιοτεχνολογίας οδηγούν σύντομα σε αλλαγή όχι μόνο του γεωπονικού επαγγέλματος αλλά και του ίδιου του γεωπόνου επιστήμονα σαν ερευνητή σαν επιχειρηματία αλλά και σαν ενεργού πολίτη. **Οι τομείς της πληροφορικής και της βιοτεχνολογίας θα παίξουν τον πιο σημαντικό ρόλο στην αλλαγή των αρχών και των μεθόδων αλλά και των μέσων στην αγροτική παραγωγή το περιβάλλον την αξιοποίηση των φυσικών πόρων και τη φυτοπροστασία τις νέες μεθόδους εκμετάλλευσης των φυτικών ζωικών και φυσικών πόρων τα συστήματα διαχείρισης την Επαγγελματική κατάρτιση την εκπαίδευση τις τηλεφαρμογές αλλά και την ποιότητα ζωής τη συμμετοχή, τα τεκταινόμενα και την εν γένει πληροφόρηση του γεωπόνου.** Με όλα λοιπόν αυτά επιγραμματικά λοιπόν μπορούμε να πούμε το ΓΕΩΤΕΕ σαν φορέας εγγύησης των επαγγελματικών δικαιωμάτων του κλάδου των γεωπόνων **τάσσεται γενικά υπέρ της αρχής της διατήρησης της καλούμενης γεωπονικής ομπρέλας στους τίτλους των γεωπονικών σπουδών** εκτιμώντας απ' τη σκοπιά του ότι η διάσταση του επαγγελματικού τύπου δημιουργεί ασυνέχειες και αντιθέσεις που μειώνουν και ενδεχομένως αναιρούν τις εν λόγω εγγυήσεις που καλείται να εξασφαλίσει το επιμελητήριο. Η ονομασία και ο όρος γεωπονικός είναι ήδη καταξιωμένος στον τόπο μας, είναι ήδη αποδεκτός απ' όλους και συνεπώς οτιδήποτε μεταξύ τους ενδεχομένως θα μπορούσε να συζητηθεί η προσθήκη κάποιων όρων που θα μπορούσαν να έχουν σχέση με το περιβάλλον ή να διευρύνουν το χώρο της απασχόλησης. Ασφαλώς το ΓΕΩΤΕΕ αποδέχεται το άνοιγμα των γεωπονικών σπουδών σε νέους κλάδους και τομείς που προκύπτουν από τις προαναφερθείσες ανάγκες να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις των καιρών για σύγχρονη και ουσιαστική επαγγελματική κατοχύρωση των γεωπόνων. Υπάρχουν αντικείμενα στην ευρωπαϊκή και διεθνή αγορά εργασίας τα οποία δεν καλύπτονται ή καλύπτονται πλημμελώς από τις υπάρχουσες Γεωπονικές σπουδές οι οποίες θα πρέπει να επεκταθούν στο χώρο της έρευνας και εκπαίδευσης στελεχών **στα πεδία του περιβάλλοντος των αυτοματισμών της πληροφορικής της διοίκησης των επιχειρήσεων.** Πιστεύω ότι δεν μπορεί να γίνει ίδρυση Τμημάτων πάσης φύσεως σε τοπικά διασπαρμένα πανεπιστήμια διότι δεν υπάρχει

υποστήριξη από επί μέρους επιστήμες ή όπου υπάρχει δεν καθίσταται δυνατή. Προσανατολισμός προς τις νέες τάσεις. Θεωρούμε απαραίτητο ακόμη στο ΓΕΩΤΕΕ για λόγους που έχουν προαναφερθεί το λεγόμενο μοντέλο κορμού που διασφαλίζει ένα ελάχιστο σύνολο γεωπονικών γνώσεων εμφανίζει σοβαρά επαγγελματικά πλεονεκτήματα ενώ ταυτόχρονα είναι αρκούντως εύθραυστο και ευέλικτο προς την κατεύθυνση παροχής εξειδίκευσης σε μεταπτυχιακό επίπεδο.

Η διάρκεια των σπουδών. Είμαστε μπροστά σε εξέλιξη εφαρμογής της διακήρυξης του Βερολίνου. Σ' αυτές λοιπόν τις συζητήσεις που γίνονται εμείς επιμένουμε ότι η διάρκεια σπουδών εφόσον ο τίτλος Γεωπόνος συνοδεύει το πτυχίο δεν μπορεί να είναι μικρότερη από πέντε χρόνια και αυτό λόγω της πληθώρας των αποκτούμενων γνώσεων ειδικών και γενικών όπου απαιτείται. Και επειδή γίνεται πολύ λόγος τελευταία για αυτό που σας είπα πριν είναι σκόπιμο να τονίσω εδώ πέρα ότι τέτοιο μοντέλο σαν κι αυτό που θέλουν κάποιοι να φτιάξουν δεν είναι εφαρμόσιμο για την Ελληνική Γεωργία. Δεν είναι δυνατόν στη σημερινή εποχή με τη συνεχή συσσώρευση γνώσεων να περικόπτεται η διάρκεια των σπουδών για το πρώτο πτυχίο σε 3 ή 4 χρόνια. Όσα δηλαδή απαιτούνται για ανάλογα πτυχία ΤΕΙ. Πιστεύω και θα δώσουμε τη μάχη προς αυτή την κατεύθυνση όπου αυτό καταστεί δυνατό οι γεωπονικές σπουδές να είναι πενταετής, αδιάσπαστες και να οδηγούν σ' αυτό το πτυχίο ισοδύναμο με master. Μ' αυτές τις θέσεις κλείνω την παρέμβασή μου και θα είμαι έτοιμος να απαντήσω στις ερωτήσεις που θα τεθούν. Σας ευχαριστώ

N. Μισοπολινός

Και εμείς σας ευχαριστούμε κύριε Πρόεδρε. Να καλέσουμε τον πρόεδρο της Πανελληνίας Ένωσης Εργοληπτών Γεωπόνων Έργων Πρασίνου(ΠΕΕΓΕΠ) τον κ. Στογιάννο.

Στοιγιάννος Μ. Πρόεδρος της Πανελληνίας Ένωσης Εργοληπτών Γεωπόνων Έργων Πρασίνου (ΠΕΕΓΕΠ).

Πρόεδροι των Γεωπονικών Τμημάτων κύριοι Καθηγητές και Καθηγήτριες κύριε Πρύτανη Συνάδελφοι συναδέλφισσες εκ μέρους της ένωσης μας της Πανελληνίας ένωσης εργοληπτών Γεωπόνων Έργων Πρασίνου θέλω κατ' αρχήν να ευχαριστήσω τους διοργανωτές της σημερινής εκδήλωσης για την πρόσκληση τους να συμμετέχουμε σ' αυτήν την ημερίδα η οποία μας δίνει τη δυνατότητα να σας παρουσιάσουμε τον δικό μας επαγγελματικό πεδίο δραστηριότητας, τις δυνατότητες και προοπτικές που έχει σε σχέση με τη Γεωπονία άλλα και τα κενά γνωστικά και μη που υπάρχουν καθώς και τον τρόπο υλοποίησης και τις ανάγκες εξειδίκευσης που απαιτεί η εξυπηρέτηση και η προαγωγή του αντικειμένου το οποίο υπηρετούμε. Ο λόγος που επιλέξαμε η εισήγηση μας να έχει αυτό το περιεχόμενο και όχι ένα περιεχόμενο που θα έδινε άμεση απάντηση στα ερωτήματα που τέθηκαν στην πρώτη συνάντηση από την συντονιστική επιτροπή είναι ότι αφενός ως μαζικός επαγγελματικός φορέας δεν μπορούμε να έχουμε διαδικασία διαμόρφωσης συλλογικής άποψης σε θέματα που δεν αφορούν άμεσα το δικό μας επαγγελματικό αντικείμενο και το οποίο θεσμικά διαχειρίζονται άλλοι φορείς βεβαίως και να εισηγηθούμε προτάσεις σε ένα φορέα εκπαίδευσης ο οποίος είναι υποχρεωμένος να αντιμετωπίσει μέσα από τα προγράμματα σπουδών τις συνολικές εκπαιδευτικές ανάγκες του γεωπονικού κλάδου με μοναδικό στόχο τις ανάγκες του κλάδου μικρό ή μεγάλο δεν έχει σημασία του οποίου διαχειριζόμαστε και εκπροσωπούμε και για το οποίο και μόνο μπορούμε να έχουμε άποψη. Αντίθετα θεωρούμε ότι η παρουσίαση του πεδίου της δραστηριότητας μας η σχέση του με τη Γεωπονία ως εφαρμοσμένη επιστήμη ή δυναμική που παρουσιάζει σήμερα και οι προοπτικές που εκτιμάμε ότι έχει θα διευκολύνουν στη διαμόρφωση απόψεων και τη λήψη των σωστών αποφάσεων οι οποίες είναι προφανώς ότι θα καθορίσουν σε μεγάλο βαθμό το μέλλον και την εξέλιξη του γεωπονικού κλάδου. Στη βάση αυτή και με σκοπό την βοήθεια τη οποία οφείλουμε να παρέχουμε όλοι σ' αυτούς που θα έχουν την τελική ευθύνη τις λήψεις των αποφάσεων και χωρίς να θέλουμε να υποβάλουμε απόψεις προφανώς εκ του ασφαλούς αλλά και σεβόμενοι την αυτοτέλεια των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων εκτιμήσαμε ότι η παρουσίαση αυτή πρέπει να έχει το θέμα και το περιεχόμενο το οποίο αναφέραμε. Όσον αφορά το πράσινο όπως όλοι γνωρίζουμε το πράσινο ως επαγγελματικό και επιστημονικό αντικείμενο νέο αντικείμενο διεκδικείται απαράδεκτα και ανεύθυνα αλλά και με δική μας υπευθυνότητα από άλλους επιστημονικούς κλάδους ο δε τρόπος που σήμερα υλοποιείται παραγνωρίζει και αγνοεί τη σχέση που πρέπει και επιβάλλει η νομοθεσία να υπάρχει μεταξύ του παρέχοντος την υπηρεσία επιστήμονα είτε εργολήπτης είτε μελετητής είτε επιβλέπων και κατ' επέκταση του αντικειμένου που απλά καλείται να διαχειριστεί και του γνωστικού αντικειμένου που επιβάλλεται να έχει. Τη σχέση δηλαδή που θα πρέπει να υπάρχει εν προκειμένω μεταξύ των έργων πρασίνου και της Γεωπονίας. Μια σχέση που δυστυχώς σήμερα δεν είναι σαφής. Πολλές φορές είναι τόσο διαταραγμένη τόσο θολή ώστε ο γεωπόνος να μην γνωρίζει ούτε τι ακριβώς πρέπει να κάνει ούτε γιατί κάνει αυτό που ήδη κάνει. Να προσθέσουμε εδώ ότι σε πάρα πολλά έργα πρασίνου που γίνονται ο Γεωπόνος τόσο σαν κλάδος όσο και ως φυσική παρουσία δεν κάνει απολύτως τίποτα για τον απλούστατο λόγο ότι απουσιάζει τόσο σαν επιβλέπων όσο και σαν μελετητής όσο και σαν εργολάβος και απουσιάζει γιατί πάρα πολλά από τα έργα πρασίνου δεν υλοποιούνται από γεωτεχνικούς. Το γενικό αποτέλεσμα γ' αυτές τις περιπτώσεις είναι αφενός μεν η απαξίωση του ρόλου του γεωτεχνικού η

αποξένωση του από το αντικείμενο η μηχανιστική λειτουργία και τελικά η άρνηση υλοποίησης εντολών που κατά κανόνα προέρχονται από άσχετα με το πράσινο άτομα είτε είναι αυτοί υπουργοί είτε είναι Δήμαρχοι είτε Διευθυντές τεχνικών υπηρεσιών αφετέρου δε η άλογη και πολλές φορές καταστροφική διαχείριση ενός φυσικού περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων και το σημαντικότερο η απουσία του ίδιου του πρασίνου από τις σύγχρονες πόλεις προς όφελος του τσιμέντου και της ασφάλτου και τέλος η μη παραγωγή έργου.

Η ένωση μας πολλές φορές στο παρελθόν δυστυχώς αμυνόμενοι του ρόλου του γεωπόνου και ευρύτερα του γεωτεχνικού υποχρεώθηκε να έρθει σε ανοιχτή ρήξη ακόμη και να προβεί σε καταγγελίες είτε προς το ΥΠΕΧΩΔΕ είτε προς την τοπική αυτοδιοίκηση είτε προς άλλους φορείς για το ανέντιμο άσχετο και επιζήμιο για το περιβάλλον και τον πολίτη τρόπο που αυτοί οι φορείς αντιμετωπίζουν το περιβάλλον και το πράσινο. Διότι η κυρίαρχη μηχανιστική άποψη που επικρατεί σήμερα είναι ότι το πράσινο είναι ντεκόρ των διαφόρων μηχανικών έργων. Άποψη που αυτή βέβαια αποκλίνει τόσο από την επαγγελματική όσο και από την επιστημονική άποψη της έννοιας πρασίνου της χρήσης της τεχνικής και κοινωνικής διάστασης που αυτό πρέπει να έχει.

Όμως επειδή δεν είναι ιδιαίτερα σαφή τα πράγματα ας δοκιμάσουμε να δώσουμε κάποιο ορισμό στο τι είναι πράσινο ποια είναι τα έργα πρασίνου ποια είναι τα στάδια υλοποίησης ενός έργου γενικά και ειδικά των έργων πρασίνου ποια θα έπρεπε να είναι ποιες είναι οι απαιτούμενες εξειδικεύσεις των γεωπόνων άλλα στάδια παραγωγής πρασίνου.

Όπως γνωρίζετε όλοι η απάντηση στα παραπάνω ερωτήματα δεν μπορεί να είναι επιστημονική για τον απλούστατο λόγο ότι το έργο πρασίνου ως επιστημονικό πεδίο εκπαίδευσης και έρευνας απουσιάζει από τα γεωπονικά πανεπιστήμια της χώρας ή δε ελάχιστη προσέγγιση που υπάρχει στον πανεπιστημιακό χώρο είναι μέσα από τα εργαστήρια της αρχιτεκτονικής τοπίου που αφορούν όμως τη σχεδιαστική όχι την πλευρά της υλοποίησης η οποία όπως αντιλαμβάνεστε είναι ιδιαίτερα σύνθετη η περιγραφή που πιο κάτω θα προσπαθήσουμε να δώσουμε στηρίζεται στις ισχύουσες διεθνείς και ελληνικές πρότυπες τεχνικές προδιαγραφές στην ισχύουσα νομοθεσία που καθορίζει έννοιες και διαδικασίες και κυρίως στο ζητούμενο αποτέλεσμα που είναι πόσοι από τους φορείς που υλοποιούν αυτά τα έργα όσοι και από αυτούς που χρησιμοποιούν αυτά τα έργα τους χρήστες και σ' αυτή τη βάση είναι πολύ πιθανόν να έχω παραλείψει κάποια διάταξη ή κάποια διαδικασία και γι' αυτό το λόγο ζητώ εκ των προτέρων συγνώμη. Κατ' αρχήν να ξεκαθαρίσουμε ότι ο όρος πράσινο έργα πρασίνου δεν είναι δόκιμος διότι ο όρος οπωσδήποτε δεν αποδίδει το περιεχόμενο τουλάχιστον όπως αυτό διατυπώνεται και υλοποιείται μέσα από τις τεχνικές προδιαγραφές και τις περιγραφές των εργασιών όπως αυτό προσδιορίζεται στα τιμολόγια του πρασίνου. Όπως αυτό προκύπτει μέσα από τις κοινωνικές ανάγκες που εξυπηρετεί. Όλα αυτά τα λέμε γιατί ο όρος πράσινο δεν είναι γεωπονικό ή γεωτεχνικό δημιούργημα αλλά και αυτό είναι ιδιαίτερα εντυπωσιακό είναι δημιούργημα των μηχανικών. Και μη θεωρηθεί ότι αυτό έγινε επειδή οι μηχανικοί η το ΥΠΕΧΩΔΕ το οποίο για να μην ξεχνάμε είναι και Υπουργείο περιβάλλοντος, επειδή λοιπόν αυτοί αποκτήσανε ξαφνικά κάποιες ευαισθησίες περιβαλλοντικές ούτε ότι υπήρξε κάποια συλλογική δράση και πίεση του γεωτεχνικού κόσμου. Απλά ήταν μια πραγματική κοινωνική ανάγκη που με κάποιο τρόπο έπρεπε να προσδιοριστεί και αφού κανένας άλλος δεν βρέθηκε να έχει άποψη την εποχή εκείνη το 1984-85 επεκράτησε η άποψη των μηχανικών του ΥΠΕΧΩΔΕ όχι βέβαια για να κατοχυρωθεί το αντικείμενο απλά για να υπάρξει διαχείριση του προβλήματος. Με την συνηθισμένη αφασία του γεωπονικού κόσμου και ας μου επιτρέψετε τον ανίκανο όσον αφορά την διεκδίκηση

των επαγγελματικών δικαιωμάτων του ΓΕΩΤΕΕ τα έργα πρασίνου μέχρι πριν από λίγο καιρό ως εξειδικευμένη κατηγορία εργασιών και όχι ως κύρια θεωρούνται ίσης σημασίας με τα έργα των μονώσεων των ανελκυστήρων η δε συνολική στελέχωση του ΥΠΕΧΩΔΕ ήταν της τάξης των 20 ατόμων σε σύνολο μερικών χιλιάδων μηχανικών τα δε τιμολόγια πρασίνου μέσω των οποίων εκφράζεται το επίπεδο της χρησιμοποιούμενης τεχνολογίας ήταν της εποχής του 1979 όπου η χρήση π.χ της κοπριάς ήταν το κύριο εδαφολογικό βελτιωτικό που προτεινόταν. Εν πάση περιπτώσει ο όρος έργα πρασίνου είναι καθιερωμένος και μετράει 20 χρόνια παρουσίας και για να μην υπάρχουν παρανοήσεις το διάστημα αυτό δεν είναι μεγάλο εν συγκρίσει με τον όρο έργα οδοποιίας που μετράει 150 χρόνια παρουσίας.

Το πράσινο λοιπόν είναι ένα πολυδιάστατο τεχνικό οικονομικό αντικείμενο που αφορά στην αισθητική αναβάθμιση μια επιφάνειας και αυτή είναι η κυρίως αντιληπτή διάσταση ένεκα της οποίας πείθονται αυτοί που διοικούν να διαθέσουν πιστώσεις. Δεύτερον στην ανάπτυξη των λειτουργιών με τις οποίες βελτιώνεται η ποιότητα ζωής των χρηστών των επιφανειών αυτών. Αισθητική διάσταση που προϋποθέτει όμως ότι ο φορέας υλοποίησης αντιλαμβάνεται και άρα μπορεί να προβεί σε διάφορες χρήσεις. Η διάσταση αυτή θα έλεγα ότι είναι δύσκολα αντιληπτή και ένεκα της οποίας είναι δύσκολη η αύξηση της παραγωγής έργων πρασίνου αφού προϋποθέτει όχι μόνο φαντασία αλλά και κυρίως γνώση. Τρίτον η περιβαλλοντική αναβάθμιση μιας επιφάνειας που αφορά την δημιουργία προϋποθέσεων και καταστάσεων που αφορούν στο να καθιστούν το περιβάλλον φιλικό προς το χρήστη αφετέρου δε θα βοηθούν στην ανάπτυξη στη συντήρηση και στην μη απώλεια φυσικών πόρων βελτιώνοντας δυναμικά της συνέπειες που έχουν στο περιβάλλον τα διάφορα τεχνικά έργα. Η διάσταση αυτή είναι αντιληπτή ίσως μόνο στα μεγάλης κλίμακας τεχνικά έργα που προκαλούν σημαντικές περιβαλλοντικές διαταραχές και κυρίως επειδή αποτελεί προϋπόθεση χρηματοδότησης από την Ευρωπαϊκή Ένωση των έργων αυτών. Σε κάθε περίπτωση η αντίληψη της διάστασης αυτής προϋποθέτει γνώση και ευαισθησία. Ένα έργο πρασίνου μπορεί να αφορά και αποκλειστικά τη διαχείριση περιβαλλοντικών προβλημάτων χωρίς να περιλαμβάνει φύτευση χωρίς να περιλαμβάνει πράσινο όπως π.χ. θα μπορούσε να είναι η διάθεση βιολογικών καθαρισμών με στόχο τη βελτίωση υποβαθμισμένων εδαφών. Τέταρτον την συνέπεια στο χρόνο που αφορά τη δυνατότητα και τη διασφάλιση των προϋποθέσεων στο έργο πρασίνου να επιβιώσει για το μέγιστο χρονικό διάστημα αποκτώντας στο μικρότερο δυνατό διάστημα τον μέγιστο βαθμό. Πέμπτο την αρμονικότητα της σχέσης που πρέπει να υπάρχει μεταξύ των έργων πρασίνου και των χώρων που αυτό αναλώνει. Σχέση η οποία πολλές φορές σήμερα εξαιτίας της άγνοιας των μελετητών είτε των παράνομων εντολών των φορέων υλοποίησης των έργων είναι καταστροφική για το φυσικό περιβάλλον. Αρκεί να σας αναφέρω π.χ. την κατασκευή χλωροταπών αρδευόμενων από γεωτρήσεις σε περιοχές με ήδη επιβαρυνμένο τον υδροφόρο ορίζοντα ή με εξαιρετικά προβλήματα ανεπάρκειας νερών είτε τη χρήση π.χ. πεύκων σε περιοχές που έχουν υψηλή γονιμότητα είτε τη χρήση φυτικών ειδών των οποίων η επίδραση στο οικοσύστημα είναι εντελώς άγνωστη με μοναδικό στοιχείο επιλογής τα αρχιτεκτονικά του στοιχεία π.χ. μορφή της κόμης ή την εποχή άνθησης. Για παράδειγμα η δημιουργία μιας δένδροστοιχίας σε έναν οδικό άξονα μια στοιχειώδης δηλαδή εργασία πρασίνου η οποία στην εφαρμογή της δυστυχώς καταντά απλοϊκή. Για να ανταποκρίνεται στα πιο πάνω θα έπρεπε να βελτιώνε αισθητά π.χ. τον οδικό άξονα από κάθε άποψη. Σχέση όγκου χρώματος σχήματος να βελτιώνει τις λειτουργικές απαιτήσεις του οδικού άξονα για τον εποχούμενο για τον πεζό και για τους λοιπούς χρήστες. Ο εποχούμενος θα απαιτούσε η κόμη των δέντρων να μη τον ενοχλεί ως προς την οδοσήμανση την κάλυψη την μη παραγωγή ολισθηρών στο

οδόστρωμα προϊόντων όπως ελιές και άλλα. Ωστόσο ο πεζός θα απαιτούσε επαρκή σκίαση άρα μεγάλου διαμέτρου κόμη για να μην παρενοχλείται κατά τη διέλευση. Ο ιδιοκτήτης καταστήματος θα απαιτούσε το δέντρο να μην παρεμποδίζει ούτε την πρόσβαση ούτε την εικόνα του καταστήματος από τους κινούμενους στο δρόμο αυτό. Θα έπρεπε να αναβαθμίζει περιβαλλοντικά τον χώρο με την μείωση της άμεσης ακτινοβολίας με την αύξηση της διήθησης του νερού με την μείωση της ηχορύπανσης κ.τ.λ. Θα έπρεπε να μπορεί να επιβιώσει να έχει εξασφαλισμένη επάρκεια φυσικών πόρων αντοχή σε προσβολή από ασθένειες και έντομα. Εξασφαλισμένη διάθεση πιστώσεων για το φορέα υλοποίησης και τον φορέα που ταυτόχρονα θα φρόντιζε για τη συντήρηση του στην αρχή λιγότερο εντατικά αργότερα μέχρι να μπορέσει να αποκτήσει την αυτονομία επιβίωσης η οποία θα πρέπει για οικονομικούς λόγους να επέλθει το συντομότερο δυνατό χρονικό διάστημα μα μη δημιουργεί προβλήματα στο οικοσύστημα και μάλιστα να προάγει. Όταν λοιπόν η δενδροστοιχία αυτή ανταποκρίνεται στα παραπάνω θα μπορούσε να θεωρηθεί ένα στοιχειώδες έργο πρασίνου. Ωστόσο καμιά δενδροστοιχία ανά την Ελλάδα δεν γνωρίζω η οποία να ικανοποιεί τα πιο πάνω στοιχεία. Υποθέτω ότι κα κανένας άλλος δεν γνωρίζει κάποια. Μια τέτοια αξιολόγηση αλλά και η αντίστοιχη εφαρμογή δεν γίνεται γιατί η διαδικασία υλοποίησης που ακολουθείται σήμερα σ' όλα τα έργα πρασίνου είναι μια διαδικασία που αποκλείει τη βάση της στη γνώση προάγει την προχειρότητα την ανευθυνότητα και με τη συμμετοχή μας ως κλάδος υποβαθμίζεται τελικά το ίδιο το επαγγελματικό μας αντικείμενο. Ποια θα έπρεπε να είναι η διαδικασία για την υλοποίηση κάθε έργου πρασίνου. Η υλοποίηση κάθε έργου πρασίνου αλλά κα γενικά κάθε έργου περιλαμβάνει ή θα έπρεπε να περιλαμβάνει σύμφωνα με την νομοθεσία τα εξής πράγματα:

Πρώτον: Την ύπαρξη ως ανάγκης εκτέλεσης του έργου η ανάγκη αυτή προσδιορίζεται είτε μέσα από ένα γενικό σχεδιασμό π.χ. ρυθμιστικά έργα πρασίνου που προτείνουμε εμείς ως επαγγελματικός φορέας είτε μέσα από μεμονωμένες προτάσεις.

Την πολιτική απόφαση για την υλοποίηση του έργου. Βέβαια και εννοείται πολιτική απόφαση θα έπρεπε να λαμβάνεται στη βάση κάποιων οικονομοτεχνικών δεδομένων και στα πλαίσια της περιβαλλοντικής διαχείρισης που θα έπρεπε να υπάρχει για κάθε περιοχή και όχι διαφορετικά. Την προμελέτη του έργου σε ελάχιστα έργα έχουν γίνει προμελέτες. Την εξασφάλιση της απαιτούμενης πίστωσης. Πόσοι φορείς αλλά και μεμονωμένοι γεωτεχνικοί ασχολήθηκαν σοβαρά με τη διερεύνηση χρηματοδοτικών προγραμμάτων από αυτά που ήδη ισχύουν μέχρι και να προτείνουν θέματα που θα μπορούσαν να αφορούν το πράσινο και το περιβάλλον που είναι μια ιδιαίτερα σύνθετη οικονομική διαδικασία.

Τη μελέτη του έργου. Οι μελετητές πρασίνου εξαντλούνται στη σύνταξη του τεύχους προϋπολογισμού είτε εξαντλητική ανάλυση της διάνοιξης π.χ. του λάκκου φύτευσης αγνοώντας τα κλιματικά ή περιβαλλοντικά δεδομένα ή τις απαιτούμενες τεχνικές προσαρμογές σ' αυτά. Το ύψος του προϋπολογισμού και το επίπεδο διάνοιξης του λάκκου είναι ένα βασικό κριτήριο το οποίο κόβεται και ράβεται στα μέτρα όχι της ποιότητα αλλά της διαθέσιμης πίστωσης και τι καπέλου θα φορέσουν στο γεωπόνο μελετητή.

Η επιλογή του τρόπου ανάθεσης σ' αυτό δεν μπορεί να κάνουμε κανένα σχόλιο. Κατά κανόνα γίνεται ότι θέλει ο Δήμαρχος ή ο Υπουργός ή μερικές φορές ότι θέλει η νομοθεσία. Την ανάθεση του έργου. Η μόνη διαδικασία που τηρείται με λεπτομέρεια σύμφωνα με την προβλεπόμενη διαδικασία.

Η εκτέλεση του έργου. Εννοείται ότι εφόσον δεν αφορά αυτεπιστασία όλα τα πιο πάνω στάδια έχουν σημασία για την ποιοτική εκτέλεση του έργου. Η επίβλεψη του

έργου προϋπόθεση είναι ότι ο φορέας υλοποίησης διαθέτει δυνατότητα επίβλεψης άρα γεωτεχνικό προσωπικό. Το δε γεωτεχνικό προσωπικό που διαθέτει να γνωρίζει τι είναι πράσινο προκειμένου να μπορεί να επιβλέψει και να μην αναλώνεται στα στοιχεία π.χ. ύψος φυτού, μέγεθος λάκκων κ.τ.λ.

Την ποιοτική και ποσοτική παραλαβή του έργου και εδώ ισχύουν τα ίδια. Οι παραλαμβάνοντες τα έργα θα πρέπει να γνωρίζουν τι παραλαμβάνουν. Αξίζει να αναφέρω ότι στα 15 χρόνια που ασχολούμαι με το πράσινο οι επιτροπές παραλαβής των έργων που είχα αποτελούνταν κατά κύριο λόγο από μηχανικούς, αρχιτέκτονες, πολιτικούς μηχανικούς, αλλά και πολλές φορές από εργοδηγούς. Ειδικά για τα έργα πρασίνου θα έπρεπε να περιλαμβάνει τη μελέτη της εκτέλεσης του έργου, της συντήρησης και βεβαίως την επίβλεψη της συντήρησης επομένως ο ρόλος των γεωτεχνικών στην υλοποίηση των έργων πρασίνου ανάλογα με τη θέση που αυτός έχει θα έπρεπε να είναι:

Ο γεωτεχνικός σύμβουλος του φορέα υλοποίησης του έργου είτε δημόσιο είναι είτε δήμου.

Ο γεωτεχνικός μελετητής ιδιώτης στον οποίο αναθέτει ο φορέας τη μελέτη του έργου.

Ο γεωτεχνικός εργολήπτης στον οποίο ανατίθεται η κατασκευή.

Ο γεωτεχνικός επιβλέπων ο οποίος παρέχει σχέση εξαρτημένης εργασίας ως προς τον φορέα παίζοντας το ρόλο τεχνικού συμβούλου ο οποίος μπορεί να είναι είτε υπάλληλος είτε εξωτερικός συνεργάτης του φορέα κατασκευής. Αφορά στο σχεδιασμό των έργων πρασίνου στην εκτίμηση των αναγκών των έργων αυτών. Στην εκπόνηση των ερευνητικών προγραμμάτων στη έρευνα και την αξιοποίηση για λογαριασμό του φορέα των χρηματοδοτικών προγραμμάτων ή άλλων πηγών χρηματοδότησης που υπάρχουν. Στην εκτίμηση των επιπτώσεων από την υλοποίηση του έργου στην πιθανή ανταποδοτικότητα των έργων αυτών και την σε κάθε περίπτωση εξασφάλιση και προώθηση των συμφερόντων του φορέα με τον οποίο συνεργάζεται εν τέλει στη παραγωγή περιβαλλοντικής διαχείρισης. Ο ρόλος του γεωτεχνικού μελετητή αφορά στην εκπόνηση μελετών που απαιτούνται για την υλοποίηση των κάθε έργων πρασίνου που προδιαγράφει ο προς υλοποίηση περιβαλλοντικός σχεδιασμός ώστε να καταλήξει στον υπολογισμό των ποσοτήτων στο καθορισμό των τεχνικών προδιαγραφών στην εκπόνηση των απαιτούμενων συναφών υποχρεώσεων που θα εξασφαλίσουν την άρτια τεχνική και ποιοτική εκτέλεση των έργων αυτών του υπολογισμού των απαιτούμενων φυσικών πόρων. Ο ρόλος του γεωτεχνικού εργολήπτη αφορά στην εφαρμογή της μελέτης των έργων στην υλοποίηση του έργου σύμφωνα με τους κανόνες της τέχνης και της επιστήμης στην έγκαιρη ολοκλήρωση των εργασιών και παράδοση του έργου στην έγκαιρη υποβολή προτάσεων ή και λύσεων που θα βελτιώσουν την κατασκευή του έργου. Εν τέλει στην ανάληψη της συνολικής ευθύνης της ποιοτικής εκτέλεσης των εργασιών που προβλέπει η μελέτη. Ο ρόλος του γεωτεχνικού επιβλέποντος αφορά στην παρακολούθηση εκτέλεσης των εργασιών του έργου στην τήρηση των τεχνικών χαρακτηριστικών που περιγράφει η μελέτη στη πιστοποίηση εκτέλεσης των εργασιών του έργου στην έγκαιρη διαπίστωση των τυχόν προβλημάτων εφαρμογής και υλοποίησης της μελέτης στην αντιμετώπιση των προβλημάτων που προκύπτουν από την υλοποίηση των έργων στην έγκαιρη και ποιοτική παραλαβή των εργασιών εν τέλει στην ανάληψη της συνολικής ευθύνης της έντεχνης έγκαιρης και με τα ποιοτικά δεδομένα εκτέλεσης του έργου. Είναι σαφές ότι ο τρόπος με τον οποίο εκτελούνται σήμερα τα έργα πρασίνου από οποιοδήποτε φορέα είτε δημόσιο είτε τοπική αυτοδιοίκηση είτε νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου ουδεμία σχέση έχουν με την πιο πάνω διαδικασία διότι αφενός οι ίδιοι οι γεωπόνοι ως γεωτεχνικοί δεν διαθέτουμε την απαιτούμενη γνώση και άρα αντίληψη ο δε κλάδος ουδέποτε ασχολήθηκε σοβαρά

και σε ερευνητικό επίπεδο με την επίλυση των προβλημάτων παραγωγής των έργων αυτών αφετέρου δε οι ίδιοι οι φορείς υλοποίησης των έργων πρασίνου δεν αφήνουν περιθώρια στους γεωτεχνικούς να προσφέρουν τη γνώση τους την οποία διαθέτουν και είναι οπωσδήποτε μεγαλύτερη των λοιπών κλάδων ώστε να ασκήσουν το επάγγελμα τους και εν τέλει να λειτουργήσουν όπως απαιτεί η δεοντολογία και η νομοθεσία. Η κατάσταση αυτή δε σημαίνει ότι θα είναι έτσι και μελλοντικά. Ήδη μετά την αργή αλλά σαφή αφύπνιση του γεωπονικού κόσμου αλλά και την αντίληψη της κοινωνικής πραγματικότητας αρκετά πράγματα έχουν αλλάξει και περισσότερα θα αλλάξουν στο μέλλον. Για την αναβάθμιση των έργων πρασίνου μέχρι του ορίου της τέταρτης τάξεως, δηλαδή ορίου προϋπολογισμού τα 2 δισεκατομμύρια δραχμές, η εκπόνηση γίνεται με τη συμμετοχή κλαδικών οργανώσεων των σύγχρονων έστω και κακοπληρωμένων τιμολογίων πρασίνου. Η ύπαρξη τουλάχιστον 50 γεωπονικών εργοληπτικών επιχειρήσεων η συνεχής αναφορά από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης της έλλειψης πρασίνου έχουν διαμορφώσει μια δυναμική που είναι πια εμφανής όσον αφορά δε τα διαθέσιμα ποσά για τα έργα πρασίνου παρ' όλη την πίεση που ασκείται που δεν θα ήταν υπερβολή να πω ότι φτάνει μέχρι την κλοπή του αντικειμένου. Χαρακτηριστικά σας αναφέρω τα ολυμπιακά έργα πρασίνου που μεταμορφώθηκαν μέσω των ανακεφαλαιωτικών πινάκων σε έργα τσιμέντου και ασφάλτου. Κάθε φορά εκτιμούμε ότι τα έργα πρασίνου που υλοποιούνται είναι της τάξης των 30 ή 50 δισεκατομμυρίων δραχμών με σαφής αυξητικές τάσεις όχι μόνο λόγω των νέων κατασκευών αλλά και εξαιτίας της ανάγκης συντήρησης των παλαιότερων έργων. Όσο δε αφορά το δημόσιο τομέα κα παρά τον ανταγωνισμό που υφίστανται τα έργα πρασίνου από τις λοιπές κατηγορίες πρασίνου ήδη εκτιμάμε ότι οι πιστώσεις για τα έργα αυτά είναι της τάξης των 20 με 30 δισεκατομμυρίων δραχμών ανά έτος. Ποσό όμως που αντιστοιχεί μόνο στο 0,5-0,7 του συνόλου των διατιθέμενων πιστώσεων για τα έργα και η αντίστοιχη ανάλογη στην Ευρωπαϊκή ένωση είναι της τάξεως του 5-10% σημαίνει ένα περιθώριο δεκαπλασιασμού τουλάχιστον των διατιθέμενων κονδυλίων. Εννοείται δε ότι στα ποσά αυτά δεν συμπεριλαμβάνονται λοιπές γεωπονικές γεωτεχνικές εφαρμογές όπως είναι η δακοκτονία οι απολυμάνσεις οι καταπολεμήσεις κουνουπιών για τις οποίες οι διαθέσιμες πιστώσεις είναι εξαιρετικά σημαντικές π.χ. η καταπολέμηση κουνουπιών γεωτεχνικό γεωπονικό αντικείμενο μιας περιόδου μιας μεσαίας μεγέθους πόλης είναι της τάξης των 50-70 εκατομμυρίων το δε πρόγραμμα δακοκτονίας με τα γνωστά προβλήματα ξοδεύει 8-10 δισεκατομμύρια δραχμές το χρόνο. Σημειώνεται ότι σ' αυτά όλα οι γεωπόνοι απουσιάζουν σ' όλο αυτά αν προσθέσουμε και τις σύνθετες έννοιες όπως το πράσινο σε αρχαιολογικούς χώρους τα ρυθμιστικά σχέδια πρασίνου και η πράσινη ανάπλαση η συντήρηση ανακύκλωση και επανάκτηση φυσικών πόρων το πράσινο στη γεωργία κ.λ.π. καθιστούν αυτό το αντικείμενο κάτι παραπάνω από δυναμικό. Όλα τα πιο πάνω οικονομικά και μη στοιχεία δεν είναι γνωστά μόνο σ' εμάς. Είναι γνωστά σ' όλους και είναι βεβαίως αντιληπτό γιατί υπάρχει προσπάθεια προσεταιρισμού δηλαδή και της αρπαγής του αντικειμένου αυτού από άλλους επιστημονικούς και επαγγελματικούς κλάδους και πολύ περισσότερο που αυτοί αντιμετωπίζουν όχι μόνο πρόβλημα απασχόλησης αλλά και πρόβλημα αντικειμένου. Είναι π.χ. γνωστή η προσπάθεια των αρχιτεκτόνων την οποία αντιμετωπίζουμε με σχετική επιτυχία να ασχοληθούν με τα έργα αυτά αφού ως γνωστό η σχετική νομοθεσία δίνει τη δυνατότητα να γίνουν εργολήπτες πρασίνου. Είναι επίσης γνωστό ότι μέχρι την έναρξη ισχύος του νέου αναλυτικού τιμολογίου των έργων πρασίνου τα δίκτυα άρδευσης για παράδειγμα είναι τελείως έξω από το γνωστικό αντικείμενο του γεωπόνου αφού είχαν χαρακτηριστεί ως δίκτυα υπό πίεση. Άρα για υδραυλικούς . Είναι γνωστό ότι οι πολυτεχνικές σχολές ήδη παράγουν μηχανικούς περιβάλλοντος

με ότι αυτός ο τίτλος μπορεί να χωρέσει. Είναι επίσης γνωστό ότι όλες σχεδόν οι πανεπιστημιακές σχολές διαθέτουν κάποιο τμήμα ή έστω εργαστήριο που αφορά την περιβαλλοντική διαχείριση χωρίς να προσθέσω σ' όλα αυτά τη σημαντική αξιολογη δουλεία που γίνεται στα ΤΕΙ τα Α ΤΕΙ πια και είναι πλέον γνωστό το τι έγινε με το πράσινο των Ολυμπιακών αγώνων το οποίο καταληστεύθηκε από τις καθ' όνομα μεγάλες εταιρείες με την πλήρη συνένοχη και συνυπευθυνότητα του Υπουργείου Περιβάλλοντος.

Χωρίς να θέλω να δημιουργήσω κάποιο κλίμα ή κατάσταση επιπλέον γκρίνιας και απαισιοδοξίας θέλω απλά να πω ότι υπάρχει ένα σημαντικό γεωπονικό και επαγγελματικό και επιστημονικό αντικείμενο το οποίο μπορεί όχι μόνο να προσφέρει απασχόληση τόσο σε επαγγελματικό όσο και σε ερευνητικό επίπεδο σε ολόκληρο το γεωπονικό κλάδο. Αλλά και να προσφέρει κυρίως ουσιαστικό έργο στην κοινωνία. Είναι ένα αντικείμενο που μπορεί σήμερα να καλύπτεται από τις γενικές γεωπονικές γνώσεις που εμείς διαθέτουμε αλλά χωρίς έρευνα χωρίς εκπαίδευση δεν μπορεί να έχει μέλλον. Είναι ένα αντικείμενο το οποίο απαιτεί σε κάθε περίπτωση τη βασική γεωπονική παιδεία αλλά αυτό επίσης πια δεν αρκεί. Είναι τέλος ένα αντικείμενο το οποίο οποιοσδήποτε άλλος κλάδος επιστημονικός και αν το διεκδικήσει μόνο σε αποτυχία θα καταλήξει αφού κανένας άλλος κλάδος δεν διαθέτει αυτή ακριβώς τη βασική γεωπονική παιδεία την οποία δεν θα πρέπει οι γεωπονικές σπουδές να απολέσουν ανεξάρτητα από το βαθμό εξειδίκευσης που επιθυμούν να επιφέρουν και τέλος θα ήθελα να παρατηρήσω ότι η Γεωπονία είναι μια εφαρμοσμένη επιστήμη σαν τέτοια καταξιώθηκε στη συνείδηση της κοινωνίας και σαν τέτοια πρέπει να παραμείνει.

Σας Ευχαριστώ

Μισοπολινός Ν.

Να ευχαριστήσουμε τον κ. Στογιάννο Μ., Πρόεδρο της Πανελλήνιας Ένωσης Εργοληπτών Γεωπόνων Έργων Πρασίνου (ΠΕΕΓΕΠ) για τις προτάσεις που αφορούν τα έργα πρασίνου στα οποία οι γεωπόνοι πρέπει να παίζουν πρωταγωνιστικό ρόλο επαγγελματικά και επιστημονικά και κυρίως σε θέματα περιβαλλοντικής διαχείρισης μετά από στήριξη του αντίστοιχου επιστημονικού υποβάθρου.

(Στο σημείο αυτό εισέρχεται στην αίθουσα ο Γ. Γραμματέας του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας)

Αφού ευχαριστήσουμε καταρχήν το Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Παιδείας για την τιμή που μας έκανε να παρευρίσκεται σήμερα εδώ, θέλω να θυμίσω ότι ο Γ. Γραμματέας κ. Καραμάνος, συνάδελφος στο Γεωπονικό Πανεπιστήμιο και πρώην Πρύτανης, είναι από τους πρωτεργάτες και εμπνευστές αυτού του εθνικού διαλόγου μεταξύ των Πανεπιστημίων. Πριν 1,5 περίπου χρόνο σε μια συνάντηση μας στην Αθήνα συζητήσαμε την ιδέα εθνικής συζήτησης της Γεωπονικής εκπαίδευσης και αρχίσαμε αμέσως να την υλοποιούμε.

θα καλέσουμε τώρα τον τελευταίο ομιλητή από τους φορείς τον κύριο Αντώνογλου πρόεδρο της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Συλλόγων Επαγγελματιών Γεωπόνων (ΠΟΣΕΓ)

ΑΝΤΩΝΟΓΛΟΥ Ν., Πρόεδρος της ΠΟΣΕΓ

Κύριε Πρόεδρε θέλω να σας ευχαριστήσω για την πρόσκληση την οποία απευθύνετε στην Πανελλήνια Ομοσπονδία Συλλόγων Επαγγελματιών Γεωπόνων.

Πιστεύω ότι οι διασκέψεις των εκπροσώπων των γεωπονικών πανεπιστημιακών τμημάτων με τη συμμετοχή εκπροσώπων επαγγελματιών φορέων των γεωπόνων μπορούν να δημιουργήσουν συνθήκες βελτίωσης των γεωπονικών σπουδών και ενίσχυσης της απασχόλησης. Αυτό βέβαια νομίζω ότι μπορεί να γίνει μέσα από μια διαδικασία πέρα από αυτή που έχετε ξεκινήσει και ορθά και καλώς την ξεκινήσατε. Μια διαδικασία διαλόγου ώστε να δοθεί η δυνατότητα ανταλλαγής προβληματισμού κατ' αρχήν για να μπορέσουμε και εμείς να τοποθετηθούμε στα πολύ σημαντικά ερωτήματα τα οποία μας είχαν κοινοποιηθεί με την επιστολή μου μας είχατε στείλει. Προτείνω δηλαδή να γίνουν συναντήσεις των φορέων με την Πανεπιστημιακή κοινότητα πιο συχνά όχι στα πλαίσια συνδιάσκεψης αλλά στα πλαίσια συζήτησης και ανταλλαγής απόψεων να κάνουν ομάδες εργασίας γιατί αυτά που θα σας πω σήμερα είναι προσωπικοί προβληματισμοί προσωπικές απόψεις. Να κάνουμε ομάδες εργασίας είναι ένα ζήτημα που αφορά όλους και μας ενδιαφέρει. Ο ιδιωτικός τομέας αντιμετωπίζει πολλά προβλήματα. Ο ιδιωτικός τομέας είναι αυτός που πρέπει να απορροφήσει την ανεργία. Ο ιδιωτικός τομέας είναι αυτός που πρέπει να αναπτυχθεί. Είμαστε διαθέσιμοι πήραμε έναυσμα πήραμε το μήνυμα να προχωρήσουμε στη διαδικασία. Είναι γνωστό ότι ο κλάδος μας χαρακτηρίζεται από έναν υψηλό δείκτη ανεργίας. Δεν υπάρχουν ασφαλή δεδομένα. Είχα διαβάσει μια παλιά εργασία που έχει γίνει στο ΓΕΩΤΕΕ αν θυμάμαι καλά ήταν κάτι παραπάνω από 50%. Είχε κάνει και μια έρευνα παλιότερα το Γεωπονικό Πανεπιστήμιο αν θυμάμαι. Αυτά τα δεδομένα έχουν διαφοροποιηθεί δεν είναι δεδομένα σύγχρονα. Έχουμε ανεργία έχουμε και ετεροαπασχόληση όπου και αυτή πρέπει να την εντάξουμε στην κλαδική ανεργία. Ο άλλος δεν δουλεύει σαν γεωπόνος δουλεύει σαν κάτι διαφορετικό. Να σημειώσουμε εδώ ότι οι μηχανικοί που είναι ένα κλάδος δυναμικός έχουν καλές πανεπιστημιακές σχολές. Έχουν επαγγελματικούς φορείς δυνατούς έχουν δυνατό επιμελητήριο. Άρχισαν να φωνάζουν για ανεργία και υποαπασχόληση πριν τελειώσουν τα ολυμπιακά έργα και φέτος το 2005 το έχουν ανακηρύξει σε έτος απασχόλησης. Εμείς με την ανεργία που έχουμε θα πρέπει κάθε έτος να το έχουμε ανακηρύξει σε έτος απασχόλησης εντός εισαγωγικών έτος ανεργίας. Η απασχόληση για εμάς είναι το κύριο πρόβλημα σήμερα και όπως ξέρετε ότι αν σε ένα τομέα η απασχόληση είναι συρρικνωμένη αυτό λειτουργεί σαν αντικίνητρο στο να πάει ο νέος που τελειώνει το Λύκειο να μπει σε ένα πανεπιστήμιο από το οποίο αν θα βγει κατά 50% δεν θα έχει ευκαιρίες απασχόλησης κατά 50% μπορεί να είναι άνεργος. Αυτό το πράγμα στη συνέχεια επηρεάζει και το επίπεδο σπουδών. Συρρικνώνει την γεωπονική επιστήμη με όλα αυτά τα αρνητικά επακόλουθα που μπορεί να έχει στις γεωπονικές σπουδές. Αν κοιτάξουμε αρκετά πίσω ιστορικά ο κλάδος μας τροφοδοτούσε το Δημόσιο τομέα. Όσοι έβγαιναν από την Ανώτατη Γεωπονική παλιότερα από την Γεωπονική Σχολή του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης παίρναν την οδό προς το Δημόσιο. Δεν ήταν κάτι που το ανακάλυπτε ο νέος γεωπόνος όταν έβγαινε από το Πανεπιστήμιο. Ήταν κάτι για το οποίο τον προετοίμαζε το Πανεπιστήμιο. Το πανεπιστήμιο ήταν Σχολή Δημόσιας Διοίκησης. Σε προετοίμαζε για να πας στο Δημόσιο. Όταν θα διοριστείς όταν θα είσαι γεωπόνος εφαρμογών όταν απασχοληθείς στο δημόσιο αυτή ήταν μια οδός που και εγώ τη θυμάμαι από τα φοιτητικά χρόνια. Κάποιος καθηγητής μάλιστα στη Γεωπονική έλεγε ότι ο γεωπόνος είναι ο μάνατζερ της υπαίθρου σε προετοίμαζε λοιπόν να πας στο

δημόσιο. Ερχόμαστε όμως στη δεκαετία του 70 και έχουν αρχίσει να δημιουργούνται οι συνθήκες να φύγει κι ο κλάδος ο δικός μας από το δημόσιο τομέα και να πάει και στον ιδιωτικό τομέα. Οι πρώτες ευκαιρίες απασχόλησης που δημιουργήθηκαν ήταν στα γεωργικά φάρμακα. Οι πρώτοι συνάδελφοι που απασχολήθηκαν στον ιδιωτικό τομέα ήταν είτε καταστηματάρχες σε καταστήματα γεωργικών εφοδίων είτε άρχισαν να δουλεύουν σε εταιρείες που είχαν γεωργικά φάρμακα λιπάσματα εξοπλισμός. Έτσι άρχισε ο ιδιωτικός τομέας να μεγαλώνει. Ο τομέας των υπηρεσιών έμεινε σε πολύ χαμηλό επίπεδο άρχισαν να παρουσιάζονται ευκαιρίες απασχόλησης στον τομέα των υπηρεσιών πολύ αργότερα. Με τις μελέτες με τα ευρωπαϊκά προγράμματα αναγνωρίζονται αυτές οι υπηρεσίες. Είναι ο τεχνικός σύμβουλος. Αυτές οι υπηρεσίες έχουν γίνει το μήλο της έριδος ανάμεσα σε διάφορους φορείς οι οποίοι βλέποντας ότι υπάρχει μια χρηματοδότηση από τα κοινοτικά προγράμματα ερίζουν ποιος θα πάρει και ποιος θα μανατζάρει αυτές τις υπηρεσίες συμβούλου είναι ένα ζήτημα που μας αφορά άμεσα αφορά τον γεωπονικό κλάδο. Είναι αντικείμενο του γεωπονικού κλάδου. Ο γιατρός δεν μπορεί να ασκήσει την ιατρική του. Χρειάζεται κάποιος ευρύτερος σύλλογος που θα μανατζάρει το ίδιο ισχύει και για τους γεωπόνους. Ο γεωπόνος μπορεί να δουλέψει σα σύμβουλος γεωργικής εκμετάλλευσης. Έχουμε παρατηρήσει όμως ότι ενώ το γνωστικό μας αντικείμενο είναι ευρύτατο οι επαγγελματικοί τομείς στους οποίους δραστηριοποιείται σήμερα ο γεωπόνος είναι λίγοι. Υπάρχει δηλαδή μια διστακτικότητα στο να μούνε οι γεωπόνοι σε τομείς όπου τους ανήκουν και τους ανήκουν με βάση το προεδρικό διάταγμα 344. Το προεδρικό διάταγμα 344 του 2000 περί κατοχύρωσης των επαγγελματικών δικαιωμάτων των γεωτεχνικών θεσμοθετεί επαγγελματικά αντικείμενα στα οποία μπορεί ο γεωπόνος να ασκήσει την δραστηριότητα. Εδώ πρέπει να σημειώσουμε ότι βγήκαν πολύ καθυστερημένα τα επαγγελματικά μας δικαιώματα. Δεν είναι ώρα να συζητήσουμε αλλά αυτή η καθυστέρηση έχει επιδράσει αρνητικά στη διαφοροποίηση της υπογραφής στον επαγγελματικό τομέα. Όταν δεν έχεις κατοχυρωμένη υπογραφή μπαίνουν άλλοι κλάδοι που είναι πιο επιθετικοί και σου παίρνουνε το αντικείμενο. Υπάρχουν μελέτες οι οποίες υπογράφονται από μηχανικούς και είναι μελέτες περιβάλλοντος. Υπάρχουν δραστηριότητες οι οποίες είναι δικές μας και γίνονται από άλλους κλάδους χημικούς οικονομολόγους. Όλοι αυτοί οι κλάδοι που έχουν και αυτοί τα δικά τους προβλήματα έχουν την ανεργία τους έχουν όμως μια διαφορετική οργάνωση και διαφορετική αντίληψη για το πώς δουλεύεις στον ιδιωτικό τομέα. Είναι αλλιώς προετοιμασμένοι έχουν άλλη αντίληψη και ξέρουν ότι στον ιδιωτικό τομέα για να επιβιώσεις πρέπει να οργανωθείς να μπαίνεις στα αντικείμενα να μην τα φοβάσαι και έχουν και είναι σημαντικό αυτό και μια υποστήριξη από τα ιδρύματα τα Πανεπιστημιακά. Είναι ένα ζήτημα που πρέπει να το δούμε. Πως τα Πανεπιστημιακά Ιδρύματα μπορούν σήμερα να υποστηρίξουν τις επαγγελματικές δραστηριότητες και είναι ένας προβληματισμός και δικός σας αν πρέπει να δημιουργηθούν άλλες ειδικότητες τμήματα ή μεταπτυχιακά ή εξειδικεύσεις ή σεμινάρια τα οποία να επιμορφώνουν όλα αυτά πρέπει να τα δούμε πιο συγκεκριμένα. Ένας λόγος ακόμα για τον οποίο δεν έχει καταγραφεί αυτή η δυναμική του κλάδου είναι ότι σε δημιουργούμενες ευκαιρίες παρεμβαίνουν άλλοι παράγοντες οι οποίοι παίρνουν το αντικείμενο για τον εαυτό τους. Το ΕΘΙΑΓΕ επί παραδείγματι πολλές φορές έχει εκδηλώσει ενδιαφέρον να κάνει μελέτες. Σας αναφέρω χαρακτηριστικά γιατί δεν υπάρχουν εδαφολογικοί χάρτες. Δεν θα μπορούσε να γινόταν προκηρύξεις και συνάδελφοι που τελειώνουν το αντίστοιχο τμήμα και έχουν το πτυχίο και είναι εδαφολόγοι να δουλέψουν σ' αυτό τον τομέα. Κάνουν ειδικότητες αυτές οι ειδικότητες έχουν περάσει μέσα στη ζωή μας έχουν περάσει μέσα στις ιδιότητες μας. Είναι πολύ ωραίες ειδικότητες και για να μην παρεξηγηθώ όχι υπέρ των ειδικοτήτων

που δημιουργούμε για να υπάρχουν. Υπέρ των ειδικοτήτων που θα αντιστοιχούν σε κάποιο επαγγελματικό χώρο και θα έχουν αντικείμενο δουλειάς. Γιατί αν δεν έχει αντικείμενο δουλειάς γιατί να την κάνουμε την ειδικότητα; Με το παράδειγμα αυτό που σας είπα θα μπορούσε π.χ. ο εδαφολογικός χάρτης με μια πίεση να γίνεται έστω με αργό ρυθμό και μέσα σ' αυτόν να συμμετέχουν και συνάδελφοι οι οποίοι έχουν τελειώσει την εδαφολογία. Υπάρχουν αντικείμενα τα οποία είναι διπλανά εν γνώσει και δεν τα συζητάμε. Οι αναδασμοί μεγάλο παράδειγμα και μάλιστα πέρυσι η εφέτος η κυβέρνηση είχε πει ότι θα κάνει 1.000.000 στρέμματα το χρόνο. Έχει δημιουργηθεί μια ομάδα εργασίας για να μελετήσει το νομικό πλαίσιο για τους αναδασμούς και να κάνει προτάσεις για την αλλαγή του. Αν κοιτάξετε λοιπόν αυτό το πλαίσιο των αναδασμών θα δείτε ότι στην τεχνική επιτροπή των αναδασώσεων οι εμπειρογνώμονες είναι δύο αγρότες και ένα γεωπόνος της Διεύθυνσης γεωργίας ο οποίος δεν παίζει κανένα ρόλο βέβαια και λέει μέσα το εισαγωγικό σημείωμα του νόμου ότι δεν προχωράνε σε εδαφολογικές μελέτες διότι αυτές θα ανεβάσουν το κόστος. Αν όμως εμείς το αποδεχόμαστε και εμείς το προωθούμε μέσα από τις υπηρεσίες του υπουργείου γεωργίας και δεν διαμαρτυρόμαστε γι' αυτό τότε γιατί διαμαρτυρόμαστε για την ανεργία που υπάρχει. Η καταπολέμηση της ανεργίας θα προέλθει μέσα από τον δημόσιο τομέα; Όχι βέβαια. Η καταπολέμηση της ανεργίας θα προέλθει κατά την άποψη μου μέσα από την απασχόληση των γεωπόνων στα επαγγελματικά δικαιώματα που είναι ήδη κατοχυρωμένα. Δεν ζητάμε να κάνουμε κάτι άλλο. Αυτά που περιγράφει το Π.Δ. 344 μας αρκούν για να απορροφήσουμε την ανεργία που υπάρχει να δώσουμε επιστημονικό έργο. Γιατί ο αναδασμός που γίνεται σήμερα με το παράδειγμα που σας είπα δεν είναι επιστημονικό έργο. Δεν γίνεται αξιολόγηση της γης. Άρα καταντάμε εμείς οι ίδιοι να αποδεχόμαστε τον υποβιβασμό και του γνωστικού αντικειμένου και του ρόλου μας μέσα στην υπηρεσία μα και μέσα στην κοινωνία και για να είμαστε στο κλίμα των ημερών θέλω να αναφέρω το θέμα του ολοκληρωμένου συστήματος διαχείρισης και ελέγχου το οποίο επί σειρά ετών δίνεται σε αναθέσεις από το Υπουργείο στην ΠΑΣΕΓΕΣ. Πολλοί ίσως από εσάς να ξέρετε ότι δεν έχει γίνει καμιά σοβαρή δουλειά σ' αυτό το τομέα. Δυστυχώς δεν έχουμε σύστημα παρακολούθησης των καλλιεργειών. Δυστυχώς γι' αυτό το λόγο ο Ελληνικός λαός πληρώνει πρόστιμα κάθε χρόνο. Γιατί; Για να διατηρείται στην εξουσία μια ομάδα συνεταιριστών η οποία απομυζά κοινοτικά κονδύλια και εμείς οι γεωπόνοι είμαστε υποχρεωμένοι και να μιλήσω για του γεωπόνους των υπηρεσιών να ελέγχουν οποιαδήποτε παρατυπία γίνεται στη διαδικασία αυτή του έργου και να είναι εκτεθειμένοι για να γίνεται όλη αυτή η ιστορία την οποία δεν χρειάζεται να την αναλύσουμε τώρα επιγραμματικά σας το αναφέρω αλλά είναι μέσα στην ατζέντα των ημερών επειδή ο Υπουργός παίζει κρυφτό με το επιμελητήριο και τους επαγγελματικούς φορείς. Αρνείται εδώ και 1,5 μήνα να συναντήσει το επιμελητήριο γι' αυτό το θέμα και γίνεται πάλι ανάθεση του έργου πάλι στην ΠΑΣΕΓΕΣ. Έχουν πληρώσει μέσα σε μία πενταετία για την περίοδο 1996 – 2000 340 εκατομμύρια ευρώ πρόστιμο η Ελλάδα στην Ευρωπαϊκή Ένωση για κακή εφαρμογή του έργου από την ΠΑΣΕΓΕΣ. Και εδώ υπάρχει ένα τεράστιο πολιτικό θέμα και ένα τεράστιο κοινωνικό πρόβλημα. Διότι τώρα αρχίζουν και καταφθάνουν τα μπιλιετάκια στους αγρότες αρχίζουν να πληρώνονται πρόστιμα γιατί με το έργο συναρτώνται πολλά πράγματα. Η εξισωτική, όλα τα προγράμματα, η πολλαπλή συμμόρφωση, οι συμβουλευτικές υπηρεσίες. Αυτή η προσπάθεια που γίνεται και από το επιμελητήριο και από τους φορείς τους συνδικαλιστικούς έχει σαν στόχο να αποκαταστήσει κάποιους κανόνες μέσα στον αγροτικό χώρο κάποιους κανόνες τους οποίους πρέπει να σέβονται όλοι είτε γεωπόνοι είτε ελεύθεροι επαγγελματίες, είτε γεωπόνοι των υπηρεσιών είτε συνεταιριστές είτε ακόμα και πολιτικοί. Αυτή η διαπλοκή που γίνεται ανάμεσα στην

εκάστοτε πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Γεωργίας και το συνεταιριστικό κίνημα πρέπει να σταματήσει. Πρέπει να υπάρχει μια ξεκάθαρη πολιτική και μέσα σ' αυτή την πολιτική έχουν ρόλο όλοι και πολύ περισσότερο ο κλάδος ο δικός μας και με το επιμελητήριο του και με τους συνδικαλιστικούς φορείς. Η εξειδίκευση που έχουμε σήμερα μας δίνει τη δυνατότητα να απασχοληθούμε στις καινούριες δραστηριότητες. Οι καινούριες δραστηριότητες που έχουν αναπτυχθεί είναι στα έργα, στις μελέτες, στην παρακολούθηση των έργων, στην εκπαίδευση, στην προστασία του περιβάλλοντος στη διαχείριση των φυσικών πόρων. Οι γεωπόνοι σήμερα δεν έχουν αναπτυχθεί σ' όλους αυτούς τους τομείς. Σας εξήγησα προηγουμένως γιατί θα πρέπει τα Πανεπιστήμια να δεθούν περισσότερο με τον επαγγελματικό χώρο. Να δούνε ποιες ανάγκες υπάρχουν. Πως μπορούν να τις καλύψουν αυτές τις ανάγκες. Δεν μπορεί να βγαίνει ένας από το Πανεπιστήμιο και να μη ξέρει σήμερα πως συντάσσεται μια μελέτη, πως γίνεται μια αξιολόγηση αυτής της μελέτης. Πρέπει να ξέρει να δουλέψει μελέτες για εγχειοβελτιωτικά έργα. Δηλαδή περισσότερη εφαρμογή. Είχαμε τελειώσει το Πανεπιστήμιο και δεν είχαμε μπει σε θερμοκήπιο. Η περίοδος του 1970 ήταν η περίοδος ανάπτυξης των θερμοκηπιακών καλλιεργειών. Δεν βγάλαμε ανθρώπους ειδικευμένους σε καλλιέργειες ανθοκομικές και κηπευτικές παρόλο που δημιουργήθηκαν κέντρα παραγωγής και ανθοκομικών και κηπευτικών. Αυτό δε σημαίνει ότι έπρεπε να κάνουμε μια ειδικότητα ή ένα τμήμα σ' ένα Πανεπιστήμιο που να λέει Τμήμα Κηπευτικών Θερμοκηπιακών Καλλιεργειών αλλά εδώ δαπανώνται τεράστια ποσά για επενδύσεις επί παραδείγματι στην ανθοκομία με καλλιέργειες οι οποίες είναι από τις πιο δυναμικές και τις πιο απαιτητικές και δεν έχουμε συναδέλφους οι οποίοι να ξέρουν. Σήμερα συνάδελφοι έχουν ξεκινήσει μια τέτοια πρωτοβουλία και λειτουργούν σαν τεχνικοί σύμβουλοι θερμοκηπιακών εκμεταλλεύσεων παρέχοντας τους οδηγίες φυτοπροστασίας λίπανσης καλλιεργητικών εργασιών. Αυτό πρέπει να γίνει πιο οργανωμένα και να το δούμε μέσα σε πλαίσια συνεργασίας της πανεπιστημιακής κοινότητας με τις ανάγκες της αγοράς. Νομίζω ο χρόνος μου τελείωσε στη συζήτηση που θα ακολουθήσει θα αναφερθώ και σε άλλα πράγματα που αφορούν τον ελεύθερο τομέα

Μισοπολινός Ν.

Θα παρακαλούσα τώρα τον Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Παιδείας να απευθύνει χαιρετισμό

κ. Α. Καραμάνος, Γ. Γραμματέας του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας

Κύριε Πρόεδρε, κύριε Πρύτανη, κύριοι Αντιπρυτάνεις, κύριε Κοσμήτορα, Αγαπητοί συνάδελφοι

Με ιδιαίτερη χαρά βλέπω ότι η προσπάθεια που ξεκινήσαμε πριν από 1-1,5 χρόνο συνεχίζεται. Η προσπάθεια για τη διασύνδεση των γεωπονικών σπουδών με τον επαγγελματικό χώρο. Το γεγονός και μόνο ότι συνεχίζεται δείχνει ότι έχουν αρχίσει και μπαίνουν τα θεμέλια για μια στενή συνεργασία με αντικείμενο προφανώς και τη βελτίωση και την προσαρμογή των σπουδών και αφετέρου την καλύτερη απασχόληση των ίδιων των πτυχιούχων μας. Είναι γεγονός ότι μέσα στο πλαίσιο το νομοθετικό του Εθνικού Συμβουλίου Παιδείας το οποίο άρχισε να λειτουργεί ήδη και το γνωρίζετε υπάρχει η δυνατότητα δημιουργίας ομάδων εργασίας συγκεκριμένα στο Συμβούλιο Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης, ομάδων εργασίας κλαδικών και θα είναι πολύ καλή συγκυρία μια από τις πρώτες ομάδες εργασίας να είναι αυτή των γεωπονικών τμημάτων των Πανεπιστημίων με τους εκπροσώπους των Επαγγελματικών Φορέων απασχόλησης των γεωπόνων.

Ήταν μια προσπάθεια που είχαμε ξεκινήσει με την προηγούμενη ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας. Δυστυχώς η αλλαγή ηγεσίας φρενάρισε τη διαδικασία αλλά το βάζω σαν ιδέα. Υπάρχει πολιτική βούληση από πλευράς του Υπουργείου Παιδείας να προχωρήσουμε στην ουσιαστική θεσμοθέτηση αυτού του συμβουλίου για τον κλάδο μας.

Θα αναφερθώ επίσης στο γεγονός ότι είχαν γίνει διάφορες συζητήσεις από παλιότερα δεν ξέρω σε ποια φάση βρίσκονται σήμερα. Η ιδέα ενός Εθνικού Γεωπονικού Πανεπιστημίου. Οι ιδέες αυτές μπορούν να συζητηθούν μέσα από αυτό το συμβούλιο και έξω από αυτό αν χρειαστεί για να δούμε πως μπορούμε να προχωρήσουμε σε μια βελτίωση των συνθηκών. Γνωρίζετε επίσης ότι ξεκινάει μια συζήτηση η οποία δεν έχει τόσο γεωπονικό όσο ευρύτερο ενδιαφέρον. Η συζήτηση για τη διασφάλιση της ποιότητας σπουδών στην Ανώτατη Εκπαίδευση. Τη προσεχή Δευτέρα συνέρχεται σε συνεδρία το Συμβούλιο Πανεπιστημιακής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης για να συζητήσουν το θέμα και τις διαδικασίες θεσμοθέτησης της ποιότητας στην ανώτερη εκπαίδευση. Η συζήτηση αυτή έχει γίνει κατά καιρούς για το ρόλο του Πανεπιστημίου ιδιαίτερα στις σημερινές συνθήκες. Υπήρχε ένα δόγμα το οποίο επικράτησε τα προηγούμενα χρόνια ότι το Πανεπιστήμιο είναι για μόρφωση και το Πανεπιστήμιο δεν μπορεί να αποτελέσει και κλειδί για την απασχόληση των πτυχιούχων. Κατά την άποψη μου είναι πολύ εσφαλμένη αυτή η αντιμετώπιση όπως βέβαια και πολύ εσφαλμένη είναι η άλλη αντιμετώπιση το άλλο άκρο ότι δηλαδή το Πανεπιστήμιο πρέπει να προσαρμόζεται στις ανάγκες της αγοράς. Πιστεύω ότι πάντα υπάρχει μέση οδός το Πανεπιστήμιο δίνει γνώσεις πάντοτε και θεραπεύει τις επιστήμες δεν μπορεί να δώσει γνώση καθαρά τεχνολογική. Υπάρχει μια ενδιαμέση οδός να παρέχεται βαθιά επιστημονική μόρφωση και πάντα να έχουμε το μάτι μας και στον περίγυρο ο οποίος είναι ουσιαστικά ο περίγυρος στον οποίο θα κληθούν να δραστηριοποιηθούν οι πτυχιούχοι μας. Επομένως η απάντηση την οποία βάζουμε σ' ένα από τα ερωτήματα που είχαν τεθεί από παλιά και κατά καιρούς τίθεται και στις μέρες μας είναι πολύ επίκαιρο. Για τι μιλάμε για γεωπόνο για γεωπονική γνώση ή βγάζουμε πτυχιούχους κλάδων; Πρέπει δηλαδή να υπάρχει η γεωπονική ομπρέλα στην εκπαίδευση τη σημερινή ή πρέπει να μιλάμε για κάτι ξεχωριστό. Δηλαδή για πτυχία ή για προγράμματα σπουδών που είναι ανεξάρτητα κατά τις εξειδικεύσεις της γεωπονίας από το πρώτο εξάμηνο και προχωρούν έτσι; Με βάση το συλλογισμό εγώ

συγκλίνω προς την πρώτη άποψη όχι μόνο από πλευράς φιλοσοφικής αλλά και από πλευρά πρακτικής. Επειδή είναι γνωστό ότι παρέχοντας μια γεωπονική μόρφωση σ' όλους τους πτυχιούχους μας ανεξάρτητα από τις ειδικεύσεις ή τα τμήματα που υπάρχουν τους δίνουμε περισσότερες δυνατότητες απασχόλησης στην αγορά εργασίας με τις σημερινές τουλάχιστον συνθήκες. Αντίθετα αν τους δώσουμε μια μόρφωση εξειδικευμένη από το πρώτο εξάμηνο μοιραία τους περιορίζουμε τις δυνατότητες εξεύρεσης εργασίας είναι πράγματα τα οποία τα βλέπουμε κάθε μέρα στην πράξη. Εγώ έχω τη δυνατότητα να δω στην περίπτωση των συναδέλφων μας που είναι διορισμένοι στη Δευτεροβάθμια εκπαίδευση στο Υπουργείο Παιδείας και σας πληροφορώ ότι με τις γνώσεις τις οποίες έχουν δεν έχουν κανένα απολύτως πρόβλημα να ανταγωνιστούν οποιοδήποτε κλάδο. Για παράδειγμα θα μπορούσαν πάρα πολύ εύκολα να διδάξουν το μάθημα της Βιολογίας στα γενικά λύκεια ή για να μην έρθει κανείς σε σύγκρουση με του βιολόγους οπωσδήποτε σε δεύτερη ανάθεση σε σύγκριση με τους φυσικούς ή τους χημικούς βασιζόμενοι στην εκπαίδευση την οποία τους δίνουμε και θα μπορούσα να αναφερθώ και σε άλλα παρόμοια θέματα . Αλλά αυτό που έλεγε ο κύριος Στογιάνος ο οποίος ανέλυσε με πάρα πολύ καλό τρόπο το πώς και με ποιο τρόπο εμπλέκονται οι γεωπόνοι στα έργα πρασίνου Θα μπορούσε να είναι ένας εμπειροτέχνης στα έργα πρασίνου αν δεν είχε αυτή τη βαθιά γνώση τη βιολογική τη γεωπονική τη γνώση των αρδεύσεων τη σφαιρική γνώση που έχει ένα γεωπόνος. Ας σκεφτούμε λοιπόν πάρα πολύ καλά αυτές τις πτυχές πριν καταλήξουμε σε αφορισμούς τύπου εκπαίδευση εξειδικευμένη από το πρώτο εξάμηνο. Βεβαίως το ερώτημα παραμένει σε τι βαθμό πρέπει να είναι η γεωπονική γνώση σε σχέση με τις εξειδικεύσεις τις προπτυχιακές πάντα μιλάω. Αυτό νομίζω είναι θέμα το οποίο μπορούμε να το συζητήσουμε και να υπάρχει και πλούτος ιδεών . Πριν από μερικά χρόνια εμείς στο Γ.Π.Α. βάζαμε γύρω στα έξι εξάμηνα εκπαίδευση γεωπονική . Τώρα και προφανές είναι ότι με τη πρόοδο της επιστήμης και με τη συσσώρευση των γνώσεων είναι γεγονός ότι αυτή η γενική εκπαίδευση θα μπορούσε να μειωθεί δίνοντας βάρος στις προπτυχιακές εξειδικεύσεις. Θα μπορούσε δηλαδή οι προπτυχιακές εξειδικεύσεις να καλύψουν ένα σημαντικότερο διάστημα στο πρόγραμμα σπουδών από ότι παλιότερα. Αλλά επαναλαμβάνω ότι είναι θέμα συζητήσεων και θα υπάρξει λύση. Υπάρχουν δυνατότητες απασχόλησης για τους πτυχιούχους μας με τα σημερινά δεδομένα. Υπάρχουν πρόσθετοι κλάδοι στους οποίους θα μπορούσαμε να ενεργοποιηθούμε. Είναι προφανές ότι δεν υπάρχουν πολλές απαντήσεις υπάρχει σαφέστατα η δυνατότητα του προσανατολισμού προς τη λεγόμενη γεωργία ακριβείας η οποία συνεπάγεται ακριβής γνώση πληροφορικής αυτοματισμών και γενικά ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών ακριβείας στη Γεωργία. Είναι η νέα διάσταση στη γεωργία την οποία μπορούσαμε να σκεφτούμε και να προβληματιστούμε πως μπορούμε να εμπλακούμε. Δηλαδή να κάνουμε μερικές κινήσεις πριν μας προλάβουν οι εξελίξεις στην Ελλάδα. Υπενθυμίζω έτσι για την ιστορία θα μιλήσω για το ίδρυμα το δικό μας ότι η Ανώτατη Γεωπονική Σχολή Αθηνών καινοτόμησε πάρα πολλές φορές. Ήρθε πριν από την εποχή της περισσότερο από οποιοδήποτε άλλο Πανεπιστήμιο. Όταν εμείς διδασκόμαστε Γενετική το 1962 στην έδρα τότε που είχε δημιουργηθεί το φυσιολογικό τμήμα στο Πανεπιστήμιο Αθηνών δεν έκαναν τίποτα από αυτά. Καινοτόμησε η Α.Γ.Σ.Α. τότε όπως καινοτόμησε και το 1976 όταν ίδρυσε έδρα οικολογίας και περιβάλλοντος για πρώτη φορά το 1977 έδρα εφαρμοσμένης Υδροβιολογίας. Αυτά είναι παραδείγματα που έδειξαν ότι προηγούμαστε των εξελίξεων τουλάχιστον είμαστε οι πρώτοι που το καταλαβαίναμε. Ας κάνουμε το ίδιο και τώρα και ας καθίσουμε να δούμε τους νέους κλάδους της γεωπονίας να τους θεραπεύσουμε πριν θεωρηθεί ότι φτάσαμε κατόπιν εορτής. Άλλος κλάδος βιώσιμη γεωργία που εμπλέκει σε μεγάλο βαθμό οικολογία

και προστασία περιβάλλοντος και ούτω κάθε εξής, ορθολογική εκμετάλλευση των μη αναλώσιμων πηγών ενέργειας, διαχείριση αγροτικών εκμεταλλεύσεων. Αυτά βέβαια είναι στο Περιβάλλον που εδώ βέβαια γεννάται ένα άλλο θέμα που θα ήθελα και εγώ να πω μερικές σκέψεις οπωσδήποτε η εμπλοκή του γεωπόνου στο Αγροτικό Περιβάλλον είναι αυτονόητη αλλά και στο αστικό περιβάλλον με τα έργα πρασίνου είναι επίσης αυτονόητη τη στιγμή που θεωρήσαμε ότι έχουμε όλη την υποδομή από πλευράς γνώσεων να εμπλακούμε προς αυτή τη μεγάλη κατεύθυνση. Βέβαια εδώ γεννάται το εξής μεγάλο ερώτημα το περιβάλλον είναι οι βάσεις της γεωπονικής επιστήμης; Εάν θεωρήσουμε αυτό δεδομένο τότε από την άλλη μεριά η ίδρυση ξεχωριστών τμημάτων γεωργικού περιβάλλοντος σημαίνει ότι κάνουμε κάτι διαφορετικό ή τουλάχιστον φοβούμαστε ότι θα υπάρξει διαμάχη ενός νέου τμήματος με τα παραδοσιακά γεωπονικά τμήματα σ' αυτή τη κατεύθυνση. Όπως και να έχει το πράγμα ακόμα και στην περίπτωση την οποία θεωρηθεί ότι δεν είναι απαραίτητη η ίδρυση ξεχωριστών γεωπονικών τμημάτων με αντικείμενο το περιβάλλον αστικό ή γεωργικό εκείνο το οποίο επιβάλλεται να κάνουμε άμεσα είναι μεταπτυχιακές σπουδές σε θέματα γεωργικού περιβάλλοντος πράγμα το οποίο ουσιαστικά λύνει και τους πιθανούς διαξιφισμούς οι οποίοι υπάρχουν με τμήματα περιβάλλοντος. Οι μεταπτυχιακές σπουδές εφόσον θεωρούμε ότι όλοι οι γεωπονικοί κλάδοι έχουν ως υπόβαθρο τους το περιβάλλον δίνει μια σημαντική λύση στο πρόβλημα και μας βάζει μέσα στο παιχνίδι ως προς το θέμα των εξειδικεύσεων και μιλάω τώρα για τις μεταπτυχιακές σπουδές. Οι μεταπτυχιακές σπουδές αποτελούν ένα σημαντικό όπλο και ήδη η ίδρυση η λειτουργία και επέκταση των μεταπτυχιακών τμημάτων ειδίκευσης σ' όλα τα Ελληνικά Πανεπιστήμια θα έχει τη δυνατότητα μιας επιπλέον εξειδίκευσης. Βεβαίως θα πρέπει να επισημάνω ότι νέα ή άκρως εξειδικευμένα μεταπτυχιακά τμήματα έχουν πολλούς κινδύνους και θα πρέπει να γνωρίζουμε όλοι όταν προτείνουμε νέα μεταπτυχιακά προγράμματα ότι πρέπει να έχουμε πίσω από το κεφάλι μας πάντα το πώς θα τα καταστήσουμε βιώσιμα διότι θεωρείται πάρα πολύ δύσκολο πλέον να πληρώνει η πολιτεία νέα τμήματα μεταπτυχιακών σπουδών. Κάποια στιγμή πρέπει να δούμε πως θα τα κάνουμε να λειτουργήσουν και εδώ υπάρχουν βέβαια πολλά παραδείγματα . Δεν θα φθάσω βέβαια σε ακραίες περιπτώσεις οικονομικών τμημάτων ή τμημάτων που έχουν να κάνουν με διοίκηση επιχειρήσεων όπου βάζουν κάτι δίδακτρα εξωφρενικά όπως γράφουν οι εφημερίδες κατά καιρούς αλλά μιλάω για τουλάχιστον συμβολικά δίδακτρα για να διασφαλισθεί μια λειτουργία ενός μεταπτυχιακού τμήματος. Άρα η βιωσιμότητα των μεταπτυχιακών σπουδών πρέπει πάντοτε να μας απασχολεί και φτάνω στο τελευταίο που είναι ένα σημαντικό όπλο που θα 'χουν στη διάθεση τους σύντομα τα πανεπιστήμια που είναι τα Ινστιτούτα δια βίου μάθησης. Διότι η δια βίου μάθηση και η δια βίου εκπαίδευση αποτελούν την νέα προοπτική στην εκπαίδευση στην οποία η Ελλάδα δεν έχει κάνει καθόλου βήματα ή αν τα έχει κάνει τα έχει κάνει αποσπασματικά. Η θεσμοθέτηση λοιπόν Ινστιτούτων δια βίου μάθησης μέσα στα ίδια τα πανεπιστήμια τα οποία εξ' ορισμού (το τονίζω για εκείνους που φωνάζουν και αντιτίθενται για τη δημιουργία τέτοιων Ινστιτούτων μέσα στα Πανεπιστήμια) έχουν την αρμοδιότητα να κάνουν αυτό. Αν δεν γίνουν στα Πανεπιστήμια που θα γίνουν. Στα μαγαζάκια που φτιάχνονται γύρω- γύρω έξω και να δίνεται η ευκαιρία σε κάποιους να κατασπαταλούν τα κοινοτικά κονδύλια. Μόνο στα πανεπιστήμια μπορούν να γίνουν με σωστό τρόπο και με σωστό έλεγχο από τα όργανα διοίκησης των Πανεπιστημίων. Μ' αυτό τον τρόπο μπορούμε δηλαδή να βελτιώνουμε τις γνώσεις των αποφοίτων μας και σε θέματα της επιστήμης και σε νέες προτεραιότητες οι οποίες ανακύπτουν κάθε τόσο. Αυτό λοιπόν το όπλο πρέπει να το εκμεταλλευτούμε όλοι και να το έχουμε στο μυαλό μας. Θα ψηφιστεί ο νόμος πιστεύω αρκετά σύντομα

και έτσι θα έχουν ένα ακόμα όπλο τα πανεπιστήμια στην παροχή γνώσης. Δεν θα ήθελα να σας απασχολήσω παραπάνω θα προσπαθήσω να είμαι όσο το δυνατόν περισσότερο μαζί σας για να συμμετέχω στη συζήτηση. Να εκφράσω για άλλη μια φορά τη χαρά μου να ευχαριστήσω για την πρόσκληση του Προέδρου της Γεωπονικής Σχολής του Α.Π.Θ. κ. Μισοπολινού, να ευχαριστήσω όλους σας και να ευχηθώ σ' όλους μας να είμαστε σε θέση να θεσμοθετήσουμε άμεσα αυτή τη προσπάθεια συνένωσης της επιστήμης και των πανεπιστημίων με την απασχόληση των αποφοίτων μας. Ευχαριστώ πολύ

Μισοπολινός Ν.

Να ευχαριστήσω τον κ. Γενικό Γραμματέα που ήδη έβαλε ένα πάρα πολύ καλό πλαίσιο για τη συζήτηση που θα έχουμε την επόμενη ώρα. Θα ήθελα να ευχαριστήσω τους οικοδεσπότες τον κ. Μαρτζόπουλο και την κ. Νικήτα – Μαρτζοπούλου οι οποίοι μας φιλοξενούν στο χώρο αυτό και τους συναδέλφους κ.κ. Παπαβασιλείου για την προσφορά του μεσημεριανού φαγητού καθώς και τον Γεροβασιλείου για την προσφορά των κρασιών.

Μαρτζόπουλος, καθηγητής Α.Π.Θ.

Κύριε Γενικό καλωσορίσατε. Με την ευκαιρία αυτή θα ήθελα να σας πω το εξής. Μιλήσατε για μεταπτυχιακές εξειδικεύσεις οι οποίες πρέπει να παρουσιάσουν κάποια βιωσιμότητα για να επιτευχθεί αυτό χρειάζεται πιστεύω η παρέμβαση του Υπουργείου Παιδείας σε δύο πράγματα και κυρίως η παρέμβαση προς το Υπουργείο Εσωτερικών. Το ένα είναι η αναγνώριση των μεταπτυχιακών. Παραδείγματος χάρη αν γίνει ένα Τμήμα Γεωργικής Πληροφορικής τότε δεν θα μπορέσει ο απόφοιτος να πάρει μια θέση πληροφορικού γιατί πάντα υπολογίζουν το πρώτο πτυχίο και ζητάν να είναι του Τμήματος Πληροφορική. Το δεύτερο είναι ότι τα μόρια που παίρνει ένα φοιτητής ο οποίο κάνει ένα μεταπτυχιακό 1,5 2 χρόνια είναι λιγότερα από αυτά τα μόρια που παίρνει ένας απόφοιτος που θα πάει να δουλέψει ένα χρόνο σε μια επιχείρηση. Αυτά τα δύο πολλές φορές κρατούν μακριά τους φοιτητές μας .

Β' ΕΝΟΤΗΤΑ

ΟΜΙΛΙΕΣ ΓΕΩΠΟΝΩΝ ΜΕ ΜΕΓΑΛΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΓΕΩΠΟΝΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΣΤΟΝ ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΤΟΜΕΑ.

Προεδρείο : Σταυρακάκης Μ.

**ΠΑΠΑΣΟΛΟΜΩΝΤΟΣ Σ., ΜΕΛΟΣ Δ.Σ. της εταιρείας ΚΕΓΟ και στο
British Home Grown Cereal Authority**

Κυρίες και κύριοι,

Εγώ θα μιλήσω από καθαρά προσωπική άποψη, δεν αντιπροσωπεύω κανένα φορέα και δυστυχώς εγώ δεν έχω και παρελθόν ακαδημαϊκό παρελθόν τουλάχιστον στην Ελλάδα. Όλες οι σπουδές μου έγιναν εκτός Ελλάδος και ουσιαστικά όλη η εργασία μου είναι στον ιδιωτικό τομέα και η παραπάνω από την εργασία μου είναι πάλι εκτός Ελλάδος μέσα στην Ευρώπη. Το καλό είναι ότι ήδη αντιληφθήκατε ότι τα ελληνικά μου είναι κάπως περιορισμένα είναι αγγλοκυπριακά και θα είμαι ο πρώτος που θα μιλήσω με υποτίτλους, οπότε δεν θα έχετε κανένα πρόβλημα να καταλάβετε τι προσπαθώ να πω. Όταν με καλέσατε εδώ είχε τεθεί ότι ουσιαστικά κοιτάμε τα επόμενα είκοσι χρόνια. Είναι ένας ορίζοντας ο οποίος είναι σχετικά πολύ μακριά. Είναι δύσκολο κανένας να αντιληφθεί τι θα γίνει στα επόμενα είκοσι χρόνια. Το καλό είναι ότι εγώ προσωπικά και από σήμερα δεν πιστεύω ότι σε από είκοσι χρόνια θα είμαι γύρω από ένα τραπέζι για μου πείτε ότι έκανα λάθος. Αυτό είναι το ευχάριστο. Το τι σκέφτηκα τι συγκεκριμένη στιγμή που είπα να σκεφτούμε τι θα γίνει σε είκοσι χρόνια σ' αυτόν τον Τομέα σκέφτηκα τα πρώτα μου ακαδημαϊκά χρόνια στο πανεπιστήμιο του Λονδίνου το 1967 και τι συνέβηκε στον αγροτικό τομέα στη χώρα την οποία κατά κάποιο τρόπο υπηρέτησα στην Αγγλία στον Τομέα αυτό. Θυμάμαι ότι όταν πρωτοπήγα στο Πανεπιστήμιο στην Αγγλία τουλάχιστο το 15% του πληθυσμού είχε σχέση με τη γεωργία. Ήταν μια μεγάλη πολιτική δύναμη, τα πολιτικά κόμματα θέλανε τον γεωργικό ψήφο. Σήμερα δυστυχώς ή ευτυχώς μόνο το 2,5% του πληθυσμού έχει σχέση με τον αγροτικό τομέα. Το δεύτερο που θυμάμαι είναι ότι στο δικό μου το Τομέα στη Ζωοτεχνία τότε υπήρχαν 129.000 αγελαδοτρόφοι. Σήμερα υπάρχουν περίπου 25.000 αγελαδοτρόφοι μόνο. Στο δικό μου τομέα την αγελαδοτροφία πάλι αν το κάνουμε έτσι, τότε η μέση παραγωγή ανά αγελάδα σε γάλα το χρόνο ήταν 2.500 λίτρα, σήμερα είναι 7-8.000 λίτρα. Αυτή η ανάπτυξη που θα πει επιτυχία δυστυχώς είχε και ένα αρνητικό παράγοντα. Σήμερα το Υπουργείο στην Αγγλία δεν υπάρχει ως Υπουργείο Γεωργίας. Το Υπουργείο Γεωργίας το 1964 ήταν μια τεράστια δύναμις. Ο υπουργός Γεωργίας καθόταν δίπλα από τον Πρωθυπουργό κατά κάποιο τρόπο καθοδηγούσε και την Οικονομία, την οικονομική πολιτική της Αγγλίας. Σήμερα το Υπουργείο Γεωργίας στην Αγγλία όπως ξέρετε είναι ένα υπόβαθρο, βρίσκεται κάτω από μια ομπρέλα η οποία ονομάζεται Υπουργείο Περιβάλλοντος και μόνο υφυπουργοί υπάρχουν. Λοιπόν αυτή είναι η πραγματικότητα τουλάχιστον σε μια άλλη χώρα στην Ευρωπαϊκή Ένωση και είναι μια πραγματικότητα που ίσως κατά κάποιο τρόπο και εμείς πρέπει να σκεφτούμε. Λοιπόν οι σκέψεις μου είναι καθαρά προσωπικές είπα και προηγουμένως, αλλά να σας πω που είναι η δική μου εμπειρία στον γεωργικό Τομέα. Δυστυχώς η δική μου Πανεπιστημιακή εκπαίδευση ήταν καθαρά εκτός Ελλάδος. Σε όλους τους κλάδους

που πήγα εγώ να μορφωθώ ήταν μεν σε γεωργικά Πανεπιστήμια αλλά ήταν σε κλάδους που ήτανε κάπως διαφορετικοί. Το πρώτο μου δίπλωμα ήταν στη Ζωική Παραγωγή στο Λονδίνο. Το δεύτερο δίπλωμα ήταν κάπως εξειδικευμένο στη nutritional chemistry, δηλαδή στη χημεία διατροφής, το τρίτο μου ήτανε στη βιοχημεία διατροφής, δηλαδή κατά κάποιο τρόπο εγώ δεν είμαι γεωπόνος κάτω από αγγλικές συνθήκες αλλά υπηρετώ τη κτηνοτροφία και την πτηνοτροφία αν και το δίπλωμα μου ουδέποτε ήτανε το οποίο έγραφε γεωπονικό Πανεπιστήμιο ή έγραφε από πάνω γεωπόνος.

Ποια ήταν η προσωπική μου επαγγελματική εμπειρία τώρα διότι αυτό κατά κάποιο τρόπο εξηγεί το δρόμο που έχουμε και ίσως οι σκέψεις μου είναι κάπως διαφορετικές από άλλους. Η διαδρομή μου δυστυχώς κατά ένα μεγάλο μέρος ήταν εκτός Ελλάδος. Ήτανε στην Ευρώπη, κυρίως στην Αγγλία, αλλά και στη Μέση Ανατολή. Πάντα όμως στο γεωργικό τομέα στην κτηνοτροφία. Πάντα στην κτηνοτροφία. Και έχω δουλέψει στο extension service δηλαδή συμβουλευτική εργασία έχω κάνει ερευνητική εργασία ως postdoctor σε ένα δύο Πανεπιστήμια, διαλέξεις εκεί που υπάρχουν εμπειρίες τουλάχιστον σε ένα διεθνές επίπεδο στο Σάτον ήμουν σύμβουλος σε μια μεγάλη αγγλική εταιρεία στο ΔΣ για πολλά χρόνια. Είμαι σήμερα στο ΔΣ του British Home Grown Cereal Authority, το οποίο είναι ένα που έχει παραμείνει κατά κάποιο τρόπο από το Υπουργείο Γεωργίας της Αγγλίας που μαζεύει χρήματα από τη διακίνηση των δημητριακών και αυτά τα χρήματα είναι περίπου πενήντα πένες, μισή λίρα ανά τόνο τα διαθέτει για έρευνα ή για προώθηση δημητριακών στην Αγγλία. Έχω δουλέψει σε πωλήσεις δεν είναι κάτι το οποίο με ντροπιάζει παρόλο που έχουμε ένα ακαδημαϊκό περιβάλλον, μου άρεσαν οι πωλήσεις στον γεωργικό τομέα, γιατί οι πωλήσεις ουσιαστικά είναι ένα service που διαδίδεις και προϊόντα και γνώσεις και έχω δουλέψει και στη διακίνηση ανθρώπινου δυναμικού καθότι ως τεχνικός διευθυντής σε μια μεγάλη εταιρεία. Το μεγαλύτερο πρόβλημα δεν ήταν η καθημερινή τάση τι θα κάνω με τον αγροτικό τομέα αλλά πως θα διευθύνω, πως θα καθοδηγήσω τους άλλους συναδέλφους οι οποίοι ήρθαν στο δικό μου το τμήμα. Έχω δουλέψει κατά κάποιο τρόπο ως διδασκαλία. Αυτό δεν το λέω για να αυτολογώ αλλά διότι θέλω να σας εξηγήσω από πού έρχομαι και έχει σημασία στην παρουσίαση διότι είναι καθαρά προσωπική. Αν ήταν οι ικανότητες που με οδήγησαν σ' αυτόν τον τομέα, τις λέω ικανότητες διότι μεταφράζω από τα αγγλικά και ίσως είναι και η λέξη λάθος δεν τις διδάχθηκα στο πανεπιστήμιο, στα τρία πανεπιστήμια που έχω πάει κι αυτό είναι κάτι σημαντικό στο οποίο χρειάζεται μια σκέψη. Το τι όμως έχω διδαχθεί ήταν οι βασικές αρχές της φυσιολογίας ζώων της ζωικής παραγωγής, το πρώτο μου δίπλωμα. Η διαδικασία της μάθησης δηλαδή το learning processing πως μπορούσα να μάθω κάτι η managerial πληροφοριών πως μπορούσα να πάρω να γράψω κάτι, η διαδικασία της ανάλυσης ειδικά στο master τα διδακτορικά αυτό διδάχθηκα και αυτό βοήθησε παραπάνω στην καριέρα τη δική μου. Διότι στην καριέρα πρέπει να μάθει κανείς να τελειώνει κάτι διότι ειδικά στο Masters που έχεις ένα dead line έχεις περιθώρια να τελειώσεις το διδακτορικό σου, είναι κάτι οποίο διδάσκεται τουλάχιστον εμμέσως και ουσιαστικά το πρώτο μου δίπλωμα μου άνοιξε τις πόρτες όταν έγινε εισβολή στην Κύπρο είχα ένα δύο διπλώματα που μπορούσα να βρω και μια δουλειά κάπου σε ένα ξένο περιβάλλον. Λοιπόν η ερώτηση αυτή άλλος βέβαια μπορεί να απαντήσει διαφορετικά από εμένα, «χρειάζεται γεωπονική ομπρέλα στο περιεχόμενο των σπουδών ή στον τίτλο των πτυχίων αυτό τουλάχιστον ρωτήθηκα. Εγώ διαφέρω από τους άλλους και ίσως κάνω λάθος, είναι όχι και όχι. Όπως είπε και ο Μάο δεν έχει σημασία τι χρώμα είναι η γάτα αρκεί να πιάνει τα ποντίκια. ...ακούγεται κάτι από το ακροατήριο.....Συγγνώμη δέχομαι τη διόρθωση. Το τι έχει σημασία είναι ότι ένα σημαντικό πράγμα το οποίο εγώ

τουλάχιστον αναγνωρίζω στην καριέρα μου. Φτάνει όμως το ουσιαστικό αντικείμενο της μόρφωσης αυτής να είναι μια προσφορά στον κλάδο της Γεωπονίας και της παραγωγής τροφίμων. Δηλαδή αν εγώ κοιτάξω ένα δίπλωμα και γράφει επάνω Γεωπονικό Πανεπιστήμιο, ως εργοδότης δεν με ενδιαφέρει τόσο πολύ, αν κάποιος τελείωσε Food Science και είναι τελειωμένος σε ένα πανεπιστήμιο το οποίο δεν είναι γεωπονικό, φτάνει να είναι ένας κλάδος μια επιστήμη ένα κέντρο το οποίο αξίζει τον κόπο να πάρω ένα φοιτητή και να τον βάλω στη διαδικασία εργασίας. Π.χ. πολλά από τα πανεπιστήμια στην Αγγλία από αυτά που ήξερα εγώ και σε ένα δύο από αυτά έχω υπηρετήσει κατά κάποιο τρόπο έχουν συγχωνευθεί εν μέρει από ανάγκη αλλά και από στρατηγική ανάγκη με άλλα πανεπιστήμια. Π.χ. στο Leads University η γεωπονική σχολή από το 1967 έχει μπει στη σχολή βιολογίας και η σχολή βιοχημείας του Newcastle όπου τέλειωσα εγώ Διατροφική Χημεία ο συγκεκριμένος κλάδος της Διατροφικής Χημείας μπήκε στον κλάδο της Βιοχημείας. Η Σχολή Θετικών Επιστημών του Wye College

που μερικοί από σας φαντάζομαι ότι έχουν πάει, που ήταν η Γεωπονική Σχολή του Πανεπιστημίου του Λονδίνου μπήκε τώρα στο Imperial College διότι το Imperial College μπορεί να μαζέψει λεφτά πολύ εύκολα και είναι πολύ πιο δυνατή Γεωπονική Σχολή του Πανεπιστημίου του Λονδίνου. Είναι μέρος του Imperial College. Εάν επιτυχημένες Γεωπονικές Σχολές ας τα πούμε Departments Τμήματα βρεθούν κάτω από διαφορετική ομπρέλα έχουν όμως διατηρήσει τις αξίες για μένα, τις ικανότητες, έχουν μια καλή φήμη ως προς τη γεωπονική εκπαίδευση που προσφέρουν. Δηλαδή το Wye προσφέρει σήμερα καλύτερη γεωπονική μόρφωση παρά πριν 5 χρόνια. Διότι πριν πέντε χρόνια το μέλλον του ήταν αβέβαιο. Έχουν ισχυρούς δεσμούς με την αγορά, υπάρχουν χρήματα για έρευνα και για MBA σε πολλές περιπτώσεις από την βιομηχανία, από την αγορά. Έχουν υψηλά επίπεδα σε Τμήματα και επιστημονικές μελέτες για έρευνα. Είναι συγκεντρωμένα στη γεωργική και κτηνοτροφική παραγωγή και την παραγωγή τροφίμων. Έχουν σε κοινά αντικείμενα σπουδών, στα οποία θα έρθω σε λίγο, και μάλιστα βρήκανε καινούργιους καθηγητές από διαφορετικά Τμήματα οι οποίοι εμπλούτισαν τις επιστήμες των συγκεκριμένων Πανεπιστημίων. Έχουν εξασφαλίσει νέες συνέργειες με άλλα Τμήματα με άλλα Πανεπιστημιακά Τμήματα και αυτό έχει μεγάλη σημασία για τον φοιτητή τουλάχιστον.

Λοιπόν **καινούργια αντικείμενα** με ρωτήσατε πια είναι καινούργια αντικείμενα από τη θέση που έρχομαι εγώ. Εγώ δεν ξέρω καλά τον γεωργικό Τομέα μόνο τον κτηνοτροφικό. Η γεωπονία, ας κοιτάξουμε την αγορά, εσείς ξέρετε καλύτερα από εμένα εσείς τα διδάσκετε καθημερινώς, εγώ ίσως τα ζω. Έχει αλλάξει, το γεωργικό αντικείμενο έχει αλλάξει δεν είναι πλέον προσαρμοσμένο στην ποσοτική παραγωγή, έχουμε ποσοτώσεις, έχουμε όλα αυτά που μας προβληματίζουν. Περισσότερη σημασία έχει η ποιότητα των προϊόντων και ο τρόπος παραγωγής, ευζωία στον δικό μου τον Τομέα.

Περιβαλλοντικές Επιστήμες, κάνεις ένα προϊόν κατά κάποιο τρόπο να κάνεις να το αγοράσει ο καταναλωτής. Η γη πλέον δεν θεωρείται μέσο παραγωγής μόνο αλλά σε άλλες χώρες είναι χώρος αναψυχής. Στην παραγωγή γεωργικών προϊόντων η ευρωπαϊκή και παγκόσμια διάσταση η ΚΑΠ και το WHO έχουν εκτοπίσει την τοπική και εθνική διάσταση. Καλώς κακώς εκεί έχουμε καταλήξει. Οι άμεσες επιδοτήσεις προϊόντων έχουν δώσει τώρα στις έμμεσες επιδοτήσεις για την αγροτική ζωή να παράγει ο κόσμος να προσέχει ο κόσμος το περιβάλλον και την αγροτική ζωή. Όχι μόνο να παράγει τεράστιες ποσότητες δημητριακών. Η προτεραιότητα είναι πλέον η παραγωγή ασφαλών και ποιοτικών προϊόντων και όχι η μεγιστοποίηση της παραγόμενης ποσότητας. Τουλάχιστον για μένα αυτό είναι το αντικείμενο το οποίο έχει αλλάξει πάρα πολύ τα τελευταία 30 χρόνια και θα συνεχίζει να αλλάζει.

Είναι απαραίτητο το άνοιγμα των γεωπονικών σπουδών σε άλλους τομείς και ποιους; Τουλάχιστον στο επίπεδο των μεταπτυχιακών σπουδών, νομίζω αυτά έχουν καλύψει και άλλοι συνάδελφοι προηγουμένως, οπωσδήποτε οι περιβαλλοντικές σπουδές. Δεν πρέπει να αφήσουμε τις περιβαλλοντικές σπουδές να φύγουν από αυτόν τον κλάδο. Αυτός είναι κλάδος που μας ανήκει και από θέμα φιλοσοφίας και από θέμα πρακτικής. Η Τεχνολογία Τροφίμων και η Τεχνολογία Κρέατος δεν ξέρω ακριβώς που ήμασταν στην Ελλάδα αλλά είναι αυτός ένας κλάδος που έχει μεγάλη σημασία σήμερα και θα έχει ακόμη μεγαλύτερη σημασία στο μέλλον. Ευζωία των ζώων (animal welfare) είναι κάτι τουλάχιστον στις βόρειες χώρες ο καταναλωτής και το ξεχωρίζει και το πληρώνει. Υπάρχει μια αγορά. Η αναλυτική χημεία διατροφής όχι μόνο για ζώα αλλά και για τον άνθρωπο. Είναι κάτι το οποίο μπορεί να εμπλουτίσει τα Τμήματα Γεωπονίας σήμερα.

Έρχομαι στη **διαδικασία παραγωγής τροφίμων**, η ιχνηλασιμότητα είναι κάτι αναγκαίο και πρέπει να διδάσκεται και ίσως να διδάσκεται οπωσδήποτε σε μεταπτυχιακές σπουδές. Το μάρκετινγκ τροφίμων και μάρκετινγκ αγροτικών προϊόντων κάτι το οποίο πάλι και από τις δυο πλευρές της ζωικής παραγωγής χρειάζεται και από την παραγωγή στο στάβλο στο χωράφι και από την αγορά του Σούπερ Μάρκετ. Όλα τα Σούπερ Μάρκετ σε άλλες χώρες έχουν θέσεις. Ίσως αυτά να γίνουν με συνεργασία άλλων Τμημάτων στα Πανεπιστήμια ή μεταξύ Πανεπιστημίων. Πάντοτε μπορεί να εμπλουτισθεί στις γνώσεις.

Ποια αντικείμενα στην αγορά ίσως δεν καλύπτονται από τις υπάρχουσες γεωπονικές σπουδές. Και εδώ ζητώ συν γνώμη, ίσως μερικά από αυτά καλύπτονται αλλά δεν το ήξερα. Έρχομαι πάλι στον δικό μου τον κλάδο που παρά πολύ δύσκολο να βρούμε και στην Ελλάδα και στην Ευρώπη. Παιδιά τα οποία ξέρουν καλή χημεία και καλή διατροφή ζώων ή ανθρώπων αυτοί οι κλάδοι, αυτή η συνέργεια, είναι κάτι που για μένα χρειάζεται. Τεχνολογία τροφίμων το έχουμε πει προηγουμένως. Είναι μια μεγάλη αγορά. Η διοίκηση επιχειρήσεων (Agricultural marketing). Υπάρχουν παρά πολλές επιχειρήσεις οι οποίες ζητούν ανθρώπους οι οποίοι είναι δεμένοι με την αγορά αλλά να ξέρουν και management, να ξέρουν πώς να διοικήσουν. Γεωπονική μηχανική και εδώ δεν μιλάω για tractors, compact harvesters. Είναι παρά πολύ δύσκολο να βρεις ανθρώπους οι οποίοι καταλαβαίνουν να κτίσουν ένα κτίριο να βάλουν κοτόπουλα μέσα και να έχει ένα συγκεκριμένο αερισμό. Στάβλους. Είναι πάρα πολύ δύσκολο να βρεις ανθρώπους, μπορεί να είναι μηχανικοί, μπορεί να είναι γεωπόνοι να γνωρίζουν το περιβάλλον και λύσουν ένα περιβαλλοντικό πρόβλημα με καθαρά μηχανικές γνώσεις. Στο άλλο επίπεδο. Σαν management κάθε φορά που ζητάμε να βρούμε και στην Αγγλία και εδώ ανθρώπους που να καταλαβαίνουν ζώα αλλά να μπορούν να διοικήσουν μια μονάδα χοιροτροφική μονάδα. Οι χοιροτροφικές μονάδες εδώ είναι μεγάλες, είναι δύσκολο να βρούμε ανθρώπους οι οποίοι έχουν αυτές τις ικανότητες τουλάχιστον στο επίπεδο σπουδών. Χρειάζεται περισσότερη εξειδίκευση. Εδώ δεν αποφάσισε?? Το πανεπιστήμιο. Βρίσκω πολύ δύσκολο να το απαντήσω αυτό, αλλά έχω κάνει αυτή την αναφορά. Εάν εγώ ζητήσω αύριο να πάρω ένα φοιτητή ο οποίος θα μπει στο τμήμα πωλήσεων φυτικής παραγωγής το θέμα είναι να έχει τις προσωπικές και διαπροσωπικές δεξιότητες, να είναι καλός με τον κόσμο, να έχει επικοινωνιακές ικανότητες στις γνώσεις του, να μπορεί να μεταφέρει τις γνώσεις του. Να έχει ικανότητες ομαδικής εργασίας, να δουλεύει σε ομάδα να μη είναι μόνος του. Να έχει καλή γνώση χειρισμού υπολογιστών, αυτό είναι απαραίτητο. Να έχει υψηλό πολύ υψηλό επίπεδο κατανόησης βασικών αρχών βιολογίας, πολύ υψηλό επίπεδο κατανόησης βασικών αρχών φυτικής παραγωγής. Δεν είναι

απαραίτητο αυτός ο άνθρωπος να έχει γνώσεις ζωικής παραγωγής. Το ίδιο αλλά αντίθετα εάν θέλω κάποιον ο οποίος να έχει τελειώσει ζωική παραγωγή, ουσιαστικά να μπει σε ένα κλάδο για μένα, στο εμπόριο, να πουλάει, θα είναι σύμβουλος για τη ζωική παραγωγή. Τον θέλω να έχει παρόμοια χαρακτηριστικά, αλλά δεν είναι ανάγκη να έχει γνώσεις φυτικής παραγωγής. Αν αυτό σημαίνει παραπάνω εξειδίκευση τότε σημαίνει ότι δεν χρειάζεται παραπάνω εξειδίκευση σε εκείνο το επίπεδο.

Μεταπτυχιακές σπουδές. Από πού έρχομαι εγώ καταλαβαίνετε ότι είμαι πολύ φανατικός υποστηρικτής των μεταπτυχιακών σπουδών. Και δυστυχώς 20.000 φοιτητές Έλληνες ψηφίζουν με τα πόδια τους και πάνε σε άλλες χώρες και πάνε σε άλλες χώρες να μορφωθούν και να πάρουν μεταπτυχιακά πτυχία.

Συγκεκριμένα. Το MSc από τη διδασκαλία είναι για μένα μια πολύ καλή μεταπτυχιακή σπουδή. Ένα χρόνο μαθαίνεις, παίρνεις τον κλάδο που θέλεις να μάθεις και παίρνεις αυτό που θέλεις να ακολουθήσεις. Θα επανέλθω σ' αυτό. Φυσικά MSc ή PhD για έρευνα είμαι μεγάλος υποστηρικτής. Θέλω να σας πω ότι τα τελευταία δέκα χρόνια και στην Αγγλία που ζω και εδώ που εργαζομαι επίσης και στις δυο μου δουλειές γιατί δουλεύω σε δύο χώρες, τρεις βδομάδες εδώ μια βδομάδα στην Αγγλία, όλους όσους πήραμε τα τελευταία δέκα χρόνια ή έχουν ή Masters και στην Ελλάδα και στο εξωτερικό ή έχουν διδακτορικό. Φυσικά στο εξωτερικό είναι περισσότερο έρευνα παρά πωλήσεις ή service, εδώ είναι περισσότερο πωλήσεις και service.

Γιατί μεταπτυχιακές σπουδές ; Από την άποψη του φοιτητή το πρώτο δίπλωμα του δίνει ένα καλό γενικό υπόβαθρο. Μπορεί πραγματικά η γεωπονία να είναι ένα πολύ καλό υπόβαθρο στο πρώτο δίπλωμα. Εξειδίκευση σε ηλικία μεγαλύτερης ωριμότητας τον αφήνει τον άνθρωπο να διαλέξει αυτό που θέλει να κάνει. Είναι πολύ πιο εύκολο να διαλέξει κανείς στα 21 παρά να διαλέξεις στα 17 σου. Συνήθως ο πατέρας ή η μητέρα διαλέγει στα 17 στα 21 διαλέγεις εσύ. Οι τομείς στους οποίους με ενδιαφέρει η εξειδίκευση είναι η Βιολογία ιχθύων ειδικά στην Ελλάδα, είναι ένας κλάδος τον αφήσαμε να πάει πιο χαμηλά στην Ελλάδα και όλοι οι φοιτητές να έχουν πάει στο Στερλινγκ ή κάπου στο εξωτερικό να σπουδάσουν για μεταπτυχιακά, Πτηνοτροφία, Χοιροτροφία, Χημεία Διατροφής, Διοίκηση Επιχειρήσεων και αυτά τα οποία είπαμε προηγουμένως. Το άλλο καλό από μεταπτυχιακές είναι ότι οι φοιτητές έχουν περάσει από δύο Πανεπιστήμια με διαφορετικά ακαδημαϊκά και διαφορετικές εμπειρίες. Δηλαδή μπορούν να εμπλουτισθούν με δύο στυλ καθηγητή και δύο διαφορετικά περιβάλλοντα και αυτό είναι πολύ πλούσιο. Δείχνει αφοσίωση στην καριέρα που επιλέγω. Δηλαδή αυτό έχω πει και προηγουμένως, τον ενδιαφέρει αυτό που πάει να κάνει. Και ακόμη για μένα εάν έχουν διδαχθεί σε μια μάθηση τους εμπλουτίζεις με ένα καλύτερο αναλυτικό μυαλό. Διότι μόνοι τους πρέπει να δουλέψουνε κατά κάποιο τρόπο, μόνοι τους να γράψουνε.

Από την άποψη του Πανεπιστημίου γιατί μεταπτυχιακές σπουδές ; Πρώτα από όλα Ευνοείται την ανάπτυξη υποδομών έρευνας. Δεν ξέρω πόσο καλά είναι τα ελληνικά πανεπιστήμια δεν έχω εμπειρία, αλλά εάν έχεις φοιτητές που έχουν ένα μυαλό σ' αυτήν την ηλικία που είναι ανοικτό μπορείς πραγματικά να στήσεις ένα καλό ερευνητικό πρόγραμμα και μίλησαν πολλοί προηγουμένως για ερευνητικά προγράμματα. Δεύτερο, προσέλκυση κρατικής και ευρωπαϊκής χρηματοδότησης. Και είναι και αυτό σημαντικό. Τόσα χρήματα υπάρχουν τα οποία μας παρακαλούν από τις βόρειες χώρες να μπει και κάποιος από την Ελλάδα για να μπορέσουνε να παλέψουνε τα λεφτά. Εγώ στην προηγούμενη εταιρεία που ήμουνα στην Αγγλία είχα περίπου 6.000 υπαλλήλους. Κάθε χρόνο βγάζαμε 10 τους οποίους στέλναμε για MBA οι οποίοι ένα μέρος πηγαίνανε στο Γκαρφιλντ το οποίο έχει ένα γεωπονικό παρελθόν γιατί να μη υπάρχει γεωπονικό MBA. Και είναι κάτι το οποίο είναι για μένα σημαντικό. Μπορεί να μη είναι από Γεωπονική Σχολή μπορεί να είναι με συνέργεια

με ένα άλλο Τμήμα ή άλλο Πανεπιστήμιο. Προωθείται η συνεργασία μεταξύ Τμημάτων. Η Χημεία με το Τμήμα Διατροφής Ζώων. Δηλαδή μπορείς να κάνεις κανείς μαθήματα χημείας και την ίδια στιγμή να κάνει μαθήματα στη Ζωική Παραγωγή. Οπότε αυτή η συνέργεια μπορεί να γίνει.

Μοριακή Βιολογία και Γενετική Ζώων. Εμείς εδώ ως ζωτέχνες είμαστε πολύ καλοί στη Γενετική σε σημείο που ο πρώτος κλώνος έχει γίνει από παιδιά τα οποία τελείωσαν μαζί μου στο Nottingham. Οι ζωτέχνες ουσιαστικά έκαναν τα μεγάλα βήματα στη Μοριακή Βιολογία. Και αυτό εμένα που έχω γίνει γεωπόνος με ενθαρρύνει.

Αγροτική Οικονομία και Management δηλαδή μια συνέργεια μεταξύ Αγροτικής Οικονομίας και ενός School of Management . Βοηθά επίσης τη διαφοροποίηση των Πανεπιστημίων και την εξειδίκευση με διαφορετικά αντικείμενα. Μπορεί η Θεσσαλονίκη να είναι εξαιρετική στη Διατροφή και το Γεωπονικό Πανεπιστήμιο να είναι παρά πολύ καλοί στο Agricultural Economics.

Το άλλο είναι ότι Τμήματα Γεωπονικής μπορούν να προσελκύσουν απόφοιτους από άλλα αντικείμενα, ή από την Ελλάδα ή από τρίτες χώρες. Οι πιο καλοί τουλάχιστον συνεργάτες που είχα στο παρελθόν που μπήκαν σ' αυτόν το Τομέα δεν ήταν αναγκαίο το πρώτο δίπλωμα να ήταν από Γεωπονική Σχολή. Μπορεί να ήταν Χημικοί Μικροβιολόγοι οι οποίοι κάνανε Μεταπτυχιακά στον δικό μας το Τομέα. Και ήταν πολύ πιο εμπλουτισμένοι και πού πιο γνώστες σε πολλά αντικείμενα από εμένα.

Αυτά και Ευχαριστώ.

Σταυρακάκης:

Όπως διαπιστώσατε εκτός των εκπροσώπων των επιστημονικών, επαγγελματικών και συνδικαλιστικών φορέων καλέσαμε συναδέλφους γεωπόνους που έχουν διακριθεί στον επιστημονικό ή επαγγελματικό χώρο, επιθυμώντας να έχουμε και μία άλλη θεώρηση. Ευχαριστώ, λοιπόν θερμά τον κ. Παπασολομώντος για την συμβολή του στην ημερίδα και καλώ τον κ. Γεροβασιλείου, γεωπόνο-οινολόγο και επιτυχημένο οينوποιό να πάρει τον λόγο.

ΓΕΡΟΒΑΣΙΛΕΙΟΥ Β. , «ΓΕΡΟΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ»

Αγαπητοί κύριοι και κυρίες καθηγητές Πανεπιστημίων, αγαπητοί συνάδελφοι. Σαν Γεωπόνος αισθάνθηκα ιδιαίτερη τιμή που με καλέσατε, είμαι αρκετά μικρός θα έλεγα και μικρός επιχειρηματίας και μικρός στις σπουδές μπροστά σε καθηγητές που κάποτε τους είχα ακούσει να μου λένε τα μαθήματα της Γεωπονίας, έχω και λίγο τρακ αλλά δεν πειράζει θα καταθέσω ορισμένες απόψεις κυρίως πάνω στον κλάδο που ειδικεύτηκα κάνοντας και λίγο απομυθοποίηση τις ειδικεύσεις. Τονίζω δυο τρία πράγματα πως μπορεί ορισμένοι συνάδελφοι, γιατί αγαπώ τη Γεωπονία και πάντοτε την υποστηρίζω και στον κλάδο θα πρέπει να ξέρετε ότι η Γεωπονική Επιστήμη γνωρίζει δόξες παρότι η οινολογία στην Ελλάδα φαινόταν στην αρχή ότι ήταν κάτι χημικό προτέρημα και προνόμιο του χημικού. Αυτά έχουν αλλάξει. Να σκεφτείτε ότι η τελευταία λέκτορας που μπήκε στο χημικό Τμήμα του Α.Π.Θ., και είναι μεγάλη υπόθεση, στην οινολογία είναι γεωπόνος. Κάπου καταξιώθηκε ο κλάδος ο γεωπονικός στην Οινολογία και χαίρομαι που ήμουν από αυτούς που ανοίξαμε πρώτοι το δρόμο. Κατά αρχάς η οινολογία εκείνα τα χρόνια το '74 που τελείωσα δεν υπήρχε στην Ελλάδα σαν κλάδος ήταν και λίγο άγνωστος στην Ελλάδα από μια μικρή σύμπτωση που κάναμε αμπέλι και κρασί και πήγαινα σε κάποιον χημικό εκεί στην Παναγία Χαλκέων, δεν ξέρω αν πήγαινε κανείς από σας, σε ένα υπόγειο, μου έδινε κάτι σκόνες, μεταμπισουλφίτ τελικά ήτανε, του έλεγα τι είναι και μου το παρουσίαζε σαν μυστικό και μου την «έδωσε». Καλά σοβαρά μιλάς δεν μπορείς να μου εξηγήσεις τι είναι αυτό το πράγμα; Α, λέει αυτό είναι χημικό και δεν πρέπει να ξέρει κανείς, και από εκεί πήρα το πρώτο ερέθισμα και είπα εγώ θα γίνω οινολόγος. Θα μάθω, δεν ήξερα καν την επιστήμη. Ήμουν δευτέρο έτος Γεωπονίας. Και από σύμπτωση και καλή τύχη γνώρισα τον εκλιπόντα φίλο μας και συνάδελφο Γιάννη Κοΐλιαρη ο οποίος πήγαινε εκείνα τα χρόνια για αυτές τις σπουδές στο Μπορντώ και με εκείνη την κατεύθυνση τη δική του ασχολήθηκα, πήρα σπουδές δύο χρόνων Οινολογία. Παράρτημα της Γεωπονικής του Μπορντώ. Δεν νοείτο η οινολογία να μη είναι προνόμιο και επιστήμη της Γεωπονίας. Κάποτε όταν ερχόμουν εδώ και τους έλεγα ότι σπουδάζω Οινολογία μου έλεγαν, «καλά Γεωπόνος είσαι πως κάνεις οινολογία». Τα πράγματα ήτανε μπερδεμένα Δύο χρόνια σπουδές τελείως πρακτική κατεύθυνση και επιστημονική και μετά τα δύο χρόνια έγινε διευθυντής και υπεύθυνος οινολόγος του Πόρτο Καρράς. Τεσσεράμισι χιλιάδες στρέμματα αμπέλια και το οينوποιείο, κατευθείαν. Θέλω να πω ότι και δύο χρόνια σπουδές, πολλές φορές όταν γίνονται σωστά, είναι υπεραρκετές κάποιος να γίνει ειδικός και εφόσον πιστεύω έχει και κάποιες ικανότητες θα τον βοηθήσουν να αναπτυχθεί. Αλλά τι είχα δει. Το Πανεπιστήμιο πως δούλευε. Ο καθηγητής μου ο βασικός που ήταν και μέντορας μου ο Αλβιζ Πεϊνώ είχε 240 οينوποιεία υπό τη διεύθυνση του. Αμειβόμενος καθηγητής πανεπιστημίου αμειβόμενος. Όλα τα δείγματα της περιοχής του Μπορντώ που είναι 5.500 περίπου οينوποιεία. Για οποιοδήποτε πρόβλημα τα δείγματα ερχόταν στο πανεπιστήμιο της Οινολογίας και πλήρωναν για να βρουν λύση. Και όλοι εμείς οι φοιτητές πέρα από τις σπουδές βοηθήσαμε σ' αυτές τις αναλύσεις τις οποίες θεωρείτο ότι ήμαστε υπεύθυνοι να τις κάνουμε ασχέτως αν ήταν για ιδιώτες και ασχέτως αν τα χρήματα πήγαιναν ή στους καθηγητές ή στο Πανεπιστήμιο. Κάπου όμως βοηθήμασταν διότι το Πανεπιστήμιο κατασκεύαζε συνέχεια Εργαστήρια, μηχανήματα ήταν η εποχή της χρωματογραφίας που αναπτυσσόταν ραγδαία και έπαιρνε σχεδόν τα τελευταίου τύπου ή και μόνοι τους πολλά παιδιά ειδικευόταν στη χρωματογραφία ή κατασκεύαζαν και προχωρούσε μια έρευνα η οποία ήτανε στηριγμένη στην ιδιωτική πρωτοβουλία ενώ ήταν κρατικό Πανεπιστήμιο. Αυτό το

είδος ήταν εκείνα τα χρόνια τώρα έχουν εξελιχθεί πολύ περισσότερο τα πράγματα. Έχουν εξελιχθεί πολύ περισσότερο τα Πανεπιστήμια. Λοιπόν, άρα κλειδί μιας μεταπτυχιακής σπουδής πρέπει να είναι η πράξη. Οποιοσδήποτε θα βγει πρέπει όταν θα βγει να μη θέλει κανένα στήριγμα θα πρέπει να μπορεί να προσφέρει και να έχει φυσικά και τις ικανότητες, δηλαδή τα παιδιά που θα πάνε στην ειδικευση να μπορούν να έχουν τις ικανότητες. Τώρα έχω λίγα για την εισήγησή μου και στο τέλος αν θέλετε κάποια πράγματα μπορώ να δώσω επεξηγηματικά, πως τα έβλεπα. Γενικά από τη Γεωπονική Επιστήμη εγώ βλέπω ότι πρέπει να έχει μια ομπρέλα γενικών γνώσεων οπωσδήποτε, πρέπει να μετεξελιχθεί στους νέους τομείς διότι με την παρούσα μορφή όπως είναι βλέπετε φθίνει. Προτεραιότητες στην Ε.Ε. στην οποία ανήκουμε βλέπετε την έχει βάλει σε δεύτερη μοίρα, σκοπός είναι περιβαλλοντολογικές μελέτες, λιγότερα προϊόντα πιο εκλεπτυσμένα, πιο υγιεινά, πιο ποιοτικά. Μαζική παραγωγή από τρίτες χώρες λόγω της παγκοσμιοποίησης και φθηνού κόστους. Και αυτό πρέπει να το δούμε. Οπότε όλες αυτές οι σκέψεις οδηγούν ότι κάπου πρέπει και η πολιτεία, δεν ξέρω το πρώτο μέρος δεν το παρακολούθησα αν υπάρχει κάποιος από την πολιτεία, πως θα χαραχθεί η γεωργική πολιτική τα επόμενα χρόνια. Τα πανεπιστήμια μόνο με τους φορείς και τη δημόσια διοίκηση μάλλον δεν μπορεί να γίνει. Μπορούν να αποφασίζουν τα Πανεπιστήμια μόνα τους και κάθε υπουργός Γεωργίας που έρχεται να αλλάζει το σύστημα. Αυτά είναι κάποιες σκέψεις σε μένα διότι συζητούσαμε με κάποιον που έγινε Υπουργός για λίγο και μου έλεγε ότι ήθελε να κάνει κάποια κέντρα Γεωπόνων όπως ήταν τα κέντρα Υγείας θα ήταν αντίστοιχα σε περιφέρειες για να δίνουν γνώσεις. Και όλα αυτά ήταν καλά αλλά δεν μπορεί κάθε υπουργός και στα τέσσερα χρόνια να κάνει προσωρινό χωρίς να υπάρχει μια γενική κατεύθυνση μακροχρόνια για είκοσι χρόνια για δέκα χρόνια θέλετε αλλά να υπάρχει αυτό το πράγμα, αλλιώς συζητάμε για τη συζήτηση.

Στα ερωτήματα που θέσατε, σε γενικές γραμμές συμφωνώ, και θεωρώ τελείως απαραίτητη την “**γεωπονική ομπρέλα**” σπουδών σαν βάση γνώσεων για την περαιτέρω εξέλιξη και ειδικευση των γεωπόνων.

Επίσης το άνοιγμα των γεωπονικών σπουδών σε νέους τομείς είναι αυτονόητο, και αυτούς τους τομείς ψάχνουμε στην σημερινή μας ημερίδα. Εγώ θα καταθέσω τις προτάσεις μου πάνω στον κλάδο της αμπελοοινικής εκπαίδευσης.

Ακόμη οι μεταπτυχιακές σπουδές είναι τελείως απαραίτητες, με βασική προϋπόθεση το πανεπιστήμιο να έρθει σε επαφή με τον έξω κόσμο της επιχειρηματικότητας, να παρακολουθεί τις εξελίξεις, κι έτσι, με την πραγματοποίηση ερευνών να βοηθάει στη λύση των προβλημάτων του επιχειρηματία. Έτσι θα αποκατασταθεί η σχέση αμοιβαίας εμπιστοσύνης και αλληλοβοήθειας μεταξύ έρευνας και πράξης, μεταξύ πανεπιστημίου και επιχειρηματία.

Ο αμπελοοινικός κλάδος περιλαμβάνει το χώρο της αμπελουργίας, το χώρο της οινολογίας, το χώρο του μάρκετινγκ και της δημοσιογραφίας του κρασιού.

Ας δούμε έναν τους χώρους αφού προηγουμένως κάνουμε μία γενική ανασκόπηση της παγκόσμιας κατάστασης για το μέλλον του κρασιού.

Το αμπέλι και το κρασί είναι από τα παλαιότερα ιστορικά, πολιτιστικά, οικονομικά και κοινωνικά αγαθά που επέζησαν χιλιετίδες και επομένως δεν κινδυνεύουν να αφανισθούν. Δηλαδή δεν μιλάμε για ένα προϊόν που δεν έχει μέλλον. Γιατί πολύ συχνά τώρα ακούμε στη γεωργία ότι το τάδε προϊόν π.χ. το βαμβάκι δεν έχει μέλλον. Το αμπέλι και το κρασί έχει μεγάλο μέλλον.

Οι τελευταίες ιατρικές ανακαλύψεις και έρευνες συνιστούν το κρασί σε μέτρια πάντα κατανάλωση σε καθημερινή βάση, για την καταπολέμηση της θρόμβωσης, άλλων

αγγειακών παθήσεων όπως ο καρκίνος καθώς επίσης σαν ασπίδα προστασίας της καρδιάς και πλήθος άλλων παθήσεων, μεταξύ δε αυτών και της άνοιας, αρρώστια η οποία θα συζητιέται πολύ τα επόμενα χρόνια είναι ο τρόπος ζωής της αστυφιλίας των μεγάλων κοινωνικών προβλημάτων που μια ψυχολογική ασθένεια και το κρασί πάνω σ' αυτό το πρόβλημα της ασθένειας νομίζουμε είναι ενδεικτική ότι μπορεί να βελτιώσει σημαντικά όταν η κατανάλωση γίνεται πάντοτε σε λελογισμένη ποσότητα. Με λίγα λόγια το κρασί έχει μέλλον σαν προϊόν και επειδή έχει γίνει, έχει ταυτισθεί και με την κουλτούρα και το βιοωτικό επίπεδο και τον τρόπο ζωής του ανθρώπου, έχει γίνει και λίγο σαν life style, σ' αυτό φυσικά εγώ έχω αντίρρηση για τι είναι ένα ιστορικό προϊόν το οποίο ήταν τελείως απαραίτητο για τη συντροφικότητα και όχι για επίδειξη πλούτου ή την κοινωνική κατάσταση που βρισκόμαστε . Έχει μεγάλο μέλλον.

Η παραγωγή του κρασιού ξεκίνησε ως αποκλειστικό προνόμιο των Ευρωπαϊκών χωρών. Η Ελλάδα έπαιξε καθοριστικό ρόλο. Το αμπέλι μπορεί να προέρχεται από την Κασπία Θάλασσα αλλά οι Έλληνες ήταν που το αξιοποίησαν, το θεοποίησαν και εν συνεχεία το μετέδωσαν στις άλλες Ευρωπαϊκές χώρες. Ιστορικά έχουμε μεγάλο μέλλον. Εκείνο όμως που είναι σίγουρο είναι ότι οι χώρες που επωφελήθηκαν από την αμπελουργία και την παραγωγή του κρασιού ήταν κυρίως η Γαλλία, η Ισπανία και η Ιταλία, και ο αμπελοοινικός κλάδος γνώρισε δόξες και τιμές. Σ αυτές τις χώρες οι παραγωγοί πλούτισαν παρά πολύ. Σήμερα στη Γαλλία στις περιοχές του Μπορντώ και της Βουργουνδίας οι πιο πλούσιοι άνθρωποι, αυτοί που έχουν τα Σατώ τα μεγάλα κτήρια είναι παραγωγοί κρασιού και έμποροι κρασιού. Ήταν ένας κλάδος που γνώρισε πολύ μεγάλη δόξα οικονομική σ' αυτές τις χώρες. Και σήμερα αν πάτε στην Ιταλία λέγονται Μαρκήσιοι λέγονται Δούκες, είναι η τέταρτη και πέμπτη γενιά παραγωγών. Αλλά αυτό γινόταν μέχρι πρόσφατα. Σήμερα γίνεται προνόμιο όλων των χωρών που έχουν συνθήκες ευνοϊκές. Και το αμπέλι ξέρετε έχει μεγάλο εύρος κλιματολογικών συνθηκών που μπορεί να αναπτυχθεί. Έτσι έχουν αρχίσει να καλλιεργούν, σε τεράστιες εκτάσεις, αμπέλια χώρες όπως η Η.Π.Α., Αργεντινή, Χιλή, Βραζιλία, Ν. Αφρική, Κίνα, η Αυστραλία, η Νέα Ζηλανδία. Αν δε αναλογισθεί κανείς ότι στην Ευρωπαϊκή Ένωση η επέκταση των αμπελιών απαγορεύεται ενώ ο υπόλοιπος κόσμος φυτεύει ασύστολα διότι δεν υπάρχει νομοθεσία, σύντομα θα επικρατήσουν ισορροπίες επώδυνες για τις χώρες με υψηλό κόστος παραγωγής, όπως οι Ευρωπαϊκές. Πρέπει να σας πω ότι στην Αυστραλία ο μέσος κλήρος του αμπελουργού είναι 6.000 στρ. για να αναλογισθεί κανείς με τι μεγαθήρια έχουμε να παλέψουμε μελλοντικά. Και έχουν κατευθύνει την Αμπελουργία όπως θα πω και εγώ και θα προτείνω σε αμπελουργία μαζικής παραγωγής και αμπελουργία ποιοτικής παραγωγής, κάτι που στην Ελλάδα είναι μπερδεμένο και πρέπει να το ξεκαθαρίσουμε.

Καθώς όμως εντείνεται ο ανταγωνισμός στο διεθνές περιβάλλον ιδίως ανάμεσα στην Ευρώπη και στις χώρες του νότιου ημισφαιρίου, η Ελλάδα δεν είναι σε ευνοϊκή θέση και πρέπει να αντιμετωπίσει και τον ενδοευρωπαϊκό ανταγωνισμό. Μετά τη διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης από δέκα νέες χώρες-μέλη, οι έξι είναι παραγωγοί κρασιών (Ουγγαρία, Σλοβενία, Σλοβακία, Τσεχία, Κύπρος και Μάλτα), αλλά και τις ειδικές συμφωνίες ένταξης των γειτονικών μας χωρών όπως η Βουλγαρία, η ποσότητα φθηνού κρασιού αρχίζει να σφίγγει σαν θηλιά γύρω από τον λαιμό της Ελληνικής παραγωγής. Κυρίως για την παραγωγή φθηνού κρασιού.

Τι πρέπει να κάνουμε:

Εγώ πιστεύω ότι θα πρέπει να προχωρήσουμε στα δύο μέτωπα. Πως κάνουν οι Αυστραλοί αυτό δεν είναι ξεκάθαρο αλλά αυτό πιστεύω ότι είναι το μέλλον. Από τη

μια πλευρά να κάνουμε παραγωγή φθηνού κρασιού και από την άλλη παραγωγή ειδικού ποιοτικού κρασιού με μεγάλο κόστος. Και πρέπει να ξεχωριστούν τα δύο πράγματα. Σήμερα βλέπουμε εταιρείες που είναι εξειδικευμένες σε όλα. Και αυτό λίγο μπερδεύει την ιστορία. Ένα πολύ καλό ποιοτικό κρασί με ειδικές ποικιλίες έχει μεγάλο κόστος. Όλοι είστε γεωπόνοι και γνωρίζετε ότι το κόστος στην Ελλάδα είναι πολύ μεγάλο, η γη είναι πολύ μικρή, τα εργατικά είναι υψηλά, οι παραγωγές είναι παρά πολύ μικρές. Αυτή η ποιοτική παραγωγή πρέπει να εξειδικευθεί στις ελληνικές ποικιλίες. Έχουμε ένα μεγάλο προνόμιο η Ελλάδα να έχει παρά πολλές τις οποίες βρήκαμε από τους προγόνους, δεν υπήρξε μεγάλη έρευνα για να τις αξιολογήσουμε όπως έπρεπε. Αξιολογούνται τελευταία και από τον ιδιωτικό τομέα και εν μέρει από το Πανεπιστήμιο. Είναι ένα μεγάλο κενό που πολλοί παράγοντες όλοι γνωρίζουμε συντέλεσαν σ' αυτό κυρίως όμως η τουρκοκρατία. Όταν οι άλλες οι χώρες παρήγαγαν κρασί, και μιλάμε για 4^{ης} και 5^{ης} γενεάς εμείς μιλάμε με το ζόρι για 1^{ης}, 2^{ης} γενεάς παραγωγούς. Όπως καταλαβαίνετε τόσο πίσω είμαστε σ' αυτήν την ιστορία. Άρα οι ελληνικές ποικιλίες μπορούν να εξειδικευθούν σε κρασί ποιοτικό και ακριβό. Και αυτό θα κάνει μια διαφοροποίηση γεύσεων και εφόσον πετύχουμε να εθίσουμε τον ξένο καταναλωτή θα υπάρχει μέλλον για τις ελληνικές ποικιλίες στο εξωτερικό. Πάντα μιλάω για το εξωτερικό γιατί η εσωτερική αγορά έχει συγκεκριμένη κατανάλωση κατά κεφαλή, είναι γύρω στα 30 τριάντα λίτρα, δεν μπορούμε να φθάσουμε περισσότερο. Maximum να φθάσουμε τα 35. Άρα οι ποσότητες που προσδοκούμε είναι πολύ μικρές και δεδομένου ότι γίνεται και εισαγωγή αντίστοιχη δεν μπορεί κανείς να βλέπει ότι η ελληνική αμπελοκαλλιέργεια έχει μεγαλύτερο μέλλον για την Ελλάδα. Πρέπει να στοχεύσουμε στο εξωτερικό, Εάν πείσουμε για τις γεύσεις των ελληνικών ποικιλιών υπάρχει μέλλον.

Για την παραγωγή φθηνού κρασιού πρέπει άρδην να αλλάξει άρδην ο τρόπος που σκεφτόμαστε για την αμπελοκαλλιέργεια. Πρέπει να πάμε σε μαζικές παραγωγές μεγάλες. Το νομοθετικό πλαίσιο και να επιτραπεί από τα 1.100 κιλά, για επιτραπέζια φθηνά κρασιά, αμπελοκαλλιέργεια μεγάλων αποδόσεων -3 έως 5 τόνους ανά στρέμμα. Άρα πρέπει η σκέψη ο τρόπος καλλιέργειας, καταπολέμησης μηχανική καλλιέργεια να κατευθυνθούν προς μεγάλες παραγωγές. Κάνοντας πενταπλάσια παραγωγή πέφτει στο 1/5 το κόστος, είναι απλά τα πράγματα. Άρα μπορούμε να παράγουμε φθηνό κρασί. Δυστυχώς τα εργατικά είναι πολύ ακριβό στην Ελλάδα πρέπει να γίνει βιομηχανοποίηση. Πρέπει να ξέρετε υπάρχουν μηχανήματα που κλαδεύουν, μηχανήματα που τρυγάνε, μηχανήματα που κορυφολογάνε. Χέρι σχεδόν δεν μπαίνει καθόλου σε ορισμένους Αυστραλέζικους αμπελώνες, τίποτα. Άρα το κόστος πέφτει πολύ χαμηλά.

Ένας άλλος τομέας που το Πανεπιστήμιο θα μπορούσε να βοηθήσει και πρέπει να βοηθήσει γιατί το θεωρώ λίγο υποτιμητικό για το Πανεπιστήμιο, είναι η έρευνα. Η έρευνα γίνεται για την έρευνα τουλάχιστον στον κλάδο το δικό μου. Ελάχιστες εξαιρέσεις έχουν αρχίσει τα τελευταία χρόνια

Εδώ αγαπητοί συνάδελφοι θα κάνω μία παρένθεση. Στα χρόνια της δικής μου φοίτησης, το 1974, η αμπελουργία των πανεπιστημίων μας ήταν εστραμμένη σε επιτραπέζια σταφύλια αγνοώντας τελείως τον κλάδο των κρασοστάφυλων.

Για να αξιολογηθούν και να υποστηριχθούν οι Ελληνικές ποικιλίες πρέπει να προηγηθούν μελέτες και έρευνα. Οι ιδιωτικές πρωτοβουλίες δίνουν το στίγμα της δυναμικής των ποικιλιών, αλλά η τεκμηρίωση έρχεται με συνεργασία των Ερευνητικών Ινστιτούτων, των Πανεπιστημίων και των ιδιωτικών επιχειρήσεων.

Σήμερα όμως υπάρχει μία απομόνωση των πανεπιστημίων από τις επιχειρήσεις. Τα αίτια πολλά και δεν θα σταθώ σ' αυτά, αλλά κατά γενική ομολογία η αμπελοοικονομική

έρευνα στην χώρα μας τείνει να περάσει στον χώρο των ιδιωτικών ερευνητικών κέντρων (π.χ η AGROLAB(προς τιμή του κ. Ευθυμιάδη)-η VITRO – η Αμπελοοινική) και το θεωρώ υποτιμητικό για το πανεπιστήμιο μας.

Το πεδίο δράσης στην αμπελουργία πρέπει να εμβαθύνει την έρευνα των εδαφών (έχει αρχίσει ήδη), τους κλώνους των Ελληνικών ποικιλιών, τη διάσωση των ποικιλιών, το πότισμα των αμπελιών, τις νέες καλλιεργητικές φροντίδες, την φαινολική ωρίμανση κτλ.

Αυτά ως προς τον τομέα της Αμπελουργίας

Στον τομέα της Οινολογίας λίγο ή πολύ είναι δύσκολα τα πράγματα. Τομέας Οινολογίας δεν μπόρεσε να γίνει στη Γεωπονική Σχολή, υπάρχει ένα μάθημα τώρα, ευτυχώς που υπάρχει. Τα παιδιά και οι Γεωπόνοι μαθαίνουν κάποια πράγματα Γενικής Οινολογίας.

Δυστυχώς για τον κλάδο μας το Τεχνολογικό Ίδρυμα Αθηνών δημιούργησε Τμήμα Οινολογίας. Χάσαμε μια μοναδική ευκαιρία να δημιουργηθεί Τμήμα Οινολογίας υπό τη σκέπη της Γεωπονίας. Δύο πανεπιστήμια υπήρχαν τότε και της Θεσσαλονίκης και των Αθηνών. Δυστυχώς δημιουργήθηκε στα ΤΕΙ. Έχει αρχίσει να βγάζει πληθώρα οινολόγων με μέση κατάρτιση και ήδη επανδρώνουν θέσεις στα οινοποιεία (καβίστες, βοηθοί οινολόγων, τεχνικοί μηχανημάτων, σομελιέ κ.τ.λ). Ο κ. Κλίβανος, που ήταν και Υπουργός και οινολόγος μέσης σχολής της Γαλλίας, έπαιξε σημαντικό ρόλο στη δημιουργία της σχολής Οινολογίας στα ΤΕΙ αφού ήταν ο εμπνευστής και εισηγητής του νόμου περί ιδρύσεως σχολής Οινολογίας. Πως γίνονται αυτά τα πράγματα σε μια χώρα. Γι αυτό σας λέω η πολιτική έχει μεγάλη σημασία στη χάραξη μιας μακροχρόνιας σωστής εκπαίδευσης. Έκαναν τη Σχολή της Οινολογίας τεχνικό. Τώρα φυσικά αναβαθμίστηκε τα τελευταία χρόνια αλλά δεν μπορώ να φανταστώ ότι θα είναι στο ίδιο επίπεδο σπουδών όπως θα ήταν στη Γεωπονία.

Τρίτος αλλά ίσως ο σημαντικότερος τομέας που έχει πολύ μέλλον για απασχόληση στο χώρο μας, είναι το μάρκετινγκ. Σήμερα σε μια εταιρεία που έχω 9 εργαζόμενους έχω δύο γεωπόνους για το μάρκετινγκ. Απλώς σας λέω ότι είναι κατεξοχήν τομέας της Γεωπονίας, διότι ένας γνώστης της πρώτης ύλης, της παραγωγής και της μεταποίησης γίνεται ο καλύτερος πωλητής. Έχω στην μικρή μου επιχείρηση έχω δύο Διευθυντές Πωλήσεων-Γεωπόνους. Επίσης στο χώρο της υψηλής εστίασης, της δημοσιογραφίας, του design, των δημοσιών σχέσεων, του οινικού τουρισμού, του ηλεκτρονικού μάρκετινγκ κ.τ.λ υπάρχει πεδίο μόρφωσης και δράσης. Στον οινικό τουρισμό. Ένα λεπτό να σας πω δυο πράγματα. Αυτή τη στιγμή στην ευρωπαϊκή ένωση είναι τα προβλήματα τα κοινωνικά. Η αστυφιλία δημιουργεί πάρα πολλά κοινωνικά προβλήματα και η Ε.Ε. πληρώνει πάρα πολλά χρήματα για την εγκληματικότητα για την υγεία που δημιουργείται από τον κακό τρόπο ζωής λόγω της αστυφιλίας. Προωθεί και είναι η σκέψη μας μελλοντικά ο κόσμος να απομακρυνθεί προς τις γεωργικές περιοχές. Και ένας μεγάλος τρόπος είναι ο Αγροτουρισμός. Θα δοθούν άρα πολλά χρήματα και ήδη άρχισαν να δίνονται για τη δημιουργία πρότυπων αγροτουριστικών εγκαταστάσεων. Στη Γαλλία ήδη γίνεται αυτό. Υπάρχουν άνθρωποι των πόλεων που νοικιάζουν και παίρνουν μια σειρά από αμπέλι. Και λένε το αμπέλι μου. Ενώ ο παραγωγός πάει με την οικογένεια του το σαββατοκύριακο το τσαπίζει το καλλιεργεί το τρυγάει και στο Οινοποιείο του το οινοποιεί και του δίνει τα μπουκάλια. Σκεφτείτε κάτι αντίστοιχο να γίνει στην Ελλάδα και στο Τομέα της Ζωοτεχνίας, της Κηπουρικής, της Ανθοκομίας. Αυτό είναι ένα κοινωνικό πρόβλημα που θα λυθεί με αλλαγή τρόπου ζωής και Ε.Ε. θα πριμοδοτήσει πάρα πολύ τέτοιες εγκαταστάσεις. Αυτό πρέπει να το δούμε πάρα πολύ.

Τελειώνοντας επιγραμματικά θα έλεγα που πρέπει να εστιάσουμε το ενδιαφέρον μας:

- Στην έρευνα στο αμπέλι και το κρασί
- Στην προώθηση και προβολή του
- Στην ιστορική έρευνα και καταγραφή του κλάδου
- Στην εκπαίδευση του καταναλωτή, του αμπελουργού, του οινοποιού
- Στην συλλογή κλιματολογικών στοιχείων
- Στην συλλογή και αξιολόγηση των εδαφολογικών στοιχείων
- Στην μελέτη των διατροφικών τάσεων και συνηθειών
- Στην δημιουργία και χρήση μοντέλων πρόγνωσης ασθενειών και η εφαρμογή τους
- Στην δημιουργία τράπεζας δεδομένων

Αυτά κατά την ταπεινή μου γνώμη είναι τα βασικά προβλήματα που πρέπει να βρουν λύση, με πρωταγωνιστή το Πανεπιστήμιο.

Σταυρακάκης

Ευχαριστούμε με τη σειρά τον κ. Γεροβασιλείου για την τοποθέτησή του και τις χρήσιμες πληροφορίες και απόψεις που αφορούν τον ευαίσθητο αμπελο-οινικό τομέα.

Αν μου επιτρέπει μια διόρθωση ο κ. Κλίναβος δεν ήταν υπουργός, αλλά βουλευτής και εκείνη την εποχή αν θυμούμαι καλά πρόεδρος της Ένωσης Ελλήνων Οινολόγων. Και βέβαια δεν παρανόμησε, απλά εκμεταλλεύτηκε το γεγονός ότι για 7 χρόνια το Γεωπονικό Πανεπιστήμιο της Αθήνας αρνιόταν πεισματικά να ιδρύσει Τμήμα Οινολογίας είτε σε προ είτε σε μεταπτυχιακό επίπεδο, σύμφωνα με πρόταση ομάδας ειδικών την οποία είχε αποδεκτεί το Υπουργείο Γεωργίας μετά από δική μου εισήγηση. Και βέβαια όταν υπάρχει ένα κενό κάποιος θα το καλύψει.

Τα αναφέρω αυτά για να επισημάνω την υστέρηση κυρίως του Γ. Π. Α. στην οργάνωση οινολογικών σπουδών σε προπτυχιακό επίπεδο και την ίδρυση Εργαστηρίου Οινολογίας. Ακόμη και σήμερα που λειτουργεί Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σποδών Αμπελουργίας και Οινολογίας Εργαστήριο Οινολογίας δεν υπάρχει ούτε και προσωπικό εκτός ενός Λέκτορα.

Παρακαλώ τον κ. Ν. Ευθυμιάδη να καταθέσει τις γνώσεις και την εμπειρία του.

ΕΥΘΥΜΙΑΔΗΣ Ν. , Πρόεδρος Ομίλου «Ραιδεστός Ευθυμιάδης Agrotechnology Group.

Να σας καλημερίσω και να ευχαριστήσω τους οργανωτές για την μεγάλη τιμή που μου κάνουν να είμαι σήμερα εδώ. Πρέπει να σας πω ότι δε νοιώθω το τρακ που είπε προηγουμένως ο κ. Γεροβασιλείου, αλλά νοιώθω δέος γιατί είμαι ανάμεσα σε καθηγητές και προσωπικότητες από τον ακαδημαϊκό χώρο και μερικούς αναγνωρίζω και από τα δικά μου χρόνια. Είμαι γεωπόνος του '67. Είμαι πολύ περήφανος που είμαι γεωπόνος, οι γεωπονικές μου σπουδές με βοήθησαν αφάνταστα στις επιχειρηματικές μου δραστηριότητες. Συνδέθηκα πολύ στενά με την ελληνική Γεωργία με μια σχέση αγάπης και πάθους θα έλεγα. Η επιχειρηματική μου δραστηριότητα άρχισε και όπως φαίνεται θα τελειώσει με το κομμάτι της Γεωργίας. Στο ενδιαμέσο ασχολήθηκα και με άλλου τύπου επιχειρήσεις οι οποίες δεν μου έδωσαν την ίδια ευχαρίστηση και έτσι ξαναγύρισα πίσω στη Γεωργία όπου μπήκε πλέον και η τρίτη γενιά στην οικογενειακή μας επιχείρηση. Τα παιδιά μου δε κατάφερα να τους πείσω να γίνουν γεωπόνοι, ο ένας είναι μηχανικός ο άλλος οικονομολόγος. Φάνηκε μια στιγμή ότι θα τους χάναμε από την οικογενειακή επιχείρηση αλλά ένας ένας γύρισαν πίσω. Και τώρα είναι οι μόνοι οι οποίοι δηλώνουν μέσα στην επιχείρηση ότι θα ήθελαν πάρα πολύ να ήταν συνάδελφοι. Ας προσέχανε.

Η παρέμβαση η δική μου σήμερα θα ήθελα να έχει ένα χρήσιμο χαρακτήρα και θα πρέπει να μου συγχωρήσετε λίγο εάν κάποια πράγματα θα είναι πιο πρακτικά από ό,τι θα θέλατε, αλλά μόνο έτσι μπορώ να αισθάνομαι ότι θα είμαι χρήσιμος σε ένα τέτοιο περιβάλλον όπως είναι σήμερα. Θα ήθελα λοιπόν να σας ζητήσω να μου δικαιολογήσετε τον τρόπο με τον οποίο θα σας παρουσιάσω την εισήγησή μου ξεκινώντας από μία παρουσίαση της επιχειρηματικής μου δραστηριότητας και όχι φυσικά για να κάνω διαφήμιση, εξάλλου αυτό είναι πολύ λίγο και μικρό, αλλά πιστεύω ότι είναι πολύ χρήσιμο να δείτε μέσα από τη δομή της επιχειρηματικής μας δραστηριότητας πως δένουνε, πως υπάρχουνε, πως δραστηριοποιούνται και πως αξιοποιούνται οι άνθρωποι που βγαίνουν από τη Γεωπονική Σχολή ελληνικών Πανεπιστημίων, κυρίως από το πανεπιστήμιο το δικό μας στη Θεσσαλονίκη.

Η επιχείρηση έχει αρκετούς κλάδους. Είμαστε μόνο στη φυτική παραγωγή και επομένως δεν θα έχω να συνεισφέρω πολλά στο ζωικό Τομέα και θα ήθελα να εντοπίσω το ενδιαφέρον σας σε ορισμένους στην ποικιλότητα των δραστηριοτήτων, στη χρησιμότητα των γεωπόνων, πού βρίσκονται τι κάνουνε, ποιες ελλείψεις μας παρουσιάζουνε στη δουλειά μας μέσα ποια θετικά στοιχεία έχουνε. Να σας πω λίγο ποιους τομείς βλέπουμε σε μια επιχείρηση σαν τη δική μας οι οποίοι μας χρειάζονται στο μέλλον και βέβαια δεν θα παραλείψω στο τέλος στο κύριο ερώτημα που μου θέσατε για τη γεωπονική ομπρέλα και περισσότερο τα συνδικαλιστικά μας θέματα.

Η επιχείρηση εδώ και ένα χρόνο λέγεται «Ραιδεστός Ευθυμιάδης Agrotechnology Group», είναι λίγο συναισθηματικός, είναι ο τόπος καταγωγής του πατέρα μου από τη Ραιδεστό και ήταν ιδέα των παιδιών μου να ονομασθεί έτσι. Η βασική, η μητρική εταιρεία ήταν η «Κ.Ν. Ευθυμιάδης ΑΕΒΕ». Με συγχωρείτε που είναι αγγλικά, αλλά έτσι τα παρουσιάζουμε, νομίζω ότι επικοινωνούμε εύκολα. Έχουμε τέσσερεις τομείς στο Όμιλο και γι αυτό νομίζω ότι πρέπει να σας το παρουσιάσω. Είναι ο τομέας της «Φυτοπροστασίας και της θρέψης», του «Πολλαπλασιαστικού υλικού», των «Υπηρεσιών» και ο τομέας των «Τροφίμων». Υπάρχουν εταιρείες στη

Φυτοπροστασία 2, στο Πολλαπλασιαστικό υλικό άλλες 2, στις υπηρεσίες είναι το Εργαστήριο Agrolab και υπάρχουν 2 εταιρείες σε συνεργασία με ένα ιαπωνικό Οίκο που λέγεται Mitsui όσον αφορά τα τρόφιμα. Υπάρχουν 3 (τρεις) εταιρείες στο εξωτερικό, Βουλγαρία, Ρουμανία και Σερβία όλες σχετικά με τα αγροτικά εφόδια. Υπάρχει ένα κομμάτι έρευνας σημαντικό στο τομέα του Πολλαπλασιαστικού υλικού. Η BIOS έχει βασική έρευνα σε βαμβάκι, έχει δικιά της έρευνα και στο σιτάρι και στο καλαμπόκι και η VITRO είναι ένα Εργαστήριο Ιστοκαλλιέργειας και δουλεύει ιδιαίτερα στο κομμάτι του πολλαπλασιαστικού υλικού της αμπέλου, και φυτώρια.

Αυτή είναι η δομή του Group Ευθυμιάδη και του Group της Mitsui που έκαναν τη Ραιδεστό. Τα πράσινα είναι Φυτοπροστασία τα μπλε είναι πολλαπλασιαστικό υλικό, η Agrolab το κίτρινο και οι δύο, η Metagro και Hellenic Farming. Η Metagro ασχολείται με τυποποιημένα τρόφιμα και η Hellenic Farming (σκοπίμως ονομασμένη έτσι) ασχολείται με φρέσκα φρούτα και λαχανικά.

Αυτό που λέμε αποστολή του Ομίλου, θέλουμε να είμαστε πάντοτε στη Γεωργία όπου υπάρχει προστιθέμενη αξία και θέλουμε να είμαστε εκεί που να μπορούμε να προσφέρουμε υπηρεσίες που να αρχίζουν από το χωράφι και να φθάνουν στο ράφι. Ο στόχος μας είναι να συνδέσουμε τον αγρότη με τον καταναλωτή που φαίνεται ότι σήμερα είναι πια το όνομα παιχνιδιού. Και αυτό το κάνουμε έχοντας στο κέντρο τον αγρότη, γύρω-γύρω τις υπηρεσίες τις εταιρείες της οικογενειακής επιχείρησης και μέχρι των δύο τελευταίων δραστηριοτήτων που κάναμε γύρω από την ολοκληρωμένη διαχείριση καλλιεργειών και το Εργαστήριο της Agrolub, με την επένδυση της Hellenic Farming και της Mitsui ακουμπήσαμε τον αγρότη, τον καταναλωτή για να βεβαιωθούμε ότι παίρνει αυτά τα προϊόντα της γεωργικής παραγωγής που χρειάζεται από τον αγρότη. Εδώ είναι ένα σχήμα για να το καταλάβετε, το ετοίμασα για σας ειδικά. Τελευταία ο Όμιλος ο δικός μας με τον γιαπωνέζικο Όμιλο, κάνανε μια στρατηγική συμμαχία με δύο βασικούς στόχους. Να συνδέσουμε τα εφόδια τα οποία είχαμε με την αγροτική παραγωγή και να συνδέσουμε τον αγρότη με τον καταναλωτή. Πως το κάνουμε αυτό; Με κάποιες δραστηριότητες που υπάρχουν στο κίτρινο Έχουμε χίλια σημεία που πουλάμε σε όλη την Ελλάδα, γεωπόνοι συνάδελφοι όλοι τους. Θέλουμε τα σημεία αυτά τα χίλια γεωπονικά καταστήματα σε όλη την Ελλάδα να διαλέξουμε από αυτά τα 200 και να κάνουμε σημεία γεωπονικής, πέρα από την προώθηση των εφοδίων, ταυτόχρονα σημεία τεχνικής υποστήριξης στους αγρότες και στους συνεταιρισμούς, να φέρουμε σε επαφή με το δίκτυο αυτό που λέει Hellenic Farming αγροτικά προϊόντα ποιότητας. Να αγοράσουμε μέσω μιας συμβολαιακής γεωργίας προϊόντα ποιότητας από τους αγρότες με ενδιάμεσους τους γεωπόνους καταστηματάρχες ανά την Ελλάδα, αυτά να διοχετεύσουμε στη βιομηχανία των τροφίμων είτε στις αλυσίδες τροφίμων και αυτά τελικά να φθάσουν στον καταναλωτή. Είναι μια αλυσίδα των δραστηριοτήτων μας που νομίζω ότι είναι πολύ αντιπροσωπευτική για το τι ζητάει σήμερα η αγορά από τον γεωπόνο, από τους ανθρώπους που έχουν σπουδάσει και θέλουν μέσα σε αυτή την αλυσίδα η οποία θα ξεκινήσει από τα εφόδια θα εμπλακεί στην έρευνα πολλαπλασιαστικού υλικού, θα ελέγξει την ποιότητα των τροφίμων θα χρησιμοποιήσει το υπάρχον δίκτυο θα φθάσει στους αγρότες και τους συνεταιρισμούς, θα ξέρει από logistics, θα μαζέψει τα προϊόντα, θα κάνει συμβολαιακή γεωργία, θα φθάσει στην Αγγλία και στην Αμερική θα πουλήσει την ντομάτα ή το ροδάκινο το ελληνικό αλλά σύμφωνα με τις απαιτήσεις του καταναλωτή. Για να σας δώσω ένα παράδειγμα για όσους δεν το έχουν δει από μόνοι τους αυτή τη στιγμή στο Marks & Spenser του Λονδίνου το κεσεδάκι με τα 600 γρμ σταφύλια που αγοράζει η κα Smith στο κωδικό επάνω που γράφει ότι θα πληρώσει γι αυτά 1,5 λίρα συγχρόνως από τον κωδικό αυτό μπορεί να αποκρυπτογραφήσει όλη την ιχνηλασιμότητα του συγκεκριμένου τσαμπιού. Λέει

δηλαδή αυτό το τσαμπί που τρώω το έκανε ο κ. Σταυρακάκης στη Νεμέα με αυτό το πρωτόκολλο παραγωγής με αυτό τον έλεγχο χρησιμοποίησε αυτά τα φυτοφάρμακα αυτό τα λιπάσματα, ελέγχθηκαν από αυτό το Εργαστήριο και τελικώς αυτό το σταφύλι έχει αυτές τις προδιαγραφές. Και αν τυχόν η κα Smith έχει πονοκέφαλο ή έχει κάποιο πρόβλημα και πάει στο δικαστήριο το Marks & Spenser, το Marks & Spenser έχει αυτομάτως ένα χαρτί από μία Agrolab η οποία λέει ότι αυτό το πράγμα έτσι είναι και το πιστοποιώ και εγώ έχω πιστοποιηθεί από το χημείο του κράτους για αυτό ή από το υπουργείο γεωργίας της Γερμανίας για κείνο και το άλλο.

Αυτή είναι η δουλειά μας και πιστεύω ότι τα επόμενα χρόνια θα είναι η δουλειά πολλών ακόμη επιχειρήσεων στην Ελλάδα εάν θέλουμε να μπορέσουμε να προχωρήσουμε και να αξιοποιήσουμε τα ελληνικά αγροτικά προϊόντα και να φθάσουμε στον καταναλωτή έτσι όπως τα θέλει ο καταναλωτής. Διότι σήμερα φαίνεται ότι το διεθνές εμπόριο είναι τέτοια και οι ευκαιρίες τόσο μεγάλες και τα κοστολόγια έχουν ανεβεί τόσο πολύ στην Ελλάδα που παρά την καλή μας ποιότητα εάν δεν τυποποιηθούν σωστά και φθάσουν στον καταναλωτή έτσι όπως τα θέλει φαίνεται ότι δεν θα τα προτιμήσει. Θα τα πάρει από την Τουρκία θα τα πάρει από την Ιταλία, θα τα πάρει από το Μαρόκο, θα τα πάρει από την Τυνησία και έτσι θα μείνουμε πίσω. Αυτό είναι το ίδιο πράγμα σχηματικά το πώς οι γεωπόνοι φθάνουν από το χωράφι ως το ράφι και εδώ είναι έτσι απλώς για να σας εντυπωσιάσω μερικές από τις εγκαταστάσεις που έχει ο Όμιλος, το ένα είναι το «Ευθυμιάδης» που είναι τα φάρμακα και η Agrolab είναι το Εργαστήριο του ελέγχου 2.500 τ.μ. το BIOS είναι το εργοστάσιο της Ξάνθης που επεξεργάζεται τα βαμβάκια και η VITRO είναι τα φυτώρια στο Νησέλι της Ημαθίας.

Να μιλήσουμε λίγο για γεωπόνους. Έτσι πως το καταλαβαίνουμε μια επιχείρηση αντιπροσωπευτική όπως είμαστε εμείς που ασχολείται και έχει γεωπονικό προσωπικό. Πρώτα-πρώτα βλέπουμε, οι δικές μας τουλάχιστον πληροφορίες είναι ότι από τους 13.000 γεωπόνοι στην Ελλάδα που υπάρχουν σήμερα, οι 3.200 είναι Δημόσιοι υπάλληλοι, οι 1.900 Υπάλληλοι Αυτοδιοίκησης, 2.200 Υπάλληλοι ιδ. Εταιριών, 2.500 Ιδιώτες, 400

Εκπαιδευτικοί και 2.500 Ανεργοί-Υποαπασχολούμενοι. Θέλω να πω ότι υπάρχει ένα μεγάλο ανθρώπινο δυναμικό το οποίο αυτή τη στιγμή θα πρέπει να προσανατολισθεί ίσως και διαφορετικά και θα πρέπει να αξιοποιηθεί και τα νούμερά του είναι πάρα πολύ εντυπωσιακά. Και θα πρέπει να ληφθούν υπόψη και ως νούμερα έστω.

Ένας Όμιλος σαν εμάς, εγώ θα έλεγα ότι αξιοσημείωτο ότι απασχολεί 80 γεωπόνους. Στα 400 άτομα οι 80 είναι γεωπόνοι ως εξής : Γεωπόνοι στα εμπορικά τμήματα 51, Γεωπόνοι στο τμήμα marketing 7, Γεωπόνοι στην Έρευνα & Ανάπτυξη 9, Γεωπόνοι στη βιομηχανική παραγωγή 8. Το εργοστάσιο των Φαρμάκων έχει γεωπόνο Διευθυντή, θέλαμε να έχει γεωπόνο διευθυντή γιατί μας ταίριαζε καλύτερα η επιστημονική του γνώση και το συμπληρώσαμε με το κομμάτι της μηχανικής με ένα συνάδελφο δίπλα του. Το γεωπονικό μας προσωπικό είναι ενδιαφέρον να σας πω ότι κατά την αρχική του πρόσληψη έχει συνήθως γνώσεις, καλές στη φυτοπροστασία, μέτριες στη θρέψη φυτών, ελάχιστες στον πειραματισμό και ελάχιστες στον τομέα συμβουλών στον αγρότη. Ντρέπεται, φοβάται να βγει έξω να μιλήσει στον αγρότη.

Το σημαντικό είναι ότι ύστερα από εσωτερική εκπαίδευση 1-2 ετών, οι περισσότεροι αποκτούν επαρκές επίπεδο στις παραπάνω γνώσεις και δεν αποτελούν πρόβλημα. Και αυτά που λέγονται ως ελάχιστα αναπτύσσονται εύκολα. ΕΧΟΥΝ ΟΜΩΣ ΠΟΛΛΕΣ ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ ΣΕ ΒΑΣΙΚΟΥΣ ΑΛΛΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ που αξίζει να τους δείτε.

Στα στάδια META την πρόσληψη

Σημαντικές ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ Γεωπόνων ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ

Management:

- Διαχείριση πελατών
- Τεχνικές πωλήσεων
- Κινητοποίηση ανθρώπινου δυναμικού

Marketing:

- Έρευνες αγοράς
- Reporting
- Επιχειρηματικά σχέδια 3-5 ετών
- Εξαγωγικό marketing
- Marketing υπηρεσιών
- Προϋπολογισμοί - Απολογισμοί

Οικονομικά:

- Βασικές γνώσεις Ισολογισμών
- Χρηματοοικονομικά
- Επενδύσεις (Κατάστρωση- Αξιολόγηση)
- Project management

Γεωπονικά:

- Ολοκληρωμένη διαχείριση καλλιεργειών

Στα στάδια META την πρόσληψη

Σημαντικές ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ Γεωπόνων ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ

- Ολοκληρωμένη διαχείριση καλλιεργειών
- Νέες τεχνολογίες σε άρδευση-λίπανση
- Τεχνολογίες παραγωγής καλλιεργειών θερμοκηπίου
- Management Φυτωρίων (είναι εμπειρικό και όχι όπως το ιταλικό ή το ισπανικό που εκεί μέσα χρειάζεται ένα management πιο professional)- Πολλαπλασιαστικού υλικού
- Μεταποίηση αγροτικών προϊόντων
- Συντήρηση-κατάψυξη αγροτικών προϊόντων
- Γνώσεις βιομηχανικής παραγωγής γεωργικών εφοδίων
- Γεωργικός πειραματισμός

Να σας πω λίγο για αυτό το θέμα των προπτυχιακών, των μεταπτυχιακών και διδακτορικών πως το βλέπει ο επιχειρηματικός κόσμος θα μου επιτρέψετε.

Τα 5 χρόνια πρέπει **να περιλαμβάνουν τα πάντα** μέχρι & την τελική ειδίκευση. Θα έπρεπε δηλαδή μέσα σε αυτά τα 5 χρόνια, αυτή η ιδέα των μεταπτυχιακών μετά τα 5 χρόνια και πριν το διδακτορικό που είδα μέσα στα curriculum πολλών Σχολών ακόμη και σήμερα μας νοιάζει εμάς από τον επιχειρηματικό γεωπονικό κόσμο μας νοιάζει ότι είναι πάρα πολύ. Και δεν γίνεται επαρκής χρήση των ακαδημαϊκών δεξιοτήτων σε πολλούς τομείς με συνέπεια να βγαίνουνε μετά από 5 χρόνια πάλι αρκετά απροετοίμαστοι και να έχουμε τις ελλείψεις που σας είπα προηγουμένως. Η δική μας η άποψη είναι ότι θα έπρεπε να βρει η ακαδημαϊκή κοινότητα είτε με 3 χρόνια γενική παιδεία + 2 χρόνια ειδική κατεύθυνση (master). Να τελειώνει ένας άνθρωπος και από κει και πέρα πια το διδακτορικό να το έκανε μόνο για μια έρευνα ή για κάποια

εξειδικευμένη ανάγκη που προκύπτει από τη μεταποίηση ή από τις επιχειρήσεις. Εμάς μας φαίνονται ότι τα μεταπτυχιακά που γίνονται μετά από 5 χρόνια είναι μια συνέχιση των γνώσεών τους χωρίς να ολοκληρώνουνε και να φαίνεται η χρησιμότητα τους. Ενώ αν καταφέρατε να φτιάξετε τα χρόνια αυτά πιο λίγα, μάλλον μέσα στα 5 χρόνια αυτά να δίνουμε μια ολοκληρωμένη ειδικότητα στον γεωπόνο που φεύγει από τη Σχολή, εμάς θα μας ήτανε πολύ πιο χρήσιμο για όλους του προηγούμενους λόγους που ανέφερα. Θα μπορούσανε όλα αυτά τα πράγματα που παρουσιάζονται σαν ελλείψεις να είχανε συμπεριληφθεί σε κάποιες γκρουπαρισμένες ειδικότητες τις οποίες θα μπορούσατε να εντάξετε μέσα σε αυτά τα 3+2 χρόνια ή 4 χρόνια γενική παιδεία + 1 χρόνος ειδική κατεύθυνση (master). Ακούγεται ασέβεια από εμένα να λέω να καταργηθούν τα ενδιάμεσα μεταπτυχιακά αλλά έτσι το αισθάνομαι και έτσι σας το λέω.

Αν θέλουμε λοιπόν για νέους τομείς να μιλήσουμε το μήνυμα που βγαίνει από 40 χρόνια επιχειρήσεις με γεωπονικό background ακόμη και σήμερα μας λείπει περισσότερο το management, το marketing, οι οικονομικές γνώσεις και η πληροφορική.

Που αν το πούμε πιο ειδικά είναι αυτά τα 11 πράγματα να μαζευτούν σε :

1. Διαχείριση καλλιεργειών σε συνθήκες θερμοκηπίου
2. Τεχνολογίες θερμοκηπίων
3. Επιπτώσεις κλιματολογικών συνθηκών- Περιβάλλοντος- Εδάφους
4. AGRO- LOGISTICS: Συλλογή, Συντήρηση, Αποθήκευση, Διανομή
5. Ολοκληρωμένη διαχείριση καλλιεργειών στα πλαίσια της Ενιαίας Διευρυμένης Ευρωπαϊκής αγοράς
6. Διαπίστευση προϊόντων- Εφαρμογή και Έλεγχος
7. Συστήματα διαχείρισης προϊόντων (ERP, SAP, κλπ. διάφορα προγράμματα)
8. Διεθνές marketing αγροτικών προϊόντων
9. Πολλαπλασιαστικό υλικό- Διαχείριση
10. Επενδύσεις στην Έρευνα και Τεχνολογία
11. Πληροφορική & Γεωργία

Θα έλεγα κλείνοντας ότι αισθάνομαι ότι με μια εμπειρία περίπου 40 ετών στις αγροτικές επιχειρήσεις με 80 συναδέλφους μέσα στη δουλειά μας, αισθάνομαι και προσωπικά μια ευθύνη. Τα πράγματα θα αλλάξουν, ο συνδικαλισμός θα υποχωρήσει, τα θεσμικά πλαίσια θα αλλάξουν, ίσως είναι υποχρεωμένη η Ελλάδα να τα αλλάξει, και έχουμε μια ευθύνη σε αυτούς που δουλεύουνε μέσα, που είναι αυτή τη στιγμή στην αγορά, είτε είναι δημόσιοι υπάλληλοι είτε είναι στο ιδιωτικό τομέα είτε είναι υποαπασχολούμενοι είτε είναι αυτοαπασχολούμενοι, να μπορέσουμε να ετοιμάσουμε τη νέα γενιά που θα τους αντικαταστήσει στο μεγαλύτερο ποσοστό. Θα μειωθεί κατά την άποψή μου ο αριθμός των γεωπόνων στην αγορά με την κλασική μορφή που την ξέραμε μέχρι σήμερα και από την προσπάθεια που θα γίνει θα εξαρτηθεί πόσο μεγάλο ποσοστό από αυτές τις 12 13.000 συναδέλφους που υπάρχουν σήμερα στην αγορά θα αντικατασταθούν με νέα παιδιά που θα έχουνε τις ικανότητες να τους αντικαταστήσουν. Θα είναι όμως και απαντώ έτσι και στο ερώτημα αυτό που τέθηκε 'Γεωπονική Ομπρέλα ' θα ήμουνα από τους τελευταίους που θα ήθελα να υποστηρίξω ότι δεν είναι σημαντική η Γεωπονική Ομπρέλα. Έτσι πως είναι σήμερα τα πράγματα και από το Δημόσιο και από τον ιδιωτικό ακόμη Τομέα νομίζω ότι θα ήταν παρακινδυνευμένο να επιδιώξουμε διαχωρισμούς σε ονόματα και ονόματα πτυχίων. Θα πρέπει να το αντιμετωπίσουμε κατά την άποψη μου αυτό σταδιακά στα επόμενα 10 χρόνια έτσι ώστε να παρουσιάσουμε νέα παιδιά στην αγορά με

συγκεκριμένες δεξιότητες μέσα στους τομείς που ζητάει η νέα αγορά, μέσα στα χρονικά περιθώρια που αντέχει ένας νέος άνθρωπος να δουλέψει στο πανεπιστήμιο γιατί θέλει να βγει στην αγορά να ζήσει την οικογένεια του. Θα πρέπει λοιπόν να μπορέσουμε να βρούμε ένα τρόπο να διευρύνουμε το πεδίο, να εξειδικεύσουμε τις γνώσεις του να διευρύνουμε το πεδίο με το οποίο ασχολείται αλλά να τον φθάσουμε στην αγορά όσο πιο ολοκληρωμένο γίνεται. Και θέλω να κλείσω συμφωνώντας ότι είναι σημαντικό πριν φθάσουμε στην προσαρμογή του τι θέλουμε να διδάξουμε στα νέα παιδιά στα πανεπιστήμια και κυρίως σε μια Γεωπονική Σχολή πρέπει σαφώς να έχει γίνει μια προεργασία αφενός να καταλάβουμε ποιοι είναι οι πελάτες μας για χρησιμοποιήσω επιχειρηματικούς όρους, η πολιτεία να καταλάβει τι στρατηγική θέλει να κάνει στη γεωργία αφού καταλάβει ποιοι είναι οι πελάτες της ελληνικής γεωργίας, τι προϊόντα θέλει, τι θέλουν οι επιχειρήσεις της ελληνικής οικονομίας, οι οποίες ολοένα και περισσότερο φαίνεται ότι θα τραβάνε το κάρο της αγροτικής οικονομίας. Θα εμπλακούν περισσότερο κατά την άποψή μου ιδιωτικές επιχειρήσεις και θα έρθουν και στην Ελλάδα και μεγάλες πολυεθνικές επιχειρήσεις που θα ασχοληθούν περισσότερο με τον αγροτικό τομέα, κατά την άποψή μου, θα πρέπει λοιπόν να γίνει μια προσπάθεια και μόνο εσείς είστε οι πιο κατάλληλοι άνθρωποι να την ζητήσετε μια συνεργασία, που φαντάζομαι ότι θα το κάνετε, με την πολιτεία, με το υπουργείο είτε Παιδείας λέγεται είτε Γεωργίας λέγεται όπου θα βγει μια στρατηγική βασισμένη στις ανάγκες της αγοράς στις ολοκληρωμένες δεξιότητες τις οποίες χρειάζεται η αγορά και πρέπει να προσαρμόσουμε στην επόμενη δεκαετία το αργότερο τις σπουδές κατά τέτοιο τρόπο ώστε να παρουσιάσουμε συνάδελφο στην αγορά ο οποίος θα εξακολουθήσει να λέγεται γεωπόνος αλλά δεν θα είναι ντροπή να μη δε λέγεται γεωπόνος αλλά να λέγεται κάτι άλλο αφού προετοιμασθεί αρκετά το έδαφος. Πάντως να ήταν ένας άνθρωπος που να έχει τη γεωπονική γνώση, χαίρεται να λέγεται γεωπόνος έστω και να έχει μια ολοκληρωμένη δεξιότητα κάπου αλλού.

Σας ευχαριστώ πολύ.

Σταυρακάκης.

Ευχαριστώ τον κ. Ευθυμιάδη για την εμπειριστατωμένη εισήγησή του. Διαδικαστικά θα πρότεινα να διακόψουμε για λίγο. Στη διάρκεια της διακοπής να υποβληθούν στο Προεδρείο γραπτές ερωτήσεις προς τους εισηγητές, στους οποίους θα δοθεί χρόνος 45' να απαντήσουν. Θα ακολουθήσουν οι παρεμβάσεις-τοποθετήσεις των συνέδρων. Για την επιτάχυνση των διαδικασιών παρακαλώ να αναγράφεται το όνομα του ερωτώμενου εισηγητή. Σας ευχαριστώ.

ΕΝΟΤΗΤΑ Γ' ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ - ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΣΥΝΕΔΡΩΝ

Προεδρείο : Λόλας Π.

Από κ. Χρονοπούλου προς κ. Γεροβασιλείου ή Ευθυμιάδη

Τοποθετηθήκατε υπέρ της ύπαρξης γεωπονικής ομπρέλας στις προπτυχιακές σπουδές παράλληλα όπως εγώ το κατάλαβα είστε υπέρ των εξειδικεύσεων. Θα ήθελα να διευκρινίσετε πως αντιλαμβάνεστε τη γεωπονική ομπρέλα σε σχέση με τις εξειδικεύσεις.

Ευθυμιάδης:

Θα ήθελα κάθε γεωπόνος τον οποίο θα μπορούσε να προσλαμβάνει ένας επιχειρηματικός όμιλος όπως είμαστε εμείς να είμαι σίγουρος ότι έχει τέσσερις βασικές γνώσεις του marketing, του management, κάποιες οικονομικές γνώσεις και τις βασικές γεωπονικές γνώσεις που χρειάζεται και από εκεί κα πέρα θα ήθελα να ξέρω ότι όταν θα χρειαστώ πιο εξειδικευμένες γνώσεις σε θέματα φυτοπροστασίας θέματα φυτοπολλαπλασιαστικού υλικού, έρευνα να ήξερα επίσης ότι θα μπορούσα να αποταθώ σε κάποιους γεωπόνους οι οποίοι θα έχουν εξειδικευθεί πιο πολύ σ' αυτούς τους τομείς. Πιο απλά θα έλεγα ότι στο δικό μου μυαλό θα ήθελα να αντιλαμβάνομαι ότι όλοι οι γεωπόνοι έχουν μια εξομοίωση με τον παθολόγο των γιατρών. Δεν θα ήθελα γεωπόνους που να μην ξέρουν τη γενική γεωπονική αλλά ταυτόχρονα επειδή ο κλάδος μας είναι τέτοιος αλλά και επειδή οι επιλογές τις οποίες έχουμε και θα έχουμε από εδώ και πέρα είναι πολλές ποικίλες και εξειδικευμένες θα ήθελα να βλέπω έναν γεωπόνο που να ξέρει την γενική γεωπονική. Να ξέρει management, οικονομικά και marketing. Αν αυτό το μετέφραζα σε χρόνια σπουδών στα 3-4 πρώτα χρόνια θα έπρεπε ο γεωπόνος να τελειώνει έχοντας οπωσδήποτε αυτές τις δεξιότητες και τον επόμενο χρόνο να έχει πάρει μια εξειδίκευση οπότε εμείς θα μπορούσαμε να αποταθούμε σε αυτούς που γνωρίζουν περισσότερο φυτοπροστασία, θερμοκήπια, περιβάλλον ειδικότητες οι οποίες θα τον έκαναν ολοκληρωμένο.

Γεροβασιλείου

Μέσα στις σπουδές πρέπει να βάλουμε το επάγγελμα του επιχειρηματία γεωργού το οποίο πρέπει να δίνεται στο γεωπόνο. Ο γεωπόνος να ασκήσει επιχειρηματική ενασχόληση και πρέπει να μπει το πρόγραμμα των σπουδών γι' αυτό το επάγγελμα. Πιστεύω ότι στο μέλλον γεωργοί θα είναι εξειδικευμένοι γεωπόνοι και θα είναι μια λύση για τον κλάδο μας.

Από κ. Λαζαρίδη Προς Ευθυμιάδη και Γεροβασιλείου

Πέρα και δίπλα από τις υπάρχουσες ειδικότητες της γεωπονίας θεωρείτε χρήσιμη την καθιέρωση μιας πρόσφατης επιλογής σπουδών εκείνης του γενικού γεωπόνου ο οποίος θα παίζει το ρόλο του γενικού παθολόγου. Μήπως με τη στενή υπερβολικά εξειδίκευση έχουμε χάσει το δάσος εστιάζοντας υπερβολικά στο δέντρο.

Ευθυμιάδης

Η πάρα πολύ σε βάθος εξειδίκευση σε τόσους πολλούς τομείς ίσως να μην είναι το ζητούμενο. Συμφωνώ με την ιδέα του γενικού γεωπόνου. Νομίζω στον ιδιωτικό τομέα θα ήταν εξαιρετικά χρήσιμο και θα διευκόλυνε τα προσόντα ενός νέου ανθρώπου που ξεκινά την σταδιοδρομία του σε ένα χώρο που η γεωργία είναι μια σημαντική επιχειρηματική δραστηριότητα. Η επιχειρηματικότητα ταιριάζει πάρα πολύ στη γεωπονική γνώση εκπαίδευση και νοοτροπία. Είναι άνθρωπος που εκτίθεται στο περιβάλλον. Είναι πρακτικός. Είναι ο άνθρωπος που βλέπει τα πράγματα να σπέρνονται και να μεγαλώνουν και να συγκομίζονται και να κερδίζει πραγματικά. Χρειάζεται η ολοκληρωμένη γνώση. Χρειάζεται η εξειδίκευση με την έννοια της ολοκληρωμένης εξειδίκευσης. Τώρα όταν φτάσουμε στο πολύ εξειδικευμένο τομέα υπάρχουν τα διδακτορικά τα οποία πρέπει να υπάρχουν για όσους από τον ιδιωτικό τομέα χρειάζονται να αποκτήσουν τέτοιες εξειδικευμένες γνώσεις.

Γεροβασιλείου

Εάν η πολιτεία σκέφτεται να κάνει τα κέντρα εξυπηρέτησης αγροτών τα οποία θεωρώ απαραίτητα για συμβουλές στους αγρότες τότε οι γεωπονικές γνώσεις είναι τελείως απαραίτητες. Αν στο μυαλό οποιασδήποτε κυβέρνησης είναι ένας τέτοιος τομέας θα βοηθούσε πραγματικά τους αγρότες. Τα κέντρα εξυπηρέτησης αγροτών με γενικές γνώσεις είναι τελείως απαραίτητα.

Ερώτηση (δεν αναφέρεται όνομα)

Θεωρείται αναγκαία την απασχόληση γεωπόνων εξειδικευμένων σε θέματα επικοινωνίας ψυχολογίας συμβουλευτικής στον όμιλό σας. Πόσοι από τους απασχολούμενους γεωπόνους κατέχουν ανάλογες εξειδικεύσεις;

Ευθυμιάδης

Θα έλεγα ότι σήμερα αν υπήρχε τέτοια δυνατότητα ενός ανθρώπου θα μπορούσε να φανεί από τη σταδιοδρομία του μέσα σ' έναν όμιλο σαν εμάς. Αν θα είχε τέτοια ειδικότητα δεν θα ξεκινούσαμε μόνο απ' αυτούς θα ήταν ίσως τρίτη ή τέταρτη επιλογή μας. Η πρώτη μας επιλογή θα ήταν η γεωπονική κατάρτιση αλλά αν μέσα από τη σταδιοδρομία του φαινόταν ιδιότητες τέτοιες όπως ψυχολογίας επικοινωνίας θα μας ταίριαζε πολύ θα το καταλαβαίναμε πολύ γρήγορα και θα το αξιοποιούσαμε πολύ γρήγορα.

Παρέμβαση (δεν αναφέρεται όνομα)

Αν οι απόφοιτοι δεν έχουν τον ορίζοντα του γεωπόνου θα έχουν πρόβλημα στην πρόληψη του και απασχόληση τους στο δημόσιο τομέα. Το δημόσιο τι ποσοστό γενικών γεωπόνων χρειάζεται και τι ποσοστό εξειδικευμένων. Τώρα προσλαμβάνει μόνο με μεταπτυχιακούς τίτλους. Υπάρχει προγραμματισμός για το μέλλον όσον αφορά τις ανάγκες του δημόσιου τομέα.

Το δημόσιο κάνει προκηρύξεις. Ζητάει γεωπόνους και τις τελευταίες προκηρύξεις βάζει και ειδικότητες. Η ομπρέλα του γεωπόνου είναι απαραίτητη και δεν νομίζω η πολιτεία να μπορέσει να ξεφύγει από αυτό τον κλοιό. Θεωρώ ότι ο γεωπονικός κλάδος έχει τα απαραίτητα εφόδια τις απαραίτητες γεωπονικές γνώσεις

με τα δύο χρόνια όπως προτάθηκε γενικών μαθημάτων ώστε να μπορέσει να σταθεί έξω σαν γεωπόνος. Προβλέπω ότι ο αγροτικός χώρος και οι αγρότες με την πάροδο των χρόνων θα μειωθούν σε μεγάλο ποσοστό. Ο αγρότης πλέον θα γίνει επιχειρηματίας και θα έχει ανάγκη συμβούλων είτε ατομικών συμβούλων είτε με μορφή εταιρειών πάνω σε λεπτομέρειες της αγροτικής του εκμετάλλευσης. Νομίζω ότι οι ειδικότητες είναι απαραίτητες πλέον και θα γίνουν ακόμα πιο απαραίτητες. Στην καινούρια αγροτική πολιτική που θα εφαρμοσθεί από το 2006-2013

Ερώτηση για τον κ. Παπαβασιλείου

Γιατί το προεδρικό διάταγμα 344 έχει ξεπεραστεί και σε ποια σημεία;

Ο κ. Σταυρακάκης απαντά

Αν μπορέσω να ερμηνεύσω την άποψη του ΓΕΩΤΕΕ, ο πρόεδρος εννοούσε ότι αν δεν προχωρήσουμε σε μια γρήγορη και αποτελεσματική παρέμβαση εξειδικεύοντας τα επιμέρους άρθρα και τις επιμέρους διατάξεις του προεδρικού διατάγματος, αυτό θα παραμείνει ανενεργό. Και σ' αυτό συμφωνούμε όλοι. Και το δηλώνω υπεύθυνα γιατί εκείνη την εποχή, έχοντας την τιμή να προεδρεύω στο ΓΕΩΤΕΕ, υπήρξε πλήρης ομοφωνία όλων των κλάδων του ΓΕΩΤΕΕ. Γι αυτό και επετεύχθη ο στόχος που προσπαθήσαμε περισσότερο από 25 χρόνια. Βασική επιδίωξη ήταν να περάσουμε τη φιλοσοφία ότι αυτό το προεδρικό διάταγμα δεν αποτελεί πανάκεια αλλά τον καταστατικό χάρτη κατοχύρωσης εργασιακών αντικειμένων στην πιο γενική μορφή αλλά και ταυτόχρονα στην πιο ευέλικτη μορφή τους, ούτως ώστε αφενός μεν να κατοχυρωθούν όχι των γεωπόνων μόνο αλλά και όλων των γεωτεχνικών τα επαγγελματικά δικαιώματα. Ταυτόχρονα αυτό ο καταστατικός χάρτης να βρίσκεται σε ισχύ για τα επόμενα δέκα χρόνια γιατί όσες αλλαγές και να γίνουν στην Ευρώπη έχουμε μια υστέρηση στη χώρα μας άρα για δέκα χρόνια θα είναι σε ισχύ και να έχει αυτή την ευελιξία ούτως ώστε να μπορεί να προσαρμόζεται στο πέρασμα των χρόνων. Προσωπικά πιστεύω και υπήρχε ταύτιση απόψεων στο προεδρείο του ΓΕΩΤΕΕ και με τον τότε αντιπρόεδρο τον κύριο Νεοφύτου ότι μέχρι το 2015 θα έχουμε ανάγκη κατοχύρωσης γεωτεχνικών επαγγελματιών στη χώρα μας. Χρειάζεται όμως πολλή δουλειά από όλους τους γεωτεχνικούς φορείς ώστε να γίνει εξειδίκευση, να βγουν οι υπουργικές αποφάσεις για κάθε χώρο και για κάθε αντικείμενο ώστε να περιχαρακώσουμε δεν ξέρω αν είναι δόκιμος όρος αλλά εν πάση περιπτώσει να αποτρέψουμε τη διείσδυση κάποιων άλλων ανταγωνιστικών επαγγελματιών. Αν δεν προχωρήσουμε γρήγορα σ' αυτή την κατοχύρωση αυτό βέβαια είναι ευθύνη του διοικητικού συμβουλίου και των άλλων οργανώσεων πραγματικά το Π.Δ. θα μείνει κενό γράμμα τα επόμενα χρόνια.

Αν το Πανεπιστήμιο βγάζει π.χ. τεχνολόγους τροφίμων χωρίς το πρόθεμα γεωπόνου θα υπάρξει πρόβλημα στο ΓΕΩΤΕΕ, στο δημόσιο τομέα για την αναγνώριση των δικαιωμάτων. Αυτό μπαίνει στη γενική συζήτηση για την διεύρυνση των κλάδων του γεωτεχνικού επιμελητηρίου. Προσωπικά είμαι υπέρ του ανοίγματος του ΓΕΩΤΕΕ, να μπουν όσο το δυνατόν περισσότεροι κλάδοι να αποκτήσουμε μια εμβέλεια γνωστικών αντικειμένων και προφανώς μεγαλύτερο αριθμό μελών. Αυτό θα συζητηθεί τότε. Το πρόβλημα που έχουμε να λύσουμε είναι αν θα γίνει ένας ξεχωριστός κλάδος Τεχνολόγων Τροφίμων που δεν θα είναι μόνο γεωπόνου αλλά θα είναι και χημικοί ή άλλοι και τι προβλήματα θα παρουσιάσουν στη κατοχύρωση του γεωπόνου ως πτυχιούχο. Για τον λόγο αυτό χρειάζεται μια συστηματική μελέτη. Ίσως αυτό που κάνουμε σήμερα πρέπει να συνεχιστεί κατά κλάδους του ΓΕΩΤΕΕ για να δούμε πως

θα αντιμετωπίσουμε την επόμενη τριετία το άνοιγμα του ΓΕΩΤΕΕ. Είναι προφανές ότι δεν μπορούμε να αφήσουμε γνωστικά αντικείμενα να τα εκμεταλλεύονται άλλοι χώροι, αυτό δεν έχει να κάνει με τη συντεχνιακή αντίληψη του επαγγέλματος του γεωπόνου, αλλά με την προάσπιση των διακαιωμάτων. Ήδη αντιμετωπίζουμε επιθέσεις από το χώρο του πολυτεχνείου. Ένας συνάδελφος από το Πολυτεχνείο ήθελε να κάνει ασχοληθεί με την τεχνολογία σταφιδοποίησης με την μέθοδο της αφυδάτωση. Εμείς ξέραμε ότι αυτή η μέθοδος σημαίνει αλλαγή τίτλου προϊόντος δεν είναι πια φυσικό προϊόν είναι αποξηραμένο προϊόν. Αλλά δεν μπορούμε να τον αποκλείσουμε ή να του απαγορεύσουμε να εργαστεί στον τομέα αυτό. Μπορούμε όμως να κατοχυρώσουμε το γνωστικό και επαγγελματικό πεδίο με την επιστημονική μας κατάρτιση. Κι αυτό πρέπει να γίνει σ' όλους τους χώρους και αυτό πρέπει να το κάνει το ΓΕΩΤΕΕ με την βοήθεια του Πανεπιστημίου

Από κ. Ρουπακιά προς κύριο Καραμάνο

Πόσους ειδικούς στο επίπεδο του μεταπτυχιακού διπλώματος και πόσους στο επίπεδο του διδακτορικού χρειάζεται η χώρα; Πως θα αντιμετωπίσουμε την εκπόνηση μεταπτυχιακού με σκοπό την απόκτηση μορίων για κάλυψη θέσης που απαιτεί μόνο γνώσεις προπτυχιακού επιπέδου

κ. Καραμάνος

Πρέπει να προβληματιστούμε ως προς την ποιότητα των μεταπτυχιακών διπλωμάτων που δίνουμε έχουμε σπουδές διάρκειας 5 ετών τουλάχιστον με το υφιστάμενο καθεστώς και εκείνο το οποίο κατ' επανάληψη έχουμε διαγνώσει και εμείς και όσοι έχουν αξιολογήσει τα μεταπτυχιακά μας είναι ότι υπάρχει μια πολύ σημαντική αλληλοεπικάλυψη των αντικειμένων που διδάσκουμε σε μεταπτυχιακό επίπεδο με εκείνο του προπτυχιακού επιπέδου. Εάν λοιπόν υπάρχει ένας σαφής διαχωρισμός και γνωρίζαμε ότι τα μεταπτυχιακά που κάνουμε είναι πραγματικά μεταπτυχιακά και προωθούν τη γνώση πέρα από τις γνώσεις που δίνουμε στα προπτυχιακά μαθήματα σπουδών τότε θα λέγαμε ότι ένα μέσος όρος μεταπτυχιακών ανά πρόγραμμα των 20 με 30 ετησίως θα ήταν ένας λογικός αριθμός. Λαμβάνοντας υπόψη και την ένταση της επιστήμης που απαιτείται για να παράσχει γνώσεις σωστές στους μεταπτυχιακούς. Αν καθίσουμε να κοιτάξουμε με λεπτομέρειες το περιεχόμενο των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών η διάρκεια των προπτυχιακών ίσως πρέπει να μειωθεί. Σ' ότι αφορά τα διδακτορικά διπλώματα είναι κάτι προχωρημένο. Δεν μπορεί ο οποιοσδήποτε να κάνει διδακτορικό δίπλωμα και πρέπει η επιλογή των υποψηφίων διδακτόρων να γίνεται με ιδιαίτερα αυστηρά κριτήρια. Ο αριθμός των διδακτόρων σε σχέση με τα μεταπτυχιακά πρέπει να είναι πολύ λιγότερος. Αλλά ακριβή στοιχεία για το πόσους χρειάζονται η ίδια η αγορά θα το καθορίσει αυτό και θέλω να ρωτήσω ένας διδάκτορας στον ιδιωτικό τομέα πληρώνεται για το διδακτορικό που έχει πάρει.

κ. Ευθυμιάδης

Ο ιδιωτικός τομέας δεν έχει πολλά να πει στο θέμα της έρευνας και της τεχνολογίας. Καταλαβαίνουμε ότι σαν ιδιωτικός τομέας προκειμένου να είμαστε ανταγωνιστικοί πρέπει να αυξήσουμε τα κεφάλαια και την προσπάθεια μας στην έρευνα και τη τεχνολογία. Πράγματι μέχρι σήμερα δεν πληρώνονται το διδακτορικό όπως έπρεπε αλλά αυτό δεν σημαίνει τίποτα για το μέλλον. Όσο οι επιχειρήσεις πρόκειται να

δρασκελίζουν τα σκαλοπάτια και να μπαίνουν στην είσοδο του διεθνούς ανταγωνισμού θα πρέπει να επενδύουν στην έρευνα και την τεχνολογία και θα χρειαστούν διδακτορικά και θα τα πληρώσουν εννοείται τα διδακτορικά

κ. Παυλής

Αυτή τη στιγμή όσον αφορά τους μεταπτυχιακούς ο αριθμός τους είναι μικρός. Πιο πολύ είναι οι γενικοί γεωπόνοι και οι ειδικότητες. Αυτή τη στιγμή η γνώση του γενικού γεωπόνου αρκεί για να μπορούν να αντεπεξέλθουν στα καθήκοντα που τους αναθέτουν. Όσον αφορά τα διδακτορικά είναι πολλοί συγκεκριμένοι τομείς που χρειάζεται εξειδικευμένη γνώση.

Από κα Κυριακοπούλου προς κ. Παυλή

Πως βλέπετε το ρόλο του γεωπόνου στο ρόλο της ανάπτυξης του αγροτουρισμού

κ. Παυλής

Ο αγροτουρισμός προωθείται με διάφορα μέτρα και στην Ελλάδα. Καταλαμβάνει περιοχές άγονες και ημιορεινές. Οι αγρότες που θέλουν να μπουν στις επιχειρήσεις αυτές που είναι κάθετες έχω την εντύπωση ότι πρέπει να γίνουν περισσότερο ανταγωνιστική ώστε να μπορέσουν να σταθούν Αυτά τα οποία προσφέρουν τα προσφέρουν σε υψηλότερες τιμές και θα έχουν πρόβλημα να ορθοποδήσουν

κ. Πατσολομώντος

Εγώ είμαι ευχαριστημένος από τις μεταπτυχιακές σπουδές και από το επίπεδο του Πανεπιστημίου και από το επίπεδο του φοιτητή και να μην ξεχάσουμε ότι αν θέλουμε να έχουμε πανεπιστήμια ισάξια του εξωτερικού θα πρέπει να έχουμε μεταπτυχιακές σπουδές. Χωρίς μεταπτυχιακές σπουδές δεν θα έχουμε έρευνα δεν θα μπορέσουμε να μαζέψουμε κόσμο ο οποίος να μπορεί να σκεφτεί κάπως διαφορετικά. Στο δικό μου τον τομέα ο οποίος έχει master βοηθάει την αγροτική οικονομία τη κτηνοτροφία για ένα και απλό λόγο. Αυτοί που έχουν master είναι πιο ολοκληρωμένοι έχουν περάσει από δύο Πανεπιστήμια έχουν διαλέξει το δεύτερο δίπλωμα είναι πιο θετικοί πιο ανοικτά μυαλά και ανεξαρτήτως επιστημονικής μόρφωσης έχουν και μια πνευματική μόρφωση που βοηθάει τη δουλειά τους και αυτό είναι το θετικό. Το διδακτορικό στο εξωτερικό πληρώνεται όχι για όλα τα χρόνια αλλά τουλάχιστον για δέκα χρόνια. Μετά δίνεται σημασία τι δίπλωμα έχει και γίνεται αξιολόγηση του διπλώματος

Από την κα Ευθυμιάδη

Μήπως θα έπρεπε οι μεταπτυχιακές σπουδές να μην είναι δωρεάν ώστε να υπάρχουν κονδύλια για αρτιότερη εκπαίδευση και ακόμα ώστε να σπουδάζουν παραπάνω αυτοί που πραγματικά είναι ικανοί να το κάνουν. Για δε του ικανούς αλλά άπορους να υπάρχουν υποτροφίες.

κ. Καραμάνος

Το θέμα των μεταπτυχιακών σπουδών στις γεωπονικές επιστήμες όπου απαιτούνται υψηλές δαπάνες σε αναλώσιμα γενικά είναι εφαρμοσμένες βιολογικές επιστήμες και

χρειάζονται επενδύσεις. Η έρευνα δε γίνεται τζάμπα και αν σήμερα υπάρχουν ορισμένα μεταπτυχιακά τα οποία συνεχίζουν να χρηματοδοτούνται με ένα ποσό συμβολικό δηλαδή 23.000 ευρώ ανά μεταπτυχιακό είναι κάτι το οποίο διατηρεί απλώς μια κατάσταση χωρίς να προβλέπει μια επένδυση σημαντική σ' αυτόν το τομέα στην έρευνα. Θεωρώ ότι 23000 ευρώ είναι απλώς να αντέχει η κατάσταση και να παίρνουμε ορισμένους φοιτητές. Αν θέλουμε όμως να επιτύχουμε και μια ανάπτυξη στο επίπεδο μεταπτυχιακών σπουδών. Πρέπει να σκεφτούμε και εναλλακτικές χρηματοδοτήσεις π.χ. από δίδακτρα τα οποία πρέπει να κυμαίνονται σε λογικά επίπεδα και μια βασική προϋπόθεση αυτά τα χρήματα που θα προέρχονται από εναλλακτικές χρηματοδοτήσεις (δίδακτρα – επιχειρήσεις) αυτά θα πρέπει να επενδύονται μέσα στο ίδιο το μεταπτυχιακό πρόγραμμα και όχι στις τσέπες των διδασκόντων. Διότι υπάρχουν τέτοια περιστατικά και έχουν δει το φως της δημοσιότητας ότι δίδακτρα τα οποία δίνονται σε επιστήμες στις οποίες δεν χρειάζονται επενδύσεις αυτά όλα πάνε στις τσέπες των διδασκόντων. Θεωρώ ότι τα μεταπτυχιακά είναι μια κορυφαία διαδικασία της Πανεπιστημιακής Παιδείας και με απασχολεί περισσότερο η ποιότητα και λιγότερο αν θα δίνονται δίδακτρα ή όχι. Αυτή τη στιγμή και δίδακτρα δίνονται και ποιότητα δεν έχουμε. Από έρευνες που έχουν γίνει ένα πολύ μεγάλο ποσοστό της ύλης των μεταπτυχιακών είναι ύλη προπτυχιακού. Άρα ναι όπου χρειάζονται τα δίδακτρα αλλά με την προϋπόθεση που έθεσε ο κύριος Καραμάνος όχι στον διδάσκοντα διότι η διαδικασία συμμετοχής των διδασκόντων στα μεταπτυχιακά είναι προϋπόθεση για ανέλιξη και αν θέλετε και μια υποχρέωση που έχουν απέναντι στο Πανεπιστήμιο.

Από κ. Ζέρβα.

Το μέγεθος της επιχείρησης παίζει ρόλο για την απασχόληση ενός διδάκτορα ή είναι αυτό που είπε ο κ. Ευθυμιάδης ότι δεν κάνουν έρευνα δεν χρειάζονται στην ουσία ένα διδάκτορα ή αν είναι ικανός ο υπάλληλος δεν έχει σημασία αν έχουν master ή διδακτορικό.

κ. Παπασολωμόντος

Το μέγεθος της εταιρείας δεν έχει σημασία το αντικείμενο της δουλειάς μπορεί να έχει σημασία. Πιστεύω ότι ένα διδακτορικό στην αρχή σου ανοίγει την πόρτα. Μετά από ένα χρονικό διάστημα δεν έχει σημασία διότι εγώ ξέρω αρκετούς που έχουν δουλέψει και στις δικές μας επιχειρήσεις χωρίς διδακτορικό. Το τι δίνει ένα διδακτορικό είναι ότι τα ίδια τα Πανεπιστήμια θα γίνουν καλύτερα αν έχουν διδακτορική έρευνα.

κ. Ευθυμιάδης

Υπάρχει διαφορά στο master του εξωτερικού από το master εδώ. Εμείς στην ουσία το master το έχουμε ενσωματώσει στην πενταετή φοίτηση. Εδώ όταν μιλάμε για μεταπτυχιακά είναι συνέχεια των προπτυχιακών. Στην Αγγλία κάποιος τελειώνει γεωπόνος κάνει και το master και επιστρέφει ολοκληρωμένος επιστήμονας. Θα ήθελα να μεταφέρω και κάτι από τις συζητήσεις που κάνω με τους Γεωπόνους που έχω στην επιχείρηση. Το 90% των περιπτώσεων των συναδέλφων που έχω στην επιχείρηση μου λένε ότι από αυτά που μάθαμε στο Πανεπιστήμιο πολύ λίγα αισθανόμαστε ότι μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε. Επίσης λένε ότι πολλά από τα μαθήματα τα οποία κάναμε στο Πανεπιστήμιο στα πέντε αυτά χρόνια αισθανόμαστε

ότι δεν είναι ενδιαφέροντα. Δεν θέλω να προσβάλω κάποιο γνωστικό πεδίο αλλά αισθάνομαι ότι επειδή αυτό το ακούω να επαναλαμβάνεται συνεχώς πρέπει να έχει κάποια σχέση. Μήπως είναι καιρός να απευθυνθούμε πραγματικά στους γεωπόνους που υπάρχουν σήμερα στην Ελλάδα μέσω του ΓΕΩΤΕΕ με ένα ερωτηματολόγιο σε ένα εύθετο χρόνο. Σε ποια δουλειά βρίσκονται και ποια πεδία γνώσεις πραγματικά χρησιμοποίησαν και αν γίνει αυτή η προεργασία μήπως πρέπει να ακολουθήσει μια πολύ ειλικρινής εργασία σε ακαδημαϊκό επίπεδο και να καταλάβουμε ποια από τα μαθήματα που διδάσκονται πρέπει να συνεχίσουν να διδάσκονται αυτοδύναμα ή κάποια από αυτά μήπως θα μπορούσαν να συνενωθούν. Να υπάρξει κάποια αποσυμφόρηση και να δοθεί ο χρόνος μέσα στα πέντε χρόνια να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση σ' αυτά που ζητάει σήμερα η αγορά.

Αυτό που αναφέρατε ήδη γίνεται από το Τμήμα Αγροτικής Ανάπτυξης σε συνεργασία με το γραφείο διασύνδεσης. Ένα ερωτηματολόγιο πηγαίνει στους αποφοίτους του δικού μας Τμήματος αλλά αυτό μπορεί να γίνει και για τους των άλλων τμημάτων. Θα έχουμε κάποια αποτελέσματα και θα σας τα δώσουμε.

Καλτσίκης Πρόεδρος Τμήματος Φυτικής Παραγωγής

Εδώ και αρκετούς μήνες ασχολούμαι με το δικό μας μεταπτυχιακό. Μέχρι τώρα έχω δει εκατό από τις μελέτες που έχουν εκπονηθεί και περιμένουμε άλλες 50. Δεν ξέρω αν η προσπάθεια που κάνουν τα μέλη ΔΕΠ έχει κάποιο αντίκρισμα στο τέλος. Λόγω του τρόπου που είναι διαρθρωμένα τα μεταπτυχιακά δηλαδή δύο εξάμηνα, τρία εξάμηνα. Μέχρι να ξεκινήσουν πρέπει να τελειώσουν. Οι μεταπτυχιακές μελέτες που γίνονται είναι τέτοιας ποιότητας που από μόνες τους σπάνια μπορούν να σταθούν για δημοσίευση. Πρέπει εκ των πραγμάτων να περιμένεις και ένα δύο και τρεις που να επαναλάβουν το πείραμα και αναρωτιέμαι αν θα ήταν καλύτερα αν θα είχαμε κάποιο διδάκτορα που θα καθίσει τρία χρόνια και θα κάνει τα ίδια. Από αυτή την έννοια συμφωνώ με τον κ. Ευθυμιάδη ότι αυτός ο ενδιάμεσος κύκλος της διετούς φοίτησης των μεταπτυχιακών σπουδών δεν έχει θέση στα εκπαιδευτικά μας προγράμματα.

κ. Κωμαίτης Μ., Πρόεδρος Τμήματος Επιστήμης και Τεχνολογίας Τροφίμων

Το τμήμα μας μετονομάστηκε από τμήμα Γεωργικών Βιομηχανιών. Ξεκινήσαμε με μια μικρή συμμετοχή των αποφοίτων μας στο βιομηχανικό τομέα και σήμερα μπορώ να πω ότι ποσοστό πάνω από 50% των αποφοίτων μας απασχολείται στη βιομηχανία τροφίμων. Αυτό το πετύχαμε βέβαια με σκληρή δουλειά από όλους μας επιμονή υπομονή παρακολούθηση των σύγχρονων τάσεων στον τομέα των τροφίμων και επίσης κερδίσαμε πολλά από την πρακτική άσκηση που είναι υποχρεωτική για δύο μήνες από τις εκπαιδευτικές εκδρομές που δεν γίνονται μόνο για την προσωπική μας ευχαρίστηση. Πετύχαμε και από εκεί να διεισδύσουμε μέσα. Παράδειγμα στην εταιρεία agrofarm στην οποία ξεκίνησαν κάποιοι φοιτητές να κάνουν πρακτική και να κάνουν και την πτυχιακή τους σ' αυτή την εταιρεία. Όσον αφορά τα προπτυχιακά προγράμματα στο Γ.Π.Α. στα πλαίσια του προγράμματος ΕΠΕΑΕΚ γίνεται μια αναμόρφωση των προπτυχιακών προγραμμάτων προφανώς προς το καλύτερο και αυτό θα συμβεί σύντομα. Νομίζω κατορθώσαμε πολλά πράγματα και δεν είναι υπερβολή γιατί κατορθώσαμε να παρακολουθήσουμε και τις σύγχρονες τάσεις στο χώρο της επιστήμης και τεχνολογίας των τροφίμων και εκεί φτιάξαμε ένα

μεταπτυχιακό πρόγραμμα το οποίο είχε το γενικό τίτλο επιστήμη και τεχνολογία τροφίμων χρηματοδοτήθηκε από ΕΠΕΑΕΚ. Μετά το τέλος του ΕΠΕΑΕΚ συνεχίζει να λειτουργεί. Ακολουθώντας τις τάσεις της εποχής έχουμε εισάγει εξειδικεύσεις όπως μικροβιολογία τροφίμων διατροφή του ανθρώπου και επίσης ποιότητα και ασφάλεια τροφίμων ISO, HASP , ολοκληρωμένη διαχείριση και επιτήρηση συστημάτων. Εκείνο που είναι πολύ σημαντικό θα θέλαμε κάποια ενίσχυση κάποιες παρεμβάσεις από τους επαγγελματικούς φορείς όσον αφορά την κατοχύρωση επαγγελματικών δικαιωμάτων. Αναφέρω το θέμα της Οινολογίας Αμπελουργίας στο τμήμα το δικό μας λειτουργεί για δεύτερη συνεχή χρονιά ένα μεταπτυχιακό τμήμα στην Αμπελουργία Οινολογία. Ήδη έχουμε τους πρώτους αποφοίτους. Θα ήθελα να επιμείνω σ' αυτή την παρέμβαση όσον αφορά τα Επαγγελματικά δικαιώματα χρειάζεται περισσότερη δημοσιότητα. Χρειάζεται επιθετική πολιτική δημοσιότητα.

κ. Βασιλείου, Πρόεδρος Τμήματος Αγροτικής Ανάπτυξης Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου

Μιλάμε για μέλλον των γεωπονικών σπουδών και από την άλλη μεριά για επαγγελματικό προσανατολισμό. Η γνώμη μου είναι ότι δεν μπορεί παρά να είμαστε πρακτικοί. Όταν μιλάμε για επαγγελματικό προσανατολισμό πρέπει να είμαστε ρεαλιστές. Τι χρειάζονται οι γεωπονικές δραστηριότητες είτε είναι Δημόσιος Τομέας είτε είναι Ιδιωτικός Τομέας. Κατ' αρχήν ανθρώπους που θα μπορούν να κάνουν έρευνα ένα ποσοστό και ασφαλώς αυτοί οι άνθρωποι δεν μπορεί παρά να θεσμοθετούνται και να αρχίσουν την καριέρα τους σαν ερευνητές με το διδακτορικό δίπλωμα κατά την γνώμη μου πρέπει να είναι ένα μικρό ποσοστό. Από τα λίγα χρόνια που είμαι στο πανεπιστήμιο πιστεύω ότι έχει γίνει μια έκρηξη και ότι οι άνθρωποι πλέον πάνε σε δουλειές τις οποίες ασφαλώς και δεν πληρώνονται για το διδακτορικό τους. Δεύτερον χρειαζόμαστε κατάρτιση εξειδικευμένων στελεχών τεχνοκρατών τόσο στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα. Τρίτον χρειαζόμαστε διαχειριστές manager Στο πανεπιστήμιο η δουλειά των καθηγητών δεν είναι μόνο να δώσουν τη γνώση αλλά πρέπει να μάθουν τους αποφοίτους τους πως θα διαχειρίζονται αυτή τη γνώση και τέλος μια κατηγορία που παλιά ήταν εντατικοποιημένη είναι η μορφοποίηση και η διαχείριση της παρεχόμενης γνώσης στον παραγωγό. Ακούμε τα Κέντρα Αγροτικής Ανάπτυξης την αναδιάρθρωση των καλλιεργειών που εξαγγέλλονται. Κατά την άποψη μου εδώ θα χρειαζόνταν ένας βασικός κύκλος σπουδών 3 ή 4 χρόνια. Σ' ένα πρόγραμμα σπουδών θα πρέπει να υπάρχει το στοιχείο της επιχειρηματικότητας. Όχι απλά παραγωγή γνώσεων. Οι φοιτητές πρέπει να στραφούν να προσανατολιστούν προς την επιχειρηματικότητα. Οι επιστημονικές και οι τεχνολογικές εξελίξεις και η αγορά πρέπει να μας λένε που θα πάμε. Όσον αφορά τις πρώτες δεν μπορούμε να παραλείψουμε της διαγωνιδιακή τεχνολογία. Θέλουμε δεν θέλουμε θα παραστεί ανάγκη να ασχοληθούν γεωπόνοι μ' αυτό το θέμα. Ο έλεγχος που τώρα γίνεται πλημμελώς θα χρειαστεί να εντατικοποιηθεί και εκεί οι γεωπόνοι μπορούν να κάνουν κάτι. Τώρα τελευταία έχω έρθει σε επαφή με τα διάφορα μοντέλα. Κάποτε ήμασταν της γνώμης ότι δεν χρειαζόμασταν μοντέλα ως επιστήμη. Σήμερα όμως βρισκόμαστε συνεχώς αντιμέτωποι μ' αυτά τα μοντέλα. Είναι και αυτός ένα κλάδος που πρέπει να δώσουμε σημασία. Αναφέρω την βιολογική γεωργία, την αειφορική ανάπτυξη και το περιβάλλον. Θα πω διαχείριση έργου project managers χρειάζονται ειδικές γνώσεις για να διαχειριστούμε αυτό το project. Δεν βλέπω καμιά σύνδεση με τις πολιτικές του υπουργείου εργασίας, του υπουργείου ανάπτυξης. Αλλά σε άλλα κράτη Ιρλανδία Δανία αυτό είναι θεσμοθετημένο. Νομίζω ότι αυτό πρέπει να γίνει. Αντικείμενα

αιχμής. Ενεργειακές πηγές ζήτημα κολοσσιαίο για την οικονομία του περιβάλλοντος, βιοκλιματικές κατασκευές ένας αναπτυσσόμενος κλάδος τελευταία και τέλος τα μοντέλα πρόβλεψης. Τελειώνοντας θέλω να πω ότι σ' ένα ανταγωνιστικό περιβάλλον η ικανότητα προσαρμογής σημαίνει επιβίωση.

κ. Καραντούνας Γ. Πρόεδρος του Τμήματος Αξιοποίησης Γεωργικής Μηχανικής και Φυσικών Πόρων και τέως Εγγείων Βελτιώσεων Γεωπονικό Πανεπιστήμιο

Θεωρώ ότι έχουμε μεγάλη ευθύνη απέναντι στα παιδιά που μας εμπιστεύεται η πολιτεία. Θεωρώ ότι πρέπει να ενδιαφερόμαστε για την επαγγελματική τους αποκατάσταση και όχι να νοιαζόμαστε μόνο για την παροχή γνώσης αδιαφορώντας για το τι θα γίνει μετά. Μας δίνεται η ευκαιρία. Ακόμα και αν η γεωργία σβήσει δεν χρειάζεται απαραίτητα να σβήσει η γεωπονία. Υπάρχουν αντικείμενα που ενδεικτικά αναφέρω. Το θέμα των τροφίμων τη διασφάλιση της ποιότητας, περιβάλλοντος, πρασίνου. Οι γεωπόνοι μπορεί να έχουν δουλειά για τα επόμενα 20-30 χρόνια αρκεί να έχουμε τα μάτια μας ανοικτά και να ξεπεράσουμε τον εαυτό μας. Ο γεωπονικός κλάδος δεν θα έχει πρόβλημα ο γεωργικός μπορεί να σβήσει αλλά όχι ο γεωπονικός.

κ. Φωτόπουλος Χρ. Πρόεδρος Τμήματος Οργάνωσης και Διαχείρισης Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Ακούστηκαν πριν μερικές λέξεις κλειδιά marketing, manager, σχεδιασμός. Δυστυχώς στη χώρα μας δεν υπάρχει πια σχεδιασμός τρέχουν τα γεγονότα. Δίνονται προγράμματα από την κοινότητα και προσπαθούμε στο τέλος να τα βοηθήσουμε ή να τα εφαρμόσουμε. Μετά από ένα δύο χρόνια. Δηλαδή δεν υπάρχει σχεδιασμός δεκαπενταετίας εικοσαετίας ώστε να ξέρουμε ποιο θα είναι το επόμενο να προετοιμαστούμε να το συνηθίσουμε και μετά διαπραγματευόμενοι να ξέρουμε πως θα καταλήξει. Όσον αφορά τις προπτυχιακές σπουδές δεν επιτρέπεται να υπάρχουν μαθήματα marketing παραγωγής management. Δεν δικαιολογείται γεωπόνος να μην ξέρει να φτιάχνει σχέδια βελτιώσεων, μελέτες, ισολογισμούς. Είναι βασικά στοιχεία απαραίτητα. Σχετικά με το μεταπτυχιακό έχουμε αποδεχθεί το μοντέλο της ελεύθερης αγοράς. Κάποια στιγμή θα 'ρθουν και στη χώρα μας και θα κάνουν μεταπτυχιακά το NBA που είπε ο κύριος Γενικός. Πριν θα 'ρθουν από άλλα πανεπιστήμια και γιατί όχι αν δεν προετοιμαστούμε εμείς καλύτερα. Το δικό μου τμήμα έχει μέσο όρο εισαγωγής 14,5 του Πειραιά 18,5 της Αθήνας 19,5. Αρά εμείς πρέπει να ανταγωνιστούμε. Πρέπει να ξεκινήσουν μεταπτυχιακά γιατί πολύ σύντομα πιστεύω θα αντιμετωπίσουμε τους ξένους.

Κα Χρονοπούλου Πρόεδρος Γενικού Τμήματος του Γεωπονικού Πανεπιστημίου

Για τους μη πανεπιστημιακούς θα ήθελα να πω ότι το Γενικό Τμήμα δεν δίνει πτυχίο αλλά έχει τρεις κατευθύνσεις μεταπτυχιακών σπουδών Βιολογικό και Ατμοσφαιρικό Περιβάλλον στα έργα υποδομής.

Απ' τον επαγγελματικό χώρο ακούστηκαν αρκετές απόψεις που πρέπει να τις λάβουμε σοβαρά υπόψη. Όμως δεν πρέπει να λησμονήσουμε και το ρόλο του Πανεπιστημίου σαν χώρο παραγωγής γνώσης και μετάδοσης. Θεωρώ αν διατηρηθεί η γεωπονική ομπρέλα πρέπει τα Πανεπιστήμια να συντονιστούν να δώσουν περίπου

την ίδια βασική γεωπονική υποδομή. Να μην υπάρχει διαφορετική έκταση και βάθος σ' αυτό. Ποια θα είναι αυτή η υποδομή; ποια χρονική διάρκεια πρέπει να έχει; Πως θα μπορέσει να εφαρμοστεί με σχετικά ενιαίο τρόπο; Είναι ερωτήματα που πρέπει να τα αντιμετωπίσουμε σε μια επόμενη συνάντηση . Νέες ειδικεύσεις και νέα τμήματα. Ο κύριος Γενικός Γραμματέας είπε ότι κατά καιρούς το Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών ήταν πρωτοποριακό και μαζί του ο γεωπονικό κλάδος. Παρουσιάσαμε ένα εργαστήριο γενετική ένα εργαστήριο οικολογίας και προστασίας περιβάλλοντος τη στιγμή που άλλοι κλάδοι δεν είχαν κάνει κάτι ανάλογο. Μήπως έφτασε η στιγμή να κάνουμε το ίδιο και με αντικείμενα όπως το πράσινο, περιβάλλον, πληροφορική ή κάποιο άλλο. Ο κύριος Γεροβασιλείου είπε ότι πριν δέκα χρόνια αδρανήσαμε ως Πανεπιστήμιο στην δημιουργία τμήματος στην Οινολογία. Μήπως πρέπει να δραστηριοποιηθούμε και να μην αδρανήσουμε σε κάποια άλλα αντικείμενα σήμερα. Βέβαια από δεν σημαίνει ότι πρέπει να μας πιάσει ενθουσιασμός και να προχωρήσουμε. Πρέπει με σύνεση να αντιμετωπίσουμε το όλο θέμα έτσι ώστε το αποτέλεσμα που θα προκύψει αν προκύψει να μπορέσει να αντέξει στο χρόνο

κα Σακελλαρίου Μακραντωνάκη, Πρόεδρος Τμήματος Γεωπονίας Φυτικής Παραγωγής και Αγροτικού Περιβάλλοντος

Για να μην καταστεί ο Γεωπόνος του 21^{ου} αιώνα θεατής των εξελίξεων από πρωταγωνιστής που υπήρξε κατά τον 20^ο αιώνα στην ανάπτυξη της Γεωργίας στη χώρα μας, θα πρέπει η επιστημονική του κατάρτιση να συμβαδίζει με τις εκάστοτε εξελίξεις και να προσαρμόζεται στις εκάστοτε συγκυρίες.

Λαμβάνοντας υπόψη την συνοπτική περιγραφή της παρούσας κατάστασης των διεθνών τάσεων και της γενικότερης στροφής της Γεωργίας προς την αειφορική παραγωγή, θεωρείται σκόπιμο οι γεωπονικές σπουδές να έχουν τις ακόλουθες γενικές γραμμές για την επόμενη δεκαετία:

Ευελιξία και εκσυγχρονισμός των προγραμμάτων σπουδών λαμβάνοντας υπόψη τις παγκόσμιες και ιδιαίτερα της Ευρωπαϊκές σύγχρονες τάσεις.

Έμφαση στην ποιότητα των αποφοίτων που θα τους καταστήσει ανταγωνιστικούς στην αγορά εργασίας

Αξιολόγηση των υπάρχοντων Τμημάτων των ΑΕΙ και ΤΕΙ. Τα Τμήματα των ΤΕΙ που θα αξιολογηθούν και «αντέχουν» στον ανταγωνισμό θα πρέπει να διαμορφώσουν προγράμματα σπουδών συμπληρωματικά των ΑΕΙ με πνεύμα συνεργασίας και όχι ανταγωνισμού. Τα προγράμματα των ΤΕΙ πρέπει να οδηγούν σε αποφοίτους με πρακτικό προσανατολισμό και συμπληρωματικό ρόλο.

Ξεκάθαρα κριτήρια επιλογής και εξέλιξης των μελών ΔΕΠ. Η αναβάθμιση των σπουδών θα προκύψει μέσω της αναβάθμισης του διδακτικού και ερευνητικού προσωπικού των Γεωπονικών Τμημάτων.

Αξιολόγηση όλων των μεταπτυχιακών προγραμμάτων ειδίκευσης και διατήρηση αυτών που τεκμηριώνουν τη σκοπιμότητα ύπαρξής τους τόσο από άποψη περιεχομένου σπουδών όσο και από άποψη κριτηρίων ποιότητας εκπαίδευσης.

Δημιουργία Διαρκούς Συμβουλίου Γεωπονικών Σπουδών με ρόλο παρεμβατικό, συμβουλευτικό και συντονιστικό των προγραμμάτων σπουδών. Το συμβούλιο αυτό θα μπορούσε να αποτελείται από αντιπροσώπους όλων των Γεωπονικών Τμημάτων με συμμετοχή εκπροσώπων του ΓΕΩΤΕΕ, και των Υπουργείων Αγροτικής Ανάπτυξης και Παιδείας.

Η άδεια ασκήσεως επαγγέλματος που χορηγείται σήμερα από το ΓΕΩΤΕΕ πρέπει να αποκτήσει ουσιαστικό νόημα. Θα πρέπει, συνεπώς, να κατοχυρώνεται μετά από εξέταση ή με βάση κάποια κριτήρια που θα αναβαθμίσουν το ρόλο και την αξία της. Διατήρηση της Πενταετούς Προπτυχιακής φοίτησης, με κλιμάκωση των σπουδών σε δύο κύκλους, το πρώτο τετραετή χωρίς τίτλο σπουδών επαγγελματικών προνομίων και το δεύτερο μονοετή που θα κατοχυρώνει επιστημονικό τίτλο γεωπόνου με ενδεχόμενη κατοχύρωση ειδικότητας. Η πρόταση αυτή είναι συμβατή με τη συνθήκη της Μπολόνια.

Αναβάθμιση των μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών δίνοντας έμφαση στην καλύτερη εκπαίδευση των φοιτητών. Τα μεταπτυχιακά πρέπει να πάνουν να αποτελούν την επέκταση των προπτυχιακών σπουδών.

Να κατοχυρωθούν οι ειδικότητες των διαφόρων Γεωπονικών Πανεπιστημιακών Τμημάτων κάτι που έχει αρχίσει να υιοθετείται αλλά δεν αποτελεί μέχρι σήμερα κανόνα.

Να συμπεριληφθούν οι επιστήμονες γεωπόνοι στις προκηρύξεις θέσεων σχετικών με διαχείριση περιβάλλοντος εφόσον το Τμήμα φοίτησης κατοχυρώνει σχετικές σπουδές. Να κατοχυρωθεί η δυνατότητα διδασκαλίας από Γεωπόνους εκπαιδευτικούς μαθημάτων σχετικών με το αντικείμενο των σχολών προέλευσης σε Γενικά Λύκεια δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης όπως π.χ. τεχνολογία.

Να κατοχυρωθούν οι μεταπτυχιακές ειδικότητες στις προσλήψεις

Δεν υπάρχουν σαφή επαγγελματικά δικαιώματα των αποφοίτων ΑΕΙ και ΤΕΙ με αποτέλεσμα τη σύγχυση μεταξύ γεωπόνου και τεχνολόγου γεωπονίας

Η εισαγωγή μεγάλου αριθμού «αριστούχων» πτυχιούχων από χώρες της αλλοδαπής σε συνδυασμό με την έλλειψη ενός αξιόπιστου συστήματος αξιολόγησης και αντιστοίχισης των τίτλων σπουδών αδικεί τους πτυχιούχους των Τμημάτων της χώρας μας στις περισσότερες των περιπτώσεων.

Να κατοχυρωθεί το συνταγολόγιο γεωργικών φαρμάκων και γενικότερα φυτοπροστασίας καθώς και λιπάνσεων με δικαίωμα υπογραφής μόνον από επιστήμονες γεωπόνους

Να κατοχυρωθεί η έγκριση επιστημόνων γεωπόνων σε έργα πρασίνου σε μελέτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων

Να κατοχυρωθεί η έγκριση από επιστήμονες γεωπόνους μελετών αρδευτικών έργων και γεωργικών κατασκευών (θερμοκηπίων, κτηνοτροφικών κτιρίων, αποθηκών κ.α.)

Να κατοχυρωθεί το δικαίωμα επίβλεψης κατασκευής έργων πρασίνου, αρδευτικών έργων και γεωργικών κατασκευών από επιστήμονες γεωπόνους.

κ. Σιάρδος Γιώργος, Καθηγητής Γεωργικών Εφαρμογών στο Τμήμα Γεωπονίας στο Α.Π.Θ.

Πρέπει να τεθούν δύο άξονες

Πρώτον η αναγνώριση της Γεωπονικής Επιστήμης ως ανθρωπιστικής επιστήμης ή βιολογικής.

Δεύτερον Η Διαμόρφωση της Αγροτικής πολιτικής μπορεί να επηρεάσει ένα πρόγραμμα σπουδών

Σ' ένα πρόγραμμα σπουδών πρέπει να υπάρχουν τρεις βασικές παράμετροι: επικοινωνιακές ικανότητες, ικανότητες σωματικής εργασίας και διαπροσωπικές δεξιότητες είναι παράγοντες καθοριστικοί για ένα πρόγραμμα σπουδών. Ας αναρωτηθούμε αυτές τις δεξιότητες και τις ικανότητες μπορούμε να τις επιτύχουμε με το ισχύον πρόγραμμα σπουδών. Η ερώτηση που απευθύνθηκε στον κ. Ευθυμιάδη

κατά πόσο απασχολεί γεωπόνους που να έχουν γνώσεις συμβουλευτικής, δημοσίων σχέσεων, κοινωνιολογίας, παιδαγωγικής, απάντησε ο κύριος Ευθυμιάδης ότι δυστυχώς δεν υπάρχουν ωστόσο προτεραιότητα δίνεται στο πτυχίο του γεωπόνου. Ας αναρωτηθούμε αν δινόταν προτεραιότητα στη κτήση και των δύο πτυχίων μήπως το έργο θα ήταν αποτελεσματικότερο. Σ' ότι αφορά την συμμετοχή του Υπουργείου ή των διαφόρων φορέων πολιτικής σ' ένα επικείμενο πρόγραμμα σπουδών θεωρώ ότι είναι πολύ καθοριστικό. Θεωρώ ότι η συνέπεια της αγροτικής πολιτικής η τήρηση των υποσχέσεων και των δεσμεύσεων της πολιτείας είναι πολύ βασικό για να μπορούμε να οργανώσουμε ένα πρόγραμμα πολιτικής. Τα τελευταία 2-5 χρόνια έχουμε υπάρξει μάρτυρες εντυπωσιακών δηλώσεων εξαγγελιών υποσχέσεων από πλευράς φορέων για την αναβάθμιση των υπηρεσιών οργάνωσης και πληροφόρησης του αγροτικού κόσμου. Μολονότι τα ακούσματα υπήρξαν αρκετά αισιόδοξα με βρίσκουν να έχω σοβαρές επιφυλάξεις αφού η ζοφερή εικόνα στον αγροτικό χώρο παραμένει αναλλοίωτη εδώ και 30-40 χρόνια με διαβεβαιώσεις πού επαναλαμβάνονται σε κάθε πολιτική μεταβολή με την ίδια ένταση. Ο γεωπονικός κόσμος έχασε την καλή μαρτυρία αφού το συμβουλευτικό έργο για το οποίο είναι ταγμένος έχει μετατραπεί σε έργο γραφειοκρατικής απασχόλησης εποπτείας παρακολούθησης του νόμιμου της δράσης των γεωργών και της διεκπεραίωσης του ελέγχου του δικαιώματος για οικονομική ενίσχυση τους. Το συμβουλευτικό έργο ανακόπηκε με το σαθρό και πολλές φορές αμφίβολο επιχείρημα ότι ήταν να μάθουν οι γεωργοί το έμαθαν. Δεν μένει και αυτοί παρά να αυτενεργήσουν.

Ο γεωπονικός κόσμος παροπλίστηκε και το θαύμα της εικοσαετίας 1960-1980 παραμένει μόνο μια νοσταλγική ανάμνηση για τους ρομαντικούς μεγάλους στην ηλικία γεωπόνους και αγρότες. Στα 35 χρόνια που διακονώ την επιστήμη και συνεργάζομαι με τους αγρότες και τους γεωπόνους δύο φορές είχα την τύχη να συνεργαστώ με του υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων σ' ότι αφορά τη διοργάνωση σε συνεργασία με το γεωπονικό Πανεπιστήμιο δύο ημερίδων. Ανά δεκαετία η κάθε ημερίδα με σκοπό τον εντοπισμό των προβλημάτων στον αγροτικό χώρο σε σχέση με το έργο της ενημέρωσης και πληροφόρησης που αποτελεί πεδίο δραστηριότητας των γεωπονικών εφαρμογών και τη διατύπωση προτάσεων για την αναβάθμιση του έργου. Τα πορίσματα υπήρξαν εντυπωσιακά οι προτάσεις χρήσιμες και καθοδηγητικές αλλά δεν έτυχαν της ανάλογης αξιοποίηση από τους υπευθύνους. Η υπηρεσία γεωργικών εφαρμογών εξακολουθεί να παραμένει υποβαθμισμένη το έργο των γεωπόνων εκτελείται σπασμωδικά και ευκαιριακά και οι βεβαιώσεις για αναβάθμιση παραμένουν ανεκπλήρωτες. Δεν υπήρξε παροχή κινήτρων ηθικών εκπαιδευτικών οικονομικών και να γίνει σαφής και ευδιάκριτος ο επικοινωνιακός ρόλος των γεωπόνων. Εφαρμόστηκαν λύσεις όπως για παράδειγμα η ίδρυση του Οργανισμού «Δήμητρα» σε αποκατάσταση του συμβουλευτικού έργου των γεωργικών εφαρμογών. Τα γραφεία της γεωργικής ανάπτυξης των γνωστών διευθύνσεων αγροτικής ανάπτυξης υποκαταστάθηκαν με γραφεία του διοικητικού μηχανισμού της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης. Οι πτυχιούχοι γεωπόνοι μετά από μεγάλο χρονικό διάστημα ανεργίας και ετεροαπασχόλησης καλούνται να προσφέρουν στο δημόσιο τομέα ένα έργο που δεν το κατέχουν καλά που ακόμα και οι γεωπονικές γνώσεις που έχουν αποκτήσει στο πανεπιστήμιο είναι ύστερα από κάποια χρόνια παρωχημένες και υποβαθμισμένες. Ο ρόλος του γεωπόνου είναι πολυποίκιλος. Ρόλος εμπνευστή, ρόλος ευκολυντή στις διαδικασίες της μάθησης, ρόλος συντονιστή σ' ένα δίκτυο διεπιστημονικών ειδικοτήτων θα πρέπει να αναπτύσσει σχέδια δράσης. Στα πλαίσια αυτά σ' ένα πρόγραμμα σπουδών που πρόκειται να καταρτίσει τα μαθήματα των «γεωργικών εφαρμογών» και της «γεωργικής εκπαίδευσης» πρέπει να αποτελούν υποχρεωτικά για όλους τους φοιτητές της γεωπονικής παιδείας.

κ. Χατζημηνάογλου Ιωάννης Καθηγητής Ζωικής Παραγωγής του Α.Π.Θ.

Θα ξεκινήσω από αυτό. Απ' ότι φαίνεται συμφωνούμε όλοι στις λέξεις κλειδιά, στην ποιότητα, στο περιβάλλον, στη διατήρηση των φυσικών πόρων στα νέα πεδία δραστηριοποίησης των γεωπόνων. Τα τελευταία χρόνια έχει ανατραπεί η αναλογία αστικού αγροτικού πληθυσμού και υπολογίζεται ότι ύστερα από 30 χρόνια το 80% του παγκόσμιου πληθυσμού θα ζει σε πόλεις. Επομένως θα πρέπει και εμείς να ενταχθούμε μέσα σ' αυτό το πλαίσιο και τη φιλοσοφία. Οι λέξεις κλειδιά στις οποίες αναφερθήκαμε θα μας οδηγήσουν και στον προσδιορισμό των σπουδών μας. Όσον αφορά τη γεωτεχνική ομπρέλα εδώ θα έλεγα το αντίθετο από αυτό που είπα πιο μπροστά. Να μην βιαστούμε να την καταργήσουμε όσο υπάρχει γιατρός, δικηγόρος, μηχανικός θα υπάρχει και γεωπόνος. Δεν θα είμαστε η πρώτη που θα καταργήσουμε αυτή την ομπρέλα. Τώρα σ' ότι αφορά το δικό μας το χώρο ο οποίος δεν ακούστηκε σχεδόν καθόλου. Ο χώρος μας είναι ένα πεδίο που βάλεται εδώ και πάρα πολλά χρόνια και μόλις τα τελευταία χρόνια ησυχάσαμε λιγάκι. Σ' ότι αφορά τον κορμό στα μεταπτυχιακά υπάρχει μια σύγχυση. Σ' ότι αφορά την γεωπονική παιδεία είναι κάτι που πρέπει να μας απασχολήσει πάρα πολύ και εδώ θα ήθελα να κλείσω με τη ρήση του Γάλλου ερευνητή Jan Polí;;; ο οποίος πριν από 40 χρόνια είχε πει ότι η ειδικότητα που θα χρειαστούμε τα επόμενα χρόνια θα είναι εκείνη του ζωικού γεωπόνου.

κ. Καζακόπουλος Λ., Πρόεδρος Τμήματος Αγροτικής Οικονομίας και Ανάπτυξης στο Γ.Π.Α.

Δεν αναφέρομαι στο προπτυχιακό επίπεδο. Θα αναφερθώ στο μεταπτυχιακό επίπεδο θα αναφερθώ στα κριτήρια με τα οποία προχωρήσαμε. Στο θέμα των μεταπτυχιακών σπουδών πήραμε δύο βασικά σημεία το πρώτο σημείο είναι ότι η κοινή Αγροτική Πολιτική δεκαετίας 1960,1970,1980 στηρίχθηκε στη εντατικοποίηση στη μονοκαλλιέργεια κ.τ.λ. σχήματα στήριξης τιμών διαρθρωτικά μέτρα τα οποία κανείς βλέπει ότι ουσιαστικά αρχίζουν να αναθεωρούνται με την πρόταση πολιτικής της Ευρωπαϊκής Επιτροπής το 1988. Από τη γεωργία που είχε κυρίαρχο ρόλο ο ρόλος πλέον είναι αγροτικός. Μιλάμε πλέον για αγροτική ανάπτυξη. Η ύπαιθρος παύει να είναι χώρος παραγωγής γίνεται κατανάλωσης. Δημιουργούνται κτήματα αγροτουριστικά. Ο καταναλωτής μπορεί να έρχεται στην ύπαιθρο για να καταναλώσει. Εξετάζοντας όλες αυτές τις εξελίξεις το 1998 καταλήξαμε ότι έπρεπε κατ' αρχήν να αλλάξουμε όνομα και μετονομαστήκαμε από Τμήμα Γεωργικής Οικονομίας σε Τμήμα Αγροτικής Οικονομίας και Ανάπτυξης. Δεν αλλάξαμε απλά τον τίτλο προχωρήσαμε και σ' άλλες κινήσεις επειδή είδαμε ότι το αγροδιατροφικό παίζει πλέον κυρίαρχο ρόλο και θα παίζει τουλάχιστον και μελλοντικά προϊόντα ποιότητας, ονομασίες προέλευσης, τεχνικές προδιαγραφές κ.τ.λ. Ήρθαμε σε συνεργασία με το αδελφό τμήμα της Τεχνολογίας Τροφίμων και δημιουργήσαμε μια μεταπτυχιακή εξειδίκευση Διοίκηση Επιχειρήσεων Τροφίμων και Γεωργίας. Δεν περιλαμβανόταν μόνο μαθήματα όπως διαχείριση γεωργικών εκμεταλλεύσεων αλλά είχαν μπει και μαθήματα όπως χρηματοδότηση επιχειρήσεων, αξιολόγηση επενδύσεων, διαχείριση ανθρώπινου δυναμικού, διοίκηση επιχειρήσεων, marketing, και όλα αυτά έγιναν φυσικά και μ' ένα προγραμματισμό στο καινούριο προσωπικό το οποίο πήραμε και παίρνουμε μέχρι τώρα και σήμερα έχουμε φτάσει σ' ένα

ικανοποιητικό επίπεδο για να μπορέσουμε να ανταποκριθούμε. Στο επίπεδο του μεταπτυχιακού προσπαθήσαμε να αποφύγουμε επικαλύψεις με το προπτυχιακό. Ήδη είχαμε από την αρχή συνεργασίες με πανεπιστήμια του εσωτερικού και εξωτερικού. Αυτή τη στιγμή αυτό το μεταπτυχιακό που έχει μια ιστορία 5-6 ετών πρόκειται τον προσεχή Σεπτέμβριο να δεχθεί 25 φοιτητές. Έχει δημιουργηθεί ένα δίκτυο συνεργασίας με το Πανεπιστήμιο της Μπολόνια, το Πολυτεχνικό της Μαδρίτης με Πανεπιστήμιο της Γερμανίας, του Παρισιού όπου θα δίδεται επιλεκτικά σε μερικά μαθήματα εντατικής μορφής σε τομείς που το εκάστοτε πανεπιστήμιο είναι πιο ισχυρό. Επίσης πρόσφατα είχαμε κρούση από Πανεπιστήμιο του εξωτερικού να δημιουργήσουμε ένα παράλληλο τμήμα διοίκησης αγροτικών επιχειρήσεων στα αγγλικά διετούς διάρκειας όπου τον πρώτο χρόνο θα γίνεται η εκπαίδευση των φοιτητών εδώ και το δεύτερο χρόνο οι φοιτητές θα βγαίνουν στο εξωτερικό και θα συνεχίζουν την εκπαίδευση τους. Σ' αυτό το Τμήμα θα μπορούσαμε να προσελκύσουμε και φοιτητές από τον Βαλκανικό χώρο και από τρίτες χώρες. Βρισκόμαστε στην αρχή. Η άλλη κατεύθυνση που μας απασχόλησε ήταν ο χώρος Αγροτικής Ανάπτυξης. Ήδη φέτος λειτουργεί ένα Τμήμα Αγροτικής Ανάπτυξης και Ολοκληρωμένης Διαχείρισης του Αγροτικού χώρου όπου φιλοδοξούμε να έχουμε ανάλογες εξελίξεις. Έχουμε έναν αριθμό διδασκόντων από Ελληνικά Πανεπιστήμια και από ξένα και καταβάλλουμε κάθε δυνατή προσπάθεια να αποφύγουμε αυτή την επικάλυψη. Τέλος θέλω να πω ότι η συζήτηση που έγινε υποτίμησε τον αγροτικό τομέα και έδωσε έμφαση στον γεωργικό.

Τμήμα Ζωικής Παραγωγής Γ.Π.Α.

Αποφασίσαμε να αλλάξουμε όνομα να ονομάσουμε το Τμήμα «Επιστήμης Ζωικής Παραγωγής και Υδατοκαλλιέργειών» Έχουμε δύο μεταπτυχιακά προγράμματα. Το ένα είναι στις Υδατοκαλλιέργειες και το άλλο με τρεις κατευθύνσεις Γενετική βελτίωση, Αναπαραγωγή, Φυσιολογία Θρέψης και Αναπαραγωγής. Η εμπειρία μας μέχρι τώρα είναι ότι η πλειοψηφία των φοιτητών προέρχονταν από το δικό μας τμήμα. Στην προσπάθεια μας όμως να αναβαθμίσουμε τις προπτυχιακές σπουδές δημιουργήσαμε πρόβλημα στο μεταπτυχιακό στο οποίο μέχρι ένα σημείο επαναλαμβανόμαστε. Βέβαια όταν έχουμε φοιτητές από άλλα Πανεπιστήμια ή άλλα τμήματα εκεί υπάρχει το πρόβλημα. Διότι αυτοί δεν μπορούν να μας παρακολουθήσουν. Δεν έχουν το υπόβαθρο των δικών μας φοιτητών. Προσωπική μου άποψη είναι ότι αυτά που λέμε στο μεταπτυχιακό είναι πιο συνοπτικά. Θα μπορούσαμε να τα αναπτύξουμε στο προπτυχιακό και να μην είχαμε αυτές τις μεταπτυχιακές εξειδικεύσεις και θα θέλαμε να ακολουθήσουμε τα μοντέλα που ακολουθεί το Πολυτεχνείο αφού θεωρούμε ότι είναι ισοδύναμο με master το πρώτο πτυχίο το πρώτο πτυχίο να πηγαίνουμε κατευθείαν σε διδακτορικό όπως είπε και ο κύριος Καλτσίκης. Διότι οι μεταπτυχιακές μελέτες ίσως είναι κάτι παραπάνω από τις προπτυχιακές και ίσως αυτό θα πρέπει να αποτελέσει επιδίωξη μας να προσπαθήσουμε να κρατήσουμε τον πενταετή κύκλο σπουδών και να μπορέσουμε να επιτύχουμε την ισοδυναμία με master αυτού του πρώτου πτυχίου και οι φοιτητές μας να πηγαίνουν κατευθείαν στο διδακτορικό. Βέβαια μπορούν να τρέχουν αυτά τα μεταπτυχιακά για άλλους ενδιαφερόμενους ή για άλλα τμήματα από άλλες εξειδικεύσεις.

κ. Χρήστος Νεοφύτου, Πρόεδρος Τμήματος Γεωπονίας Ζωικής Παραγωγής και Υδάτινου Περιβάλλοντος

Ο τίτλος Ζωικής Παραγωγής είναι παραπειστικός για το τμήμα μας γιατί δεν βγάζει ζωοτέχνες βγάζει ιχθυολόγους. Εμείς έχουμε ένα πλεονέκτημα. Ο κλάδος Ιχθυολόγος είναι κλάδος παραγωγικός. Για να κάνεις παραγωγή πρέπει να έχεις γνώσεις οικονομικές, τεχνικές και παραγωγικές. Δεν μπορεί να γίνει παραγωγή αν δεν υπάρχουν αυτές οι γνώσεις αρά για μας η επαγγελματοποίηση των σπουδών του γεωπόνου είναι επιτακτική ανάγκη και πρέπει να καθίσουμε κάτω όλα τα γεωπονικά Τμήματα να βρούμε μια κοινή συνισταμένη. Φυσικά είχαμε μέχρι σήμερα την προσωπική παραγωγή. Σήμερα εμείς προσπαθούμε να διδάξουμε στους νέους την ποιότητα και τον σεβασμό στο περιβάλλον. Τις τάσεις αυτές τις δίνει ο καταναλωτής αυτός στον οποίο εμείς απευθυνόμαστε άρα εμείς πρέπει να ακολουθήσουμε τις νέες τάσεις της αστικής κοινωνίας μας. Σαν τμήμα είμαστε πενταετούς κύκλου αλλά θα συζητήσουμε την περίπτωση και να μειωθεί. Αναφέρθηκε από συναδέλφους να μπου οι κατευθύνσεις του marketing του management. Αυτά τα μαθήματα τα είχαμε τώρα αν δεν έγιναν στο βαθμό που έπρεπε αυτό είναι άλλο θέμα. Πρέπει να βρεθεί μια κοινή συνισταμένη για τον γεωπόνο του μέλλοντος.

κ. Μάμαλης Σπύρος Μέλος Συμβουλίου του ΓΕΩΤΕΕ

Σήμερα ζούμε σε μια εποχή ραγδαίων εξελίξεων όπου χρειάζεται να προσαρμοστούν οι σπουδές οι οποίες δεν μπορεί να είναι απομονωμένες από τα όσο συμβαίνουν σήμερα στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στον υπόλοιπο κόσμο. Η εποχή στην οποία ο όρος γεωπόνος σημαίνει κάτι σαφές και διακριτό έχει περάσει. Άρα τίθεται το ερώτημα. Θα συνεχίσουμε να έχουμε την ομπρέλα; Η άποψη του επιμελητηρίου είναι ότι ναι θα πρέπει να υπάρχει. Απλώς θα πρέπει ο όρος αυτός να συνοδεύεται σε κάθε περίπτωση από διακριτές εξειδικεύσεις π.χ. Γεωπόνος Τεχνολόγος Τροφίμων, Γεωπόνος Ζωοτέχνης και αυτές οι διακριτές εξειδικεύσεις θα πρέπει να μπου και στα επαγγελματικά δικαιώματα. Να υπάρχει ένα minimum επαγγελματικών δικαιωμάτων για όλους του γεωπόνους όπου θα μπορέσουμε να κάνουμε και άλλα πράγματα και μετά στις εξειδικεύσεις όπου θα μπορέσουμε να ανταγωνιστούμε και άλλες κατευθύνσεις. Για να γίνει όμως αυτό πρέπει να αναθεωρήσουμε τα προγράμματα σπουδών. Να τα δούμε τόσο ως προς το σκοπό δηλαδή έχουμε έναν εισακτέο από πού ξεκινάμε και πού θέλουμε να φτάσουμε. Τη φιλοσοφία αν δηλαδή θα πάρει την τεχνοκρατική αντίληψη των σπουδών ή την ερευνητική, όσον αφορά τη δομή και το περιεχόμενο. Δηλαδή πρέπει να καθοριστεί το περιεχόμενο του κάθε μαθήματος η χρονική στιγμή διάθεσης της γνώσης, η ύπαρξη μαθημάτων γενικής παιδείας, η πρακτική άσκηση. Προτείνουμε το ήμισυ των σπουδών να καλύπτεται από κοινά γεωπονικά μαθήματα όπου θα δίνουν κοινές σ' όλους τους αποφοίτους γνώσεις. Στην συνέχεια θα εξειδικεύονται στα επόμενα 2-3 χρόνια. Οι εξειδικεύσεις θα πρέπει να είναι γενικές π.χ. αγροτική οικονομία, τεχνολογία τροφίμων και όχι να μπαίνουμε σε πολύ εξεζητημένες εξειδικεύσεις όπως διοίκηση γεωργικών εκμεταλλεύσεων ή μικροβιολογία τροφίμων. Αυτό είναι επικίνδυνο γιατί κατά τη διάρκεια της ζωής μας αλλάζουμε πολλά επαγγέλματα. Υπάρχει κινητικότητα στα επαγγέλματα και μια τέτοια εξειδίκευση θα είναι πολύ επικίνδυνη. Αυτές οι εξειδικεύσεις θα μπορούσαν να μπου σε μεταπτυχιακό επίπεδο όπου εκεί προτείνουμε να καταργηθούν οι γενικές κατευθύνσεις π.χ. δεν ωφελεί σε τίποτα ένα μεταπτυχιακό στην Αγροτική Οικονομία.

Θα πρέπει να τονίσω ότι θα πρέπει να υπάρξει διαχωρισμός μεταξύ των Μετ/κών που οδηγούνται στην απόκτηση δεξιοτήτων έρευνας και αυτών που οδηγούνται στην απόκτηση δεξιοτήτων αγοράς. Αυτό δεν το έχει συζητήσει κανένας μέχρι τώρα και λυπάμαι. Κάνουμε ΝΜΑ και ζητάμε από τους φοιτητές να αναλύουν paper πράγμα που είναι καθαρά ερευνητικό κομμάτι. Έτσι έχουμε μπερδέψει τους ρόλους, μπερδεύουμε το master με το διδακτορικό και λέμε για την κατάργηση του master. Έτσι θα πρέπει να διαχωρίσουμε και τους μετ/κούς τίτλους, όμως θα πρέπει να δούμε και την επιλογή των διδασκόντων στα μετ/κά.

Προεδρείο κ. Λόλας :

Παρακαλώ, να συντομεύεται. Έχετε άλλη μια σελίδα απ'ότι βλέπω και θα πάρει πολύ χρόνο, βλέπω τις σελίδες σας. Είστε στο ΓΕΩΤΕΕ θα έχετε κι άλλη ευκαιρία να τοποθετηθείτε. Θερμή παράκληση. Είναι άλλοι 8 ομιλητές. Παράκληση θερμή. Τελειώστε.

Συνεχίζω. Λοιπόν, θα πρέπει να δούμε και τους διδάσκοντες. Τη συνεργασία τους σε συμμετοχή σε επαγγελματικούς χώρους, σε βιομηχανίες κ.ο.κ.. Χαίρομαι που ο κ.Γενικός Γραμματέας άνοιξε το θέμα της δια βίου επίδοσης. Θα ήθελα να ανοίξω και το θέμα της διαπίστευσης και πιστοποίησης επαγγελματικών βάσεων αν θα πρέπει να γίνεται από τα Παν/μια, αν θα πρέπει να γίνεται από το ΓΕΩΤΕΕ ή αν θα πρέπει να γίνονται σε συνεργασία αυτές οι βάσεις ή από άλλους φορείς. Ένας τομέας στον οποίο έχουμε υστερήσει ενώ θέλαμε να πρωταγωνιστήσουμε είναι ο τομέας Επιστήμης του Περιβάλλοντος. Το είπαν αρκετοί και ελπίζω να ειπωθούν και όλα τα υπόλοιπα γιατί υπάρχουν πολλά σημεία που δεν καλύφθηκαν.

Ευχαριστώ

Προεδρείο κ. Λόλας :Δεν μου είναι καθόλου ευχάριστο να παρεμβαίνω και να σας διακόπτω όμως υπάρχει πίεση χρόνου και οι υπόλοιποι παράκληση να πιάσουν το χρόνο όπως οι προηγούμενοι.

κ.Δ.Προφήτου

Θα είμαι πάρα πολύ σύντομη. Θα πρέπει οπωσδήποτε να λάβουμε υπόψη μας τη δομή που έχουν τα γεωπονικά τμήματα ή τα γεωπονικά Παν/μια στη χώρα. Υπάρχει ένα Γεωπονικό Παν/μιο που έχει την ευελιξία να καθορίζει τον κορμό, όπως εκείνο θέλει, ανεξάρτητα εάν τώρα λειτουργούν με ένα προγ/μα, πράγμα που δεν συμβαίνει στο τμήμα μας, όποιος θελήσει να κάνει έναν κορμό διαφορετικό δεν έχει αυτό το δικαίωμα, το οποίο πρέπει οπωσδήποτε να το δούμε στην πορεία και να καθοριστεί μία επιτροπή η οποία θα επεξεργαστεί έναν κορμό που να είναι σε γενικό επίπεδο παρόμοιος, όχι βέβαια με ίδιους κωδικούς, αλλά οπωσδήποτε να ξέρουμε τι εννοούμε όταν λέμε γεωπονικό κορμό διότι ως τώρα δεν έχω αντιληφθεί εγώ προσωπικά πώς ο καθένας από εμάς εννοεί το γεωπονικό κορμό. Αυτό πρέπει να είναι σαφέστατα εάν θέλουμε να είμαστε συνεπείς σ' αυτά τα οποία λέμε. Η δομή των μαθημάτων, διδακτικές μονάδες, ECTS, θεωρία και εργαστήρια. Σαφώς χρειαζόμαστε περισσότερη πρακτική άσκηση και πολύ περισσότερη εργαστηριακή σε σχέση με τη θεωρία ενώ σήμερα η θεωρία βαθμολογείται πολύ περισσότερο από τα εργαστήρια. Κάτι το οποίο πρέπει να δούμε όταν μιλάμε για εφαρμογή ECTS, δηλαδή επικοινωνία με ίδιες μονάδες διεθνώς κι εμείς μέσα στην Ελλάδα, δεν έχουμε το ίδιο σύστημα διδακτικών μονάδων. Προσθήκη παιδαγωγικών μαθημάτων επιλογής ώστε τα πτυχία που αποκτούνται από τα γεωπονικά τμήματα να μην χρειάζονται να

περνούν και από ΣΕΛΕΤΕ στη συνέχεια ώστε να μπορούν να αποκτούν το δικαίωμα του εκπαιδευτικού, πράγμα που είναι απαράδεκτο. Μετά από 5 ολόκληρα δύσκολα χρόνια να χρειάζονται ουρά για τη ΣΕΛΕΤΕ, να χρειάζονται γύρω στον 2 χρόνο για να γίνονται καθηγητές.

Το δικό μας προϊόν προς αξιολόγηση είναι ο Γεωπόνος. Εγώ είμαι αισιόδοξη. Θεωρώ ότι τον γεωπόνο που μέχρι τώρα βγάζαμε ανταποκρίθηκε κατά 80% στις απαιτήσεις της αγοράς και αυτό έγινε αντιληπτό φαντάζομαι και σήμερα. Όμως θα πρέπει να υπάρχει μια συνεχής αξιολόγηση των προγ/των σπουδών μας με βάση τα διεθνή πρότυπα. Όπως π.χ. η παραγωγικότητα. Τελειώνω με το μετ/κό δίπλωμα σπουδών όπου πρέπει να αναγνωρίζεται ο τίτλος του από τον ΑΣΕΠ και όχι μόνο το βασικό πτυχίο.

Ευχαριστώ

Προεδρείο κ. Λόλας : Δήμητρα, ευχαριστώ. Πάντως δεν σπάσατε το ρεκόρ. Το ρεκόρ το έχει ο κ.Καλτσίκης. Πολύ συνοπτικοί λόγοι και αυτό διευκολύνει.

κ. Τσιούρης :

Κληθήκαμε να απαντήσουμε σε ορισμένα ερωτήματα σήμερα. Εγώ απαντώ σε ένα μόνο με μία απάντηση. Λέω ότι χρειάζεται γενναιότητα απ' όλους, να ακούσουμε τα μηνύματα των καιρών και της ευρωπαϊκής ένωσης και της κοινωνίας. Το θέμα μου είναι γεωπόνοι και περιβαλλοντική εκπαίδευση. Είμαι καθηγητής γεωπονίας, εδώ στη Θεσσαλονίκη και με αντικείμενο αυτό βέβαια, χωρίς να σημαίνει ότι είναι το καλύτερο αντικείμενο του κόσμου. Αλλά σπουδάζοντας στην Αγγλία και αφουγκραζόμενος όπως εγώ νομίζω τα μηνύματα των καιρών θεωρώ ότι ο γεωπονικός κλάδος διαθέτει επιστήμονες άρτια καταρτισμένους στην αειφορική διαχείριση των γεωργικών πόρων και είμαι ευαισθητοποιημένος σε θέματα περιβάλλοντος. Ο τομέας απασχόλησης των γεωπόνων όπου η συνεισφορά τους είναι αξιολογητέα είναι τα προγ/τα περιβαλλοντικής εκπ/σης που σήμερα εκπονούνται στη β/μια εκπ/ση. Η υλοποίηση προγ/των περιβαλλοντικής εκπ/σης στα σχολεία της β/θμιας εκπ/σης σήμερα είναι προαιρετική και ασκείται όχι από ειδικούς καθηγητές αλλά από καθηγητές διαφόρων ειδικοτήτων με βασικό προϊόν μόνο την ευαισθητοποίησή τους σε περιβαλλοντικά θέματα. Έτσι εντοπίζει κανείς φιλολόγους, μαθηματικούς, θεολόγους να συμμετέχουν στην περιβαλλοντική εκπ/ση. Είναι προβλέψιμο ότι οι καθηγητές μέσης και οι δάσκαλοι στοιχειώδους εκπ/σης θα εμπλέκονται όλο και περισσότερο σε προγ/τα περιβαλλοντικής εκπ/σης στο μέλλον. Οι πτυχιούχοι γεωπόνοι θα είναι ίσως οι καταλληλότεροι να εκπαιδεύσουν και να ευαισθητοποιήσουν τους μαθητές προσαρμόζοντας κάθε φορά τη διδακτέα ύλη και τα περιβαλλοντικά εποπτικά μέσα διδασκαλίας, την ηλικία και το επίπεδο των μαθητών. Στην Ελλάδα όπως συλλέχτηκε από άλλους ερευνητές, δεν έχουν εκτιμηθεί δεόντως οι πολλαπλές αξίες της χλωρίδας, της πανίδας, ούτε η παιδαγωγική αξία της φύτευσης ενός δέντρου. Η παρακολούθηση αυτή από τους μικρούς μαθητές είτε ατομικά είτε ομαδικά. Το μάθημα της περιβαλλοντικής εκπ/σης εφαρμοζόμενο στην αυλή του σχολείου ή σε σχετικό εργαστήριο, είτε εκτός σχολείου σε αγρό, δάσος, υγρότοπο, βιομηχανία μπορεί να θεωρηθεί ευχαρίστηση παρά υποχρέωση για τους διδάσκοντες και τους διδασκόμενους.

Με τη χρησιμοποίηση των γεωπόνων στην περιβαλλοντική εκπ/ση αναμένεται όχι μόνον η των μαθητών, αυριανών πολιτών, να γίνουν υπεύθυνα και συνειδητοποιημένα μέλη του περιβάλλοντος αλλά και η στάση των γονέων των μαθητών ως προς το περιβάλλον να επηρεαστεί θετικά. Όχι μόνο ως προς το αστικό

περιβάλλον αλλά και ως προς το αγροτικό και φυσικό περιβάλλον της ελληνικής υπαίθρου. Έτσι η περιβαλλοντική συμπεριφορά των κατοίκων των πόλεων και εκείνη του αγροτικού πληθυσμού μπορεί να αλλάξει προς τη θετική κατεύθυνση και οι πολίτες από ρυπαντές να μετατραπούν σε φροντιστές και φύλακες του φυσικού περιβάλλοντος. Αν το Υπουργείο Παιδείας επωμιστεί την αξιοποίηση των πτυχιούχων στην περιβαλλοντική εκπ/ση δεν έχει παρά να εισαγάγει το μάθημα αυτό στο ωρολόγιο προγ/μα της στοιχειώδους και μέση εκπ/σης και να προχωρήσει το ταχύτερο δυνατό στην αντίστοιχη νομοθετική ρύθμιση.
Ευχαριστώ πολύ.

Ο κ.Καμενίδης.

Ο κ.Καμενίδης λέει:

Ας τελειώσουν πρώτα οι της Φυτικής Παραγωγής και μετά θα μιλήσω.

Ο κ.Γ.Διαμαντίδης:

Ευχαριστώ κ.Καμενίδη. Θα ήθελα να πω κι εγώ δυό λόγια. Σε ότι αφορά τα μετ/κά και σε ότι αφορά όλο τον προβληματισμό που αναπτύχθηκε προηγουμένως. Έχω την εντύπωση ότι τα μετ/κά και τα διδακτορικά κατά πρώτο και κύριο λόγο στοχεύουν στην ανανέωση του εκπ/κού προσωπικού στα Παν/μια. Αυτή την παράμετρο μου φαίνεται δεν τη λάβαμε καθόλου υπόψη μας. Με αυτή την έννοια λοιπόν, νομίζω ότι το Υπουργείο Παιδείας μπορεί να έχει μία εκτίμηση σε ότι αφορά τον αριθμό των μετ/κών φοιτητών. Δεδομένου ότι και σε παγκόσμιο επίπεδο τα μετ/κά και τα διδακτορικά κατά κύριο λόγο στοχεύουν στην ανανέωση του εκπ/κού προσωπικού για τα παν/μια. Είναι μία παράμετρος την οποία δεν μπορούμε να μην την λάβουμε υπόψη μας. Σε δεύτερη μοίρα έχω την εντύπωση, ότι έρχεται η παραγωγή. Σε ότι αφορά τη χρηματοδότηση. Προκειμένου να αναβαθμιστούν, προκειμένου να καλυφθούν όλες οι ανάγκες, προκειμένου να γίνει έρευνα, εκείνο που δεν έχω καταλάβει στην Ελλάδα είναι ένα: γιατί σαν γεωπονικός κλάδος δεν επιδιώξαμε τη λειτουργία ή τη χρηματοδότηση της γεωπονικής επιστήμης με βάση την αρχή της ανταποδοτικότητας. Δηλαδή γιατί δεν θα έπρεπε το Υπουργείο Γεωγίας να χρηματοδοτεί τη γεωπονική εκπ/ση; Αυτό δεν το έχω καταλάβει ακόμη και πρέπει να επιδιώξουμε συνολικά όλοι μαζί προκειμένου να γίνουν όλα αυτά που είπαμε προηγουμένως πράξη και προκειμένου να αναβαθμιστεί ο ρόλος μας μέσα από την ουσιαστική παροχή υπηρεσιών στην κοινωνία με ισχυρή χρηματοδότηση η οποία μπορεί να προέλθει από ένα σύστημα ανταποδοτικότητας και αυτό είναι γενικότερη παρατήρηση. Σε ότι αφορά τώρα όλα τα άλλα και πέρα από τις ταμπέλες, εκείνο που κράτησα εγώ είναι μια λέξη κλειδί, ολοκληρωμένες δεξιότητες. Το σύστημά μας ή όποιο προγ/μα μας πρέπει να στοχεύει ώστε οι φοιτητές μας, οι απόφοιτοί μας είτε είναι προπτυχιακού είτε είναι μετ/κού επιπέδου πρέπει να έχουν ολοκληρωμένες δεξιότητες. Και αυτό πρέπει να το δούμε πότε θα 'ρθεί στο επίπεδο του προγ/τος σπουδών και ξαναλέω πάλι, πέρα από ταμπέλες. Δεν ενδιαφέρουν οι ταμπέλες, αν βάζουμε αυτό το μάθημα ή από το άλλο το μάθημα, σαν γεωπονική επιστήμη θα πρέπει να έχουμε ισχυρά εργαστήρια. Θα πρέπει να έχουμε πολύ οργανωμένη πρακτική άσκηση. Στη Γαλλία για παράδειγμα σε μία γεωπονική, η πρακτική άσκηση διαρκεί 1 χρόνο και εντός γαλλικού εδάφους. Εμείς εδώ πέρα κατά πόσο την πρακτική μας άσκηση την έχουμε δώσει τη σημασία που πρέπει. Είναι ένα ζητούμενο. Ένα τρίτο που θα ήθελα να πώ, τελευταίο, είναι ότι κάναμε εδώ στη Θεσσαλονίκη ένα σημαντικό λάθος. Θα πρέπει να το αναγνωρίσουμε το ότι τη

Φυτική Παραγωγή την κόψαμε σε τρεις κατευθύνσεις σπουδών. Και θα πρέπει πραγματικά να ζητήσουμε συγγνώμη από τους φοιτητές μας και πρέπει γρήγορα και αν είναι δυνατόν, εχθές, ήδη να λειτουργούσαμε τη φυτική παραγωγή. Ευχαριστώ.

Προεδρείο κ. Λόλας : Εγώ ευχαριστώ. Είπες πολύ ωραία τα πράγματα, Γρηγόρη, μου άρεσε πάρα πολύ που βάζεις όριο τις ολοκληρωμένες δεξιότητες, κάτι που θα μας προβληματίσει όλους. Αλλά εσύ που διαμαρτυρόσουν για το χρόνο, δεν τον τήρησες. Δεν πειράζει.

Κ.Κλωνάρη:

Θα είμαι πολύ σύντομη. Δεν θα έπαιρνα το λόγο αλλά επειδή είμαι Δ/ντρια του Τομέα Φυτοπροστασίας, πήρα το μικρόφωνο από την τελευταία φράση του Γρηγόρη (του κ. Διαμαντίδη), διότι η δημιουργία του τομέα φυτοπροστασίας και η διάσπαση σε 3 κατευθύνσεις δεν έγινε τυχαία. Έγινε γιατί προέκυψε κάτω από κάποιες ανάγκες και ανταποκριθήκαμε σε κάποια πρόσκληση του Υπουργείου Γεωργίας που μας ζητούσε ειδικούς φυτοπροστατές και μάλιστα με συγκεκριμένα νούμερα κ.λ.π. Βεβαίως αφού λειτούργησε έτσι το προγ/μα κάποια χρόνια διαπιστώσαμε τις ελλείψεις μας και θέλουμε να επανέλθουμε. Πέραν αυτού, πριν δώσω το μικρόφωνο, θα πω δύο λόγια για τη δική μου παρέμβαση και να τελειώσω. Ότι εγώ θέλω τα προγ/τά μας να είναι λίγο ευέλικτα στο να δέχονται νέες τάσεις. Η γεωπονία σαν επιστήμη βελτιώνεται από πολύ καινούργια θέματα, γεμίζει από πολύ ωραία και καινούργια πράγματα και πρέπει να είμαστε ανοιχτοί στο να ενσωματώσουμε αυτά τα πράγματα, αυτές τις νέες τάσεις στα προγ/τά μας. Τίποτα άλλο. Ευχαριστώ.

Κ.Παναγιωτόπουλος:

Ευχαριστώ για την ευκαιρία που μου δίνεται να καταθέσω κάποιες σκέψεις, προσθέτοντας τες σε παρόμοιες που ακούστηκαν από προηγούμενους ομιλητές και να τα πω κι εγώ ανταπαντώντας αν θέλετε πίσω από το σλόγκαν γεωπονική ομπρέλα. Πέρα από τους λόγους που αναφέρθηκαν από τους προηγούμενους ομιλητές, την αναγκαιότητα της γεωπονικής ομπρέλας, στην ουσία αλλά και στον τίτλο των πτυχιούχων που παράγουμε και θα παράγουμε για το επόμενο διάστημα είναι δύο, τρεις άλλοι λόγοι που νομίζω ότι αξίζει να αναφερθούν επιγραμματικά. Κατ' αρχήν, πολυς λόγος γίνεται για τη σχέση σπουδών και αγοράς εργασίας. Νομίζω ότι κάτι τέτοιο είναι επιθυμητό αλλά βέβαια θα πρέπει να είναι και εξ' ολοκλήρου υποχρεωτική αυτή η άμεση σύνδεση. Αλλά σε κάθε περίπτωση, καθώς οι απαιτήσεις της αγοράς συνεχώς αλλάζουν και είναι μάλλον αδύνατον να τις παρακολουθήσει ένα προγ/μα σπουδών. Δεν μπορεί κάθε 2 χρόνια ν' αλλάζεις προγ/μα σπουδών ή κάθε 3 χρόνια. Ενώ κάθε 3 χρόνια με το σημερινό ρυθμό των εξελίξεων στην τεχνολογία, στην πληροφόρηση ή οπουδήποτε αλλού μπορεί να δημιουργούνται νέες θέσεις εργασίας, νέες ανάγκες. Γι' αυτό νομίζω ο μόνος σίγουρος τρόπος για ν' αντιμετωπιστούν τέτοια φαινόμενα είναι η σωστή γεωπονική εκπ/ση δηλαδή να υπάρχει ένας κορμός γεωπονικών σπουδών, η διάρκειά του είναι κάτι που συζητιέται. Επομένως αν κάποιος έχει σωστές και σοβαρές γεωπονικές γνώσεις πολύ εύκολα μπορεί να μεταπηδήσει σ' έναν νέο κλάδο και μια νέα θέση της αγοράς, να' χει αυτό που λέμε μεγάλη επαγγελματική ευελιξία. Ένας άλλος λόγος που συνηγορεί για ένα τέτοιου είδους γεωπονικών σπουδών είναι και η επικοινωνία που πρέπει να έχει ο

οποιοσδήποτε πτυχιούχος γεωπονικού τμήματος παν/κής σχολής κ.λ.π. κάτω από οποιονδήποτε δευτερεύοντα τίτλο με συναδέλφους του, τόσο σε μία υπηρεσία του δημόσιου τομέα όσο και σε μία επιχείρηση του ιδιωτικού τομέα. Μας είπε νωρίτερα ο κ. Ευθυμιάδης ότι απασχολεί 80 γεωπόνους. Φαντάζεστε αυτοί μεταξύ τους, αν δεν είχαν βασικές γεωπονικές γνώσεις δεν θα μπορούσαν να συνεννοηθούν. Επομένως, πόσο θα μπορούσαν να συνεισφέρουν σ' έναν κοινό στόχο της συγκεκριμένης επιχείρησης; Μπορεί και σε μία υπηρεσία του δημοσίου τομέα. Επίσης ένας γεωπόνος οποιασδήποτε ειδίκευσης, Κατεύθυνσης ή Τμήματος θα πρέπει ταυτόχρονα να μπορεί να επικοινωνεί ταυτόχρονα και με τον παραγωγό και με τον καταναλωτή. Θα πρέπει να ξέρει τι συμβαίνει σε κάθε πεδίο της γεωργικής δραστηριότητας και πόσο μία επιμέρους γεωργική δραστηριότητα θα επηρεάσει το τελικό προϊόν, θα επηρεάσει το περιβάλλον, θα επηρεάσει το κόστος του προϊόντος κ.λ.π. Αυτά όσον αφορά τις προπτυχιακές σπουδές. Για τις μετ/κές δε θέλω να μιλήσω, αν δεν ξεκαθαριστεί πρώτα το ζήτημα όσον αφορά τις προπτυχιακές σπουδές, τι μορφή θα έχουν αυτές, αλλά σε καμιά περίπτωση δεν μπορούμε να πούμε να καταργήσουμε τις μετ/κές σπουδές γιατί πέρα απ' το λόγο ότι πρέπει να παραχθούν επιστήμονες που θα στελεχώσουν τα ΑΕΙ θα πρέπει να παράγουμε και γνώση. Θα πρέπει να γίνεται και έρευνα. Μην περιμένουμε να εισάγουμε τα πάντα από το εξωτερικό. Ευχαριστώ.

Η.Ελευθεροχωρινός:

Βλέποντας τους εισηγητές, εγώ αναγκαστικά θα λειτουργήσω με βάση το αντικείμενο που υπηρετώ τη ζιζανιολογία, κάπως έτσι θα θέσω το θέμα. Ακούσαμε ποια απήχηση έχουν τα προϊόντα που βγάζουμε στην αγορά και ούτε λίγο ούτε πολύ μας είπαν ότι κάποια προϊόντα δεν χρειάζονται στην αγορά. Άρα όλοι αμέσως εμείς ως καθηγητές παν/μίου το λιγότερο που θα έπρεπε να προβληματιστούμε είναι τι φταίει και ποιος φταίει. Στο πρώτο ερώτημα πρέπει να ομολογήσουμε όλοι ότι φταίνει τα προγ/τα σπουδών, τα οποία είναι προγ/τα διδασκόντων και διδασκομένων και να εξηγήσω γιατί. Ήταν πολύ καλό αυτό που γίναμε όλοι καθηγητές παν/μίου και πήραμε προίκα ο καθένας μας ένα αντικείμενο το οποίο δεν είναι αντικείμενο ευρύ δηλαδή ένα κεφάλαιο ενός βιβλίου, το εξελίξαμε σε μάθημα και αυτό έγινε ευρύ αντικείμενο με έμφαση στην προσρόφηση κ.τ.λ. του καλίου στο έδαφος π.χ. Λοιπόν, φταίνει τα προγ/τα σπουδών σε μεγάλο βαθμό. Από εκεί προέκυψαν και επικαλύψεις άρα μπορεί να γίνει μείωση της διάρκειας των σπουδών. Κύριε Γενικό, ένα άλλο, μεταξύ των προγ/των των γεωπονικών θεμάτων αν και έχουν τους ίδιους τίτλους σπουδών διαφέρουν πολύ οι σπουδές που παίρνουν οι πτυχιούχοι. Αυτό τι έχει ως αποτέλεσμα; Μαζί με την αλλαγή του ΔΙΚΑΤΣΑ του εξωτερικού να κάνετε και ένα ΔΙΚΑΤΣΑ για το εσωτερικό, αναγνώριση ισοτιμίας και αντιστοιχίας. Έτσι λέω εγώ, που γνωρίζω τους οδηγούς από το ΔΙΚΑΤΣΑ. Ξέρω τα πτυχία όλα που απονέμονται από όλες τις χώρες. Κατά συνέπεια τους ξέρω από έξω τους οδηγούς σπουδών και αν θέλετε τεστάρετε σε οτιδήποτε θέλετε. Λοιπόν έχουμε ένα πρόβλημα εναρμόνισης όπως είπε η κ. Προφήτου, των σπουδών. Έχουμε ένα πρόβλημα να έχουμε γεωπονικές σπουδές όπως είπε και ο κ. Παναγιωτόπουλος. Απόλυτα συμφωνώ στην ομπρέλα για να επικοινωνούμε. Βέβαια μην ξεχνάμε και κάτι άλλο. Δεν είμαστε μόνοι. Είμαστε στην Ευρώπη. Υπάρχουν οι αρχές της διακήρυξης της Μπολώνιας, η οποία όπως ξέρετε κ. Γενικό, λένε πτυχία για εύκολη απασχόληση και ακαδημαϊκή ποιότητα. Επομένως αν δεν βγάλουμε γεωπόνους όπως θέλετε ονομάστε τους με δεύτερο συνθετικό από πίσω, που να έχουν απασχόληση τότε γιατί τους βγάζουμε; Αν ομολογήσουμε ότι κάτι πάει λάθος σε εμάς, πρέπει σύντομα να επανορθώσουμε αν

Θελουμε να σωθούμε ως παν/μια και να βγάζουμε προϊόντα που πραγματικά θα μπορούν να αγοράζονται στην αγορά. Δεν είμαστε μόνοι μας είμαστε στην Ευρώπη. Συμβαίνει ξέρετε τα μετ/κά διπλώματα και λέω μετά λύπης μου ότι και οι Βρετανοί όπως το ξέρετε κ.Γενικέ, έχουν εμπορευματοποιήσει τις σπουδές και είχαν το ίδιο παν/μιο. Λυπάμαι που το λέω αλλά έτσι είναι κι εκεί. Εγώ δεν θα κοιτάζω τους Βρετανούς θα κοιτάζω τη χώρα μου. Και θα πώ ότι πρέπει να καθισουμε και να συζητήσουμε τη διάρκεια.
Ευχαριστώ

A.Θρασυβούλου:

Θα ήθελα να τονίσω ότι θα πρέπει να εξαντλήσουμε κάθε προσπάθεια εξεύρεσης πόρων τόσο για τις προπτυχιακές όσο και για τις μετ/κές σπουδές όσο και για την έρευνά μας. Και κάτι που δεν το συζητήσαμε καθόλου είναι η παροχή υπηρεσιών σε τρίτα άτομα. Σε τρίτους μέσω των εργαστηρίων. Θα μου επιτρέψετε να καταθέσω την εμπειρία που έχουμε εμείς σαν Εργαστήριο. Καθιερώσαμε την παροχή υπηρεσιών σε τρίτους, οι παραγωγοί έρχονται 2 φορές την εβδομάδα, 2 φορές το μήνα στο εργαστήριο και εκπαιδεύονται για 3 ημέρες και παράλληλα αναλύουμε δείγματα μελιών σε επαγγελματίες ή και μελισσοκόμους που χρειάζονται γι' αυτές τις αναλύσεις. Μ' αυτή τη δραστηριότητα έχουμε αγοράσει τα τελευταία 5 χρόνια εξοπλισμό που ξεπερνάει τα 350.000 ευρώ. Έχουμε στο εργαστήριό μας τώρα τον εξοπλισμό που χρειάζονται οι μετ/κοί σπουδαστές να κάνουν τις σπουδές τους, έχω 6 άτομα που κάνουν διδακτορικό, 4 που κάνουν master και πιστεύω ότι τα 1000 ευρώ αν μούνε σαν δίδακτρο για τους μετ/κούς φοιτητές είναι τίποτα για μας, μπορούστά στα έσοδα που έχουμε από παροχή υπηρεσιών. Ήδη το εργαστήριο πηγαίνει σε διαπίστευση. Πιστεύω ότι θα πρέπει και άλλα εργαστήρια να δοκιμάσουν αυτή την τακτική.
Ευχαριστώ

Προεδρείο κ. Λόλας :Νομίζω ότι και άλλοι ομιλητές τόνισαν την ανάγκη χρηματοδότησης. Εδώ είναι ο κ.Γενικός φαντάζομαι τα ακούει.

κ.Τσατήρης:

Ευχαριστούμε κ.Πρόεδρε για την πρόσκληση να παραβρεθούμε σ' αυτή την συνάντηση.

Είμαι ο Πρόεδρος του Συλλόγου Γεωπόνων εκπ/κών Ελλάδας και νομίζω ότι θα έπρεπε να απολογηθούμε σαν κλάδος γιατί έχουμε να πούμε κάποια πράγματα που αφορούν στον τομέα της Β/θμιας εκπ/σης και ότι άλλο προκύπτει μέσα από την εργασιακή μας απασχόληση σ' αυτό το χώρο. Στα πλαίσια αυτά λοιπόν, κατ' αρχάς κάποιες πληροφορίες, οι οποίες συναρτώνται με τη δομή της γεωπονικής εκπ/σης. Ο γεωπονικός τομέας των επαγγελματικών τεχνικών εκπαιδευτηρίων τα ονομαζόμενα ΤΕΕ παρουσιάζει έντονα σημάδια οπισθοχώρησης. Το 1997, 12 με 15% του πληθυσμού της τεχνικής εκπ/σης είναι στα πρώην ΤΕΛ μετά τη μεταρρύθμιση Αρσένη το 1997 υπήρξε δραματική μείωση του πληθυσμού των μαθητών σ' αυτά τα σχολεία. Στα καινούργια ΤΕΕ λοιπόν του τομέα γεωπονίας τροφίμων και περιβάλλοντος όπως ονομάστηκε αυτός, το νούμερο στην περασμένη σχολική περίοδο ήταν 2% του συνόλου των εισαγομένων στην τεχνική επαγγελματική εκπ/ση. Εκτός από μια σειρά από διαφορετικά και άλλα προβλήματα στα πλαίσια της β/θμιας εκπ/σης του ΥΠΕΠΘ. Υποβάθμιση και εξαθλίωση της υλικοτεχνικής υποδομής που

υπήρχε στα ΤΕΛ και στα νέα Πολυκλαδικά Λύκεια που αντιμετωπίζαμε στον τομέα μας και σε ελλείψεις προσωπικού σε κρίσιμες περιόδους που υπήρξαν επίσης και καθορίσανε αυτά τα αποτελέσματα στα προηγούμενα διδακτορικά. Γενικότερα σε ζητήματα που αφορούν τη γεωπονική εκπ/ση και την επηρεάζουν πιστεύω άνετα. Πρώτα από όλα μία αιτία την οποία δεν ακούσαμε έτσι καθαρά, εμείς το προβάλλουμε, έχουμε καταλάβει μέσα από την πορεία μας στην εκπ/ση, στην απασχόλησή μας και είναι ευκαιρία να το πουν αυτόν. Εμείς δεν είμαστε περιχαρακωμένοι σ' ένα αυστηρά γεωπονικό περιβάλλον. Η καθημερινή μας επαφή είναι με γονείς και μαθητές κάθε κατηγορίας και τάξης και βέβαια με 60.000 επιστήμονες από άλλους κλάδους. Το να βρεθείς στον ίδιο επαγγελματικό χώρο με έναν άλλο γεωπόνο είναι γεγονός το οποίο συμβαίνει εκτός από τις συνελεύσεις μας και οτιδήποτε άλλο το οποίο συμβαίνει σπανίως. Αντιλαμβανόμαστε λοιπόν ποια είναι η απήχηση που έχει ο κλάδος μας, η γεωπονία γενικότερα στον κόσμο. Η αντίληψη λοιπόν η οποία υπάρχει είναι μια γενικότερη απαξίωση του Γεωργικού και αγροτικού τομέα και ειδικότερα βεβαίως στην επαγγελματική αποκατάσταση που αυτός μπορεί να παρέχει. Εμείς αυτό που έχουμε εντοπίσει και καταλαβαίνουμε είναι τα πρότυπα που συναντάμε. Όταν βλέπουμε στην τηλεόραση να υπάρχει ένας συνεχώς διαμαρτυρόμενος και δύσκολα δια βίον αγρότης.

Υπάρχουν βέβαια τέτοια και αυξανόμενα φαινόμενα αλλά αυτό σημαίνει ότι ο αγρότης είναι μονίμως πεινασμένος. Ποιος θα πάει να ασχοληθεί με την αγροτική παραγωγή. Όταν επίσης, στις συνεντεύξεις που δίνονται υπάρχουν τα αγροτικά καφενεία, ταυτόχρονα βλέπουμε ότι ο αγρότης δεν δουλεύει, ημισπασχολείται. Άρα σου λέει γιατί να πάω να απασχοληθώ σε μία δουλειά που είναι τέτοια; Ένα τέτοιο σημαντικό στοιχείο είναι αυτό. Δηλαδή το στοιχείο πως μας αντιλαμβάνονται. Πως αντιλαμβάνονται μάλλον τα αποτελέσματα της δουλειάς μας της γεωπονίας. Ένα δεύτερο σημαντικό που εμείς πιστεύουμε είναι ότι η ελληνική πολιτεία ουσιαστικά απουσίαζε τα τελευταία χρόνια, περίπου 25 χρόνια, από οποιονδήποτε συστηματικό σχεδιασμό για την ανάπτυξη του γεωργικού- αγροτικού τομέα. Π.χ. βιολογική γεωργία, εναλλακτική διαχείριση των γεωργικών καλλιεργειών του αγροτικού τομέα, αγροτουρισμός, παραγωγή βιοενέργειας κ.τ.λ. Αυτές οι έννοιες μπήκαν αλλά δεν αναπτύχθηκαν σε αυτόν τον τομέα, στην ελληνική κοινωνία και στην ελληνική παραγωγή που θα μπορούσε να δώσει μια άλλη διάσταση στην ανάπτυξη της υπαίθρου και του συνόλου της χώρας. Είναι λοιπόν αυτά, αιτίες των προβλημάτων της γεωργικής εκπαίδευσης. Πρακτικά, όλα αυτά, βασικά επηρεάζουν τη γεωργική εκπαίδευση και βέβαια και τη γεωπονική εκπ/ση και τα άτομα που συσχετίζονται σκέπτονται την πιθανότητα να εμπλακούν μ' αυτές. Νομίζω γνωρίζετε π.χ. όσον αφορά τη γεωπονική εκπαίδευση πόσοι έχουν σε πρώτη ζήτηση τις γεωπονικές σχολές για να εισαχθούν στα Παν/μια μας. Στην άλλη πλευρά του λόφου τώρα βρίσκεται η αδυναμία που υπάρχει να διατυπωθεί μια ουσιαστική αναβάθμιση και αξιοποίηση των γεωπονικών σπουδών ώστε να οδηγήσουν στην ανατροπή αυτών των δεδομένων. Ας δούμε λοιπόν κάποια ερωτήματα που εμείς προσπαθούμε να θέσουν κάποιες ιδέες. Το μόνο λάθος που έκανε ο κ.Ευθυμιάδης στην εισήγησή του είπε ότι είμαστε 400 γεωπόνοι στην β/θμια εκπαίδευση είμαστε 800 όχι 400.

Ένα ερώτημα λοιπόν που προκύπτει είναι, υπάρχει αναζήτηση για ύπαρξη γεωπονικών σπουδών στην Ελλάδα; Κατ' επέκταση, η έρευνα και οι ακαδημαϊκές σπουδές, ως αντικείμενο μας ικανοποιούν, ικανοποιούν ανάγκες της ελληνικής κοινωνίας στις σημερινές συνθήκες; Ποιες είναι αυτές; Όσοι συμφωνούμε σ' αυτό θα πρέπει να επιχειρηματολογήσουμε πειστικά και αντίστοιχα αυτό θα πρέπει να προχωρήσει προς τα έξω με τον κάθε δυνατό τρόπο. Ακούστηκε από μία πλευρά η ανάγκη, από τον κ. Κωμαίτη νομίζω, να προβληθεί η δουλειά μας, που γίνεται προς

τα έξω. Τα μηνύματα είναι εξαιρετικά δυσοίωνα όπως τα λαμβάνουμε εμείς που σχετιζόμαστε με μεγάλο και διαφορετικά ακροατήριο και κόσμο είτε πρόκειται για τους μαθητές και τους γονείς είτε για τους εκπαιδευτικούς άλλων κλάδων. Προς τα πού πρέπει να κινηθούμε; Ο οδηγός σε αυτή την κατεύθυνση θα πρέπει να είναι ο κλάδος με την πιο κοντινή σε μας σχέση, όπως τα έχουμε γνωρίσει τα πράγματα, που πιστεύουμε ότι είναι αυτός των μηχανικών. Δηλαδή ποια πορεία ακολούθησαν οι σπουδές στα πολυτεχνεία τα τελευταία χρόνια; Ποια η σημασία του Επιμελητηρίου τους; Και ποια η συσχέτισή του με τις Πολυτεχνικές Σχολές; Όλα αυτά είναι δεδομένα. Κάτι από τις δικές μας ιδιαιτερότητες και ανάγκες. Έχω σειρά από παραδείγματα, ιδέες που ο καθένας θα μπορούσε να αλιεύσει περιδιαβαίνοντας το δικτυακό ιστό π.χ. έχει φτιαχτεί στο Ε.Μ.Π. η σχολή εφαρμοσμένων μαθηματικών και φυσικών επιστημών. Αν δείτε το πρόγ/μα και την ανάπτυξη σπουδών, μια εκτίμηση είναι ότι αυτοί σκοπεύουν κυρίως στο κομμάτι των μαθηματικών και των φυσικών όσον αφορά τη β/θμια εκπ/ση και τάσσεται στις ιδιότητες των αποφοίτων. Πρέπει να διατηρηθεί στην παρούσα φάση αμιγώς ο γεωπονικός χαρακτήρας των σχολών μας ή του Γεωπονικού Πανεπιστημίου ανάλογα σε πιο μέρος της Ελλάδα βρισκόμαστε. Οπωσδήποτε ναι, απαντάμε, εφόσον έχουμε πρώτα από όλα απαντήσει ναι στο αρχικό ερώτημα εννοείται. Υπάρχει ανάγκη να υπάρξουν δυνάμεις να προτείνουν στην κοινωνία τις νέες μορφές των γεωπονικών σπουδών που αυτή έχει ανάγκη και όχι να ανορθώσει τη δημιουργία αυτοτελών τμημάτων ή σχολών ανεξάρτητα από το γεωπονικό κορμό. Τέλος, το περιβάλλον είναι λοιπόν σύμφυτο με τον τομέα μας, δεν υπάρχει κατοχυρωμένη η θέση μας στο περιβάλλον στην εκπαίδευση, δυστυχώς. Ισχύει το γενικότερο που ισχύει για τον τομέα το δημόσιο, όπου μπορεί με μια τροποποίηση που πέρασε το 2003, μπορεί ο φορέας ο οποίος προκηρύσσει θέσεις σε περιβαλλοντικό τομέα να προσθέτει και τον κλάδο και τον γεωπονικό. Υπάρχει μεγάλη ανάγκη στον τομέα της εκπαίδευσης με δεδομένο την τεράστια ανάπτυξη του τριτογενή τομέα στις σημερινές συνθήκες της παγκόσμιας οικονομίας. Η μόνη πραγματικά νέα Σχολή που δημιουργήθηκε στο Ε.Μ.Π. τα τελευταία χρόνια που δίνει μετά από τόσο κατάλληλη φοίτηση πιστοποιητικό παιδαγωγικής επιφάνειας στους αποφοίτους της σε όποιο άλλο μηχανικό το θελήσει στο Ε.Μ.Π. υπάρχει αυτή η δυνατότητα δηλαδή. Εμείς εδώ και 4 χρόνια έχουμε καταθέσει σχετική πρόταση στο Γ.Π.Α. Όσοι παραδέχονται ότι οι διάφορες συνθήκες, η επένδυση σε ανθρώπινο δυναμικό είναι το σημαντικότερο κλειδί προόδου και επιβίωσης για τις κοινωνίες σήμερα. Πρέπει να δούμε τις γεωπονικές σπουδές που πρέπει να ακολουθήσουν αυτόν τον δρόμο.

Ευχαριστώ

Προεδρείο κ. Λόλας :

Μπορεί να έχουμε αγρότες χρεωμένους αλλά αγρότες-γεωργούς πεινασμένους δεν έχουμε κ.Τσατήρη.

X. Καμενίδης:

Το μέλλον των γεωπονικών σπουδών προσδιορίζει προφανώς σε μεγάλο βαθμό αν όχι απολύτως από την αγορά εργασίας. Αυτό που λένε οι ξένοι ότι οι σπουδές πρέπει να ακολουθούνται από την παραγωγή είναι γεγονός. Αυτό μπορεί να μη γίνει σε ποσοστό 100% αλλά σε μέγιστο ποσοστό πρέπει να γίνει, αν θέλουμε οι γεωπόνοι να παράγουν αποδοτικό έργο και να νοιώθουν και καλά. Άρα πρέπει να υπάρχει μεγάλη ευελιξία στις σπουδές και αυτό συνδέεται επίσης με την ευελιξία δημιουργίας τμημάτων, τομέων, μαθημάτων. Δυστυχώς, αγαπητέ φίλε, Γ. Γραμματέα του

Υπουργείου Παιδείας και Πρύτανη, ότι εμείς εδώ στη Γεωπονία είμαστε το πρόβλημα το μέγα. Όταν έχεις μόνο ένα Τμήμα καταλαβαίνεις δεν μπορείς να κάνεις αυτά τα προγ/τα και αυτό έχει τις επιπτώσεις του. Άρα είναι μεγάλο πρόβλημα και προς τα εκεί πρέπει να κατευθυνθούμε, να το δούμε κάποια στιγμή, αν και μπορούμε γρηγορότερα. Η διάρκεια των προπτυχιακών σπουδών νομίζω ότι πρέπει να ακολουθήσει αυτό που κάνουν και οι άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Γιατί αν το κάνουμε εμείς χωριστά θα έχουμε θύματα τους δικούς μας φοιτητές. Δηλαδή θα πρέπει να αποφύγουμε κάτι διαφορετικό. Η ειδικότητα μετ/κών σπουδών πρέπει να προσδιορίζεται οπωσδήποτε από ένα minimum ειδικών μαθημάτων. Κι αν δεν έχουμε καθηγητές ειδικούς σ' αυτά τα μαθήματα να μην ζητάμε μετ/κά προγ/τα, μπορούν να έρχονται και καθηγητές από άλλες χώρες. Αν θέλουμε καλές μετ/κές σπουδές οφείλουμε ως Παν/μια να στηρίζουμε τους πτυχιούχους μας στην πράξη γιατί πολλές φορές έχουν προβλήματα και χρειάζονται της στήριξή μας αλλιώς θα έχουμε θύματα. Όχι μόνο τους γεωπόνους αλλά και τους αγρότες για τους οποίους εργαζόμαστε. Παράδειγμα, θύματα γεωπόνοι της αγροτικής τράπεζας. Και σ' αυτό γίναμε απαθείς θεατές οι πιο πολλοί. Όλος ο κόσμος διαμαρτύρεται. Προχθές ακόμη είδα γεωπόνους που έμειναν στο περιθώριο με άριστες σπουδές και έχουν δ/ντή τον οποιονδήποτε και χωρίς να έχει πάρει πτυχίο. Δεν πρέπει να πάσχουμε από αδιαφορία γιατί φοβάμαι ότι πάσχουμε σε μεγάλο βαθμό και αυτό έχει συνέπειες. Να το ξέρετε πάρα πολύ καλά. Εγώ όταν ήμουν Πρόεδρος, συνάντησα πάρα πολλές ευρείες τέτοιες περιπτώσεις. Όπως εκπαιδευτές γεωπόνους που ήταν στην β/θμια τεχνική εκπ/ση και κήρυξαν τους ανθρώπους αυτούς για το μάθημα ιδιαίτερα της βιολογίας το ξέρετε πάρα πολύ καλά και αφήνουν τους γεωπόνους από έξω. Είναι λάθος τραγικό. Επιπλέον, δεν θα το πάω σε πολιτικά αλλά μπορεί να έχει μια κάποια πολιτική χροιά. Το Υπουργείο Γεωργίας ως εκ θαύματος έγινε Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Το δεύτερο, μ' αρέσει. Το πρώτο δε μ' αρέσει. Γιατί σ' όλο τον κόσμο ξέρουμε ότι υπάρχουν Υπουργεία Γεωργίας, σκέτα ή Υπουργεία Γεωργίας και Τροφίμων ή Υπουργεία Γεωργίας Ιχθυοκομίας και Τροφίμων στην Αγγλία κ.λ.π. Αυτό έχει συνέπειες. Δεν ακούς τη λέξη Γεωργία, δε συνδέεται με το γεωπόνο. Έτσι αρχίζουν και μπαίνουν και όλοι οι άλλοι. Αυτά μπορεί να φαίνονται σαν ψιλά γράμματα. Έχουν τραγικές όμως συνέπειες. Αυτά όλα πρέπει να τα δούμε, να τα μελετάμε εμείς και στα παν/μια και οι φορείς έξω για να μπορέσουμε να κάνουμε κάτι. Αντιλαμβάνεται ο κόσμος ιδιαίτερα στην πράξη, ότι εμείς δηλαδή τα παν/μια και έχουμε μεγάλη ανάγκη και οφείλουμε, έχουμε καθήκον, να κάνουμε προτάσεις για μαθήματα που θα δώσουν γνώση στους γεωπόνους, που χρειάζονται στην πράξη, έξω. Δεν αφήνουμε μονάχα στο να κάνουμε τα μαθήματα που θέλουμε γιατί μας βολεύει ή γιατί θέλουμε να εκλέξουμε τον ανάλογο καθηγητή που μας βολεύει κ.λ.π. Θα γίνουν πρώτα τα μαθήματα βάσει των γνώσεων που χρειάζονται και εν συνεχεία θα γίνουν τα μαθήματα όσον αφορά τις θέσεις των ΔΕΠ όταν θα έρθουν αυτοί όποιοι και να' ναι.

Ευχαριστώ

Προεδρείο κ. Λόλας :

Οι επόμενοι ομιλητές που θα τοποθετηθούν είναι οι φοιτητές. Έχουμε δύο παρατάξεις της ΔΑΠ και της ΠΑΣΠ. Ακούσαμε τους παν/κούς. Εκλήθησαν οι φοιτητές να τοποθετηθούν είτε ως Σύλλογος είτε ως Παρατάξεις. Δεν έχει σημασία το ότι ανέφερα παρατάξεις. Έλεγα λοιπόν, ότι επειδή όλοι εμείς οι παν/κοί ή οι γεωπόνοι μιλήσαμε, νομίζω ότι είναι καιρός να ακούσουμε και αυτούς στους οποίους απευθυνόμαστε.

Π.Κούγιας: Πρόεδρος της ΔΑΠ ΝΔΦΚ

Είμαι ο Πρόεδρος της ΔΑΠ ΝΔΦΚ και Πρόεδρος του Δ.Σ. του Συλλόγου Φοιτητών της Γεωπονικής Σχολής του Α.Π.Θ. και επιτρέψτε μου να σας αναγνώσω τη σημερινή παρέμβαση για τη σημερινή ημερίδα. Δεν θα μακρηγορήσω.

Πιστεύοντας πως η πρωτοπορία, το όραμα και οι καινοτόμες ιδέες είναι στοιχεία για την παν/κή κοινότητα. Θεωρώντας την αδιάλειπτη δράση, την υπεύθυνη εκπροσώπηση των φοιτητών και την εν γένει ενεργό παρουσία μέσα στο Παν/μιο ως κύρια συστατικά του φοιτητικού συνδικαλισμού αφουγκραζόμενοι τις απόψεις των συμφοιτητών μας και διερευνώντας τις ανάγκες της σύγχρονης εποχής σας παραθέτουμε τις σκέψεις μας και τις προτάσεις μας σχετικά με το μέλλον της γεωπονικής επιστήμης. Λαμβάνοντας υπόψη ως γενική αρχή, ότι η Γεωπονία πραγματεύεται ένα σύνολο διαφορετικών εφαρμοσμένων βιολογικών, οικονομικών, τεχνολογικών και τεχνικών επιστημών και παρατηρώντας τις κάθε αλλαγές στο χώρο της γεωργίας ήτοι την διεπιστημονική και ολοκληρωμένη προσέγγιση στη λύση των προβλημάτων, την εφαρμογή των ολοκληρωμένων συστημάτων διαχείρισης της παραγωγής, την παγκοσμιοποίηση της οικονομίας, τις αλλαγές στον ευρύτερο χώρο της Παιδείας σαφώς και κρίνεται αναγκαία η ύπαρξη γεωπονικής έννοιας στο περιεχόμενο των σπουδών και στον τίτλο του πτυχίου. Σύμφωνα με τα ανωτέρω, πιστεύουμε ότι το πρόγραμμα των γεωπονικών σπουδών πρέπει να είναι ευέλικτο και να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της σημερινής κοινωνίας. Προτείνουμε λοιπόν, τα γνωστικά αντικείμενα υποχρεωτικών μαθημάτων στον κορμό, να γίνονται απαραίτητα σε κοινό γνωστικό υπόβαθρο, ώστε να δικαιολογείται ο τίτλος του γεωπόνου, ανεξάρτητα από την ειδίκευση στην οποία ο καθένας έχει πάρει ολοκληρώνοντας τις σπουδές του. Έτσι όλοι οι πτυχιούχοι καθίστανται αυτάρκεις και ισοδύναμοι για την επίλυση προβλημάτων που θα αντιμετωπίσουν κατά την άσκηση του επαγγέλματος. Είναι γεγονός ότι ζούμε σε μία κοινωνία που στον καθένα δίνεται η δυνατότητα πολλαπλών επιλογών και διεξόδων. Συνεπώς, πρέπει να προτείνουμε τη διδασκαλία μαθημάτων επιλογής σε εναρμόνιση με τα μαθήματα του κορμού. Κατ' αυτόν τον τρόπο, οι φοιτητές μπορούν να διευρύνουν τις γνώσεις τους και ενδεχομένως να ανακαλύψουν και νέες κλήσεις και ενδιαφέροντα. Παράλληλα μ' αυτήν την ενέργεια, θα δημιουργηθεί μία μορφή άτυπης εσωτερικής αξιολόγησης που θα ωθήσει στην επίλυση δυσλειτουργιών και παραλήψεων και θα συνδράμει στη βελτίωση της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης. Επιπλέον, όσον αφορά τις ενότητες εξειδίκευσης, προτείνουμε την εισαγωγή εμπεριστατωμένων μαθημάτων ή την αναδιάρθρωση των ήδη υπαρχόντων ώστε να καλύπτονται οι ουσιαστικές ανάγκες των επαγγελματικών απαιτήσεων που αντιμετωπίζει ο εκάστοτε πτυχιούχος στην αγορά εργασίας. Συνεπώς, και οι δύο στόχοι της εκπαίδευσης επιτυγχάνονται. Τόσο η ευρύτητα των γνώσεων όσο και η εστίαση και η εμβάθυνση των επιμέρους γνωστικών αντικειμένων. Συγκεκριμένα για τη Σχολή της Γεωπονίας του Α.Π.Θ., η ΔΑΠ- ΝΔΦΚ Γεωπονίας, έχει καταθέσει σχετική πρόταση που αναλύονται κατά περίπτωση τα προαναφερθέντα. Αναλύοντας τη φύση του τρέχοντος προγ/τος γεωπονικών σπουδών, παρατηρούμε ότι υπάρχουν αντικείμενα της αγοράς εργασίας που απουσιάζουν ή δεν καλύπτονται επαρκώς και αποδυναμώνουν την επιστημονική ταυτότητα των πτυχιούχων. Σημαντικό ρόλο στην απώλεια έχει η έλλειψη σύνδεσης και εκπ/κής διαδικασίας με την τεχνολογική εξέλιξη. Τα τεχνολογικά επιτεύγματα των τελευταίων ετών ανοίγουν μπροστά μας μεγάλους ορίζοντες και εάν θέλουμε να διεκδικούμε με προοπτική ένα καλύτερο μέλλον τόσο για τη γεωπονική επιστήμη όσο και για την κοινωνία συνολικά οφείλουμε να εναρμονιστούμε με τους ρυθμούς της τεχνολογίας. Χρειάζεται λοιπόν, αναγκαία η εκμάθηση υπολογιστών και υπολογιστικών πακέτων, προγ/των που να έχουν άμεση πρακτική εφαρμογή κατά τη

διαδικασία της γεωργικής παραγωγής. Επίσης απουσιάζουν γνώσεις τόσο για ειδικά μείζονα θέματα των ημερών μας όπως η κοινή αγροτική πολιτική, όπως η διοίκηση γεωργικών επιχειρήσεων ή συνεταιρισμών. Τα οικονομικά γνωστικά αντικείμενα αποτελούν βασικά εφόδια για τη σωστή ενασχόληση των γεωπόνων για την αγροτική παραγωγή, κάτι το οποίο παραμελείται. Τέλος, ένα ακόμη σημαντικό πρόβλημα είναι ότι απουσιάζει παντελώς η βοήθεια με την παρουσία συμβουλευτικών υπηρεσιών και ειδικότερων πληροφοριών για τους φοιτητές και τους απόφοιτους ώστε να προσεγγίσουν ομαλά τη μελλοντική σταδιοδρομία τους αλλά και να αναζητούν εργασία πάνω στο γνωστικό αντικείμενο των σπουδών τους. Για την επίλυση του προτείνουμε, την ενημέρωση των φοιτητών σε θέματα επαγγελματική αποκατάστασης ώστε να βρεθεί ο συνδυασμός κρίκος μεταξύ αποφοίτου και αγοράς εργασίας και παράλληλα θα προωθηθούν και τα εργασιακά του δικαιώματα. Όλα αυτά συμβαίνουν σε προπτυχιακό επίπεδο. Αφουγκραζόμενοι τη σύγχρονη εποχή είναι ευρέως αποδεκτή η άποψη για την αναγκαιότητα ύπαρξης και ανάπτυξης των μετ/κών σπουδών. Παρά ταύτα, διαπιστώνονται δυσλειτουργίες που όμως μπορούν να διευθετηθούν. Όλοι μας γνωρίζουμε ότι τα μετ/κά προγ/τα σπουδών αντιμετωπίζουν ελλείψεις υλικοτεχνικής υποδομής. Οι μετ/κοί φοιτητές καλούνται να διεξάγουν έρευνα σε πολλές περιπτώσεις κάτω από τις πιο αντίξοες των συνθηκών. Οι ελλείψεις αυτές είναι σημαντικές σε επίπεδο εργαστηρίων και συγγραμμάτων. Ακόμα παρατηρείται το φαινόμενο ύπαρξης μετ/κών που είναι αποκομμένα από την πρακτική εφαρμογή. Θα πρέπει λοιπόν, να υπάρξει αξιολόγηση των προγ/των ώστε να βρεθεί που θα εξασφαλίζει την ποιότητα και την αξία των μετ/κών. Τέλος, μια και αναφέρουμε ότι η επίλυση των προβλημάτων μπορεί να είναι διεπιστημονική. Θα πρέπει να αναπτυχθούν διατμηματικά μετ/κά προγ/τα που να ανταποκρίνονται στις επιταγές της κοινωνίας και παράλληλα να είναι ανταγωνιστικά στην αγορά εργασίας. Ως κοινή συνισταμένη όλων των παραπάνω γίνεται κατανοητό ότι ο πτυχιούχος γεωπόνος δεν ανταποκρίνεται πλήρως στις απαιτήσεις της αγοράς. Η αιτία αυτής της κατάστασης βρίσκεται αποκλειστικά στις ελλείψεις του προγ/τος σπουδών. Πρέπει λοιπόν από τη μια να εναρμονιστεί το προγ/μα με τις σύγχρονες ανάγκες και με εκείνο των αντίστοιχων γεωπονικών ιδρυμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και από την άλλη να διασφαλίσουν τα επαγγελματικά δικαιώματα των γεωπόνων από τους επίσημους φορείς. Το παν/μιο πρέπει να είναι ο κοινωνικός χώρος όπου λαμβάνονται τα ερεθίσματα του παγκόσμιου επιστημονικού γίγνεσθαι, ο χώρος όπου αυτά εξελίσσονται και γίνονται μέσα μετάδοσης ακαδημαϊκής γνώσης, ο χώρος όπου καλλιεργείται το έμφυτο ένστικτο του ανθρώπου ιδίως του νέου, για την προαγωγή της ποιότητας ζωής. Στη ΔΑΠ-ΝΔΦΚ όλοι έχουμε μια κοινή πεποίθηση. Μαζί με την ανάδειξη των προβλημάτων πρέπει να αναδεικνύονται οι λύσεις τους. Ελπίζοντας να συμβάλλουμε στον κοινό προβληματισμό μας, σας ευχαριστούμε.

Προεδρείο κ. Λόλας : Κι εμείς ευχαριστούμε. Μία υπενθύμιση απλώς στους φοιτητές. Όταν σας δίνονται ερωτηματολόγια που αφορούν σπουδές να τα συμπληρώνεται. Δεν το λέω προσωπικά σ' εσάς αλλά γενικότερα. Βγάζουμε ερωτηματολόγια που αφορούν τις σπουδές και δεν τα συμπληρώνεται.

Σ.Βρυλλάκης, εκπρόσωπος ΠΑΣΠ:

Θα ήθελα κι εγώ με τη σειρά μου να χαιρετήσω την πρωτοβουλία των γεωπονικών τμημάτων της χώρας μας που ξεκίνησαν έναν ευρύτατο διάλογο για τα γνωστικά πεδία των γεωπονικών σπουδών και τις επαγγελματικές προοπτικές των πτυχιούχων Γεωπόνων. Χαίρομαι ιδιαίτερα που μου δίνεται η δυνατότητα να εκπροσωπήσω τους

συμφοιτητές μου και να εκφράσω τις απόψεις τους σ' αυτή την ημερίδα. Είμαι φοιτητής του 5^{ου} έτους και θεωρώ ότι μπορώ να έχω άποψη για το προγ/μα σπουδών που παρακολούθησα αλλά και να εκφράσω τους προβληματισμούς που κάθε φοιτητής στο έτος μου μπορεί να έχει τόσο για τη γνώση που απέκτησε όσο και για το επαγγελματικό του μέλλον. Άποψη όλων των φοιτητών είναι ότι το περιεχόμενο σπουδών πρέπει να είναι σε αντιστοιχία με τις εξελίξεις στο χώρο της παραγωγής και της κοινωνίας γενικότερα τόσο στην Ελλάδα όσο και διεθνώς. Όλοι οι πτυχιούχοι γεωπόνοι πρέπει να έχουν ενιαίο γεωπονικό υπόβαθρο. Δεν νοείται γεωπόνος χωρίς στοιχειώδεις γνώσεις πάνω στη γεωπονική επιστήμη. Αυτό όμως δε σημαίνει ότι συμεριζόμαστε την ακραία άποψη ότι οι γεωπόνοι είναι μόνο οι απόφοιτοι των κατευθύνσεων της φυτικής παραγωγής. Πιστεύουμε ότι όλοι οι απόφοιτοι όλων των κατευθύνσεων σπουδών είναι γεωπόνοι και αυτό πρέπει να διασφαλιστεί για την απόκτηση στοιχειωδών γεωπονικών γνώσεων στα πρώτα έτη σπουδών. Η άποψή μας λοιπόν, γύρω από το προγ/μα σπουδών την οποία έχουμε καταθέσει επανειλημμένα στα όργανα της Σχολής μας είναι ξεκάθαρη. Ο κορμός πιστεύουμε στα παν/κά γεωπονικά τμήματα να είναι ενιαίος και να διαρκεί τέσσερα εξάμηνα με πέντε μαθήματα ανά εξάμηνο. Τα υποχρεωτικά να είναι μαθήματα γεωπονικού υποβάθρου και τα οποία δεν θα ξεπερνούν τα δέκα. Τα υπόλοιπα να επιλέγονται από μία μεγάλη δεξαμενή μαθημάτων τα οποία αφενός θα παρέχουν γενικές γνώσεις αφετέρου θα προσανατολίζουν το φοιτητή στην κατεύθυνση που προτίθεται να ακολουθήσει. Το παν/μιο σπάζοντας το φράγμα της επιστημονικής μονομέρειας και του δογματισμού πρέπει να προσφέρει πολύπλευρη κοινωνική γνώση με στόχο τη διαμόρφωση ολοκληρωμένης προσωπικότητας του νέου επιστήμονα και να βοηθήσει στην ύπαρξη μαθημάτων με ταυτότητα με ανθρωπιστικό περιεχόμενο. Είμαστε υπέρ της ελεύθερης κατεύθυνσης χωρίς την επιβολή κανενός είδους κριτηρίου. Η κατεύθυνση πρέπει να διαρκεί πέντε εξάμηνα. Στο 10^ο εξάμηνο της φοίτησής του ο φοιτητής να ασχολείται με την εκπόνηση της διδακτορικής του διατριβής. Παράλληλα συμφωνούμε με την αναβάθμιση του πτυχιούχου μας σε μετ/κά τίτλο σπουδών με το οποίο εναρμονίζεται και η πρόταση που προανέφερα, με την προϋπόθεση βέβαια ότι η φοίτηση θα είναι εννιαία και αδιάσπαστη. Οι απαιτήσεις της σύγχρονης αγοράς εργασίας επιτάσσουν το άνοιγμα των γεωπονικών σπουδών σε νέους κλάδους όπως είναι η πληροφόρηση και η διοίκηση επιχειρήσεων. Ιδιαίτερα σήμερα για την πρόσληψη οποιονδήποτε στο δημόσιο ή τον ιδιωτικό τομέα είναι απαραίτητες προϋποθέσεις η αποδεδειγμένη γνώση ηλεκτρονικών υπολογιστών κρίνουμε απαραίτητη την ένταξη στα προγ/τα σπουδών μαθημάτων πληροφορικής και εφαρμογών πληροφορικής ώστε να μην είναι απαραίτητη η προσφυγή των Γεωπόνων στην απόδειξη των γνώσεών τους με αμφιλεγόμενα πτυχία τύπου ECDL αλλά να εξασφαλίζεται αυτή με ο πτυχίο τους όπως γίνεται για τους αποφοίτους άλλων τμημάτων θετικής κατεύθυνσης π.χ. φυσική, μαθηματική, μηχανική κ.λ.π. Με την υπάρχουσα εμπειρία πιστεύουμε πως η εξειδίκευση που παρέχουν οι κατευθύνσεις σπουδών είναι επαρκής. Αυτό που απαιτείται δεν είναι τόσο η αυξημένη εξειδίκευση όσο η σύνδεση των προγ/των σπουδών με τα πραγματικά αντικείμενα της αγοράς εργασίας και τις σύγχρονες απαιτήσεις. Κρίνουμε λοιπόν απαραίτητη τη διασύνδεση της αγοράς εργασίας με τα γεωπονικά παν/κά τμήματα με τη λειτουργία ενός γραφείου διασύνδεσης που δεν θα παίζει μόνο το ρόλο του γραφείου ευρέσεως εργασίας αλλά και συμβουλευτικό και εκπ/κό ρόλο με διοργάνωση ημερίδων, συνεδρίων με ανθρώπους της αγοράς εργασίας δημόσιας και ιδιωτικής αλλά και επισκέψεων σε επαγγελματικούς χώρους ώστε οι απόφοιτοι να γνωρίζουν από πριν τι θα αντιμετωπίσουν στους χώρους αυτούς. Στη σημερινή εποχή της δια βίου εκπ/σης η απόκτηση μετ/κών γνώσεων είναι απαραίτητη. Η λειτουργία όμως των μετ/κών προγ/των παρουσιάζει ευρύτερες

δυσκολίες, προβλήματα χρηματοδότησης και αδυναμίας όπως ότι το προγ/μα σπουδών είναι προέκταση του προπτυχιακού προγ/τος σπουδών. Δεν είναι δυνατόν όταν στις περισσότερες χώρες της Ευρώπης οι μετ/κοί φοιτητές θεωρούνται ερευνητές και συμμετέχουν ενεργά στην παν/κή έρευνα. Στη χώρα μας, να τους ζητάνε να συμβάλλουν οικονομικά και στην ουσία να πληρώνουν την έρευνά τους όταν θα έπρεπε να πληρώνονται γι' αυτήν. Δυστυχώς κάποιοι προσπαθούν να μετακινήσουν την ανεπάρκειά τους στις πλάτες των φοιτητών. Για το λόγο αυτό, ζητάμε ουσιαστικές μετ/κές σπουδές με συμμετοχή των φοιτητών στην έρευνα και κάλυψη του κόστους της από ερευνητικά προγ/τα.

Ευχαριστώ πολύ

Προεδρείο κ. Λόλας :Εμείς ευχαριστούμε. Τώρα η λέξη ανεπάρκεια δεν ακούγεται πολύ καλά, είναι άποψή σας. Πρίν παραδώσω το μικρόφωνο στον κ.Σταρακάκη τα στατιστικά αν σας ενδιαφέρουν είχαμε 26 τοποθετήσεις. Αρχίσαμε στις 14.45 και τελειώσαμε στις 17.20. Αν σας ενδιαφέρουν. Εγώ ευχαριστώ για την ανοχή σας. Αν κάποιος στο χρόνο αδικήθηκε. Είμαστε τόσο πολλοί που ζητώ συγνώμη αλλά δεν γινόταν διαφορετικά.

κ. Σταυρακάκης:

Πολύ σύντομα πριν δώσω το λόγο στον κ. Γενικό, αν θέλει να συνοψίσει και στον κ. Πρόεδρο που μας φιλοξενεί. Να πω δύο πράγματα. Δεν θα προχωρήσουμε στην αρχικά σχεδιασμένη συζήτηση με την εξαγωγή συμπερασμάτων διότι κατατέθηκαν πολλές και εκτενείς προτάσεις και απόψεις. Αλλά από μια πρώτη εκτίμηση προκύπτει ότι παρά τις διαφορετικές προσεγγίσεις δεν φαίνεται να υπάρχουν μεγάλες αποκλίσεις στα κεντρικά τουλάχιστον ερωτήματα. Εμείς, ως συντονιστική επιτροπή θα επεξεργαστούμε τις απομαγνητοφωνήσεις και τις τοποθετήσεις και θα προετοιμάσουμε την τρίτη συνάντηση με πιο εξειδικευμένα θέματα ημερήσιας διάταξης που θα καθορίσουμε αργότερα που πιθανόν θα γίνει με τη σειρά της στο Βόλο, πριν φτάσουμε στην κεντρική εκδήλωση, όπως αρχικά είχε σχεδιαστεί, όπου πια θα έχουμε συνεκτιμήσει όλες τις θέσεις όλων των φορέων. Θα έχουν σημαντικό ρόλο στην τρίτη συνάντηση και οι φοιτητές, δεν μας απασχολεί εάν είναι απόψεις συλλόγων ή παρατάξεων.

Επίσης δεν είναι της ώρας αλλά μην προσπαθούμε να επενδύουμε κάποια προβλήματα που οφείλονται σε δικές μας αδυναμίες όπως τα προβλήματα των γεωπόνων της ΑΤΕ γιατί οι περισσότεροι συνάδελφοι δεν γνωρίζουν το πρόβλημα των γεωπόνων της ΑΤΕ ή τα προβλήματα των γεωπόνων της εκπαίδευσης. Και δεν μπορούμε να γενικεύουμε και ν' αφήνουμε κάποιες εντυπώσεις ότι το πρόβλημα στους γεωπόνους της ΑΤΕ ήταν μια έλλειψη συμπαράστασης του Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου ή κάποιων συνδικαλιστικών φορέων ή του πανεπιστημίου. Δεν είναι έτσι τα πράγματα. Πρόκειται για μια τεράστια ιστορία που δεν είναι της ώρας να την αναπτύξουμε.

Χ.Καμενίδης:

Θέλουν συμπαράσταση.

Ε.Σταυρακάκης:

Όταν υπάρχουν διαφορετικοί σύλλογοι αντικρουόμενοι, όταν οι ίδιοι οι συνάδελφοι ανάλογα με τη θέση που βρίσκονται έχουν διαφορετικές προσεγγίσεις στο πρόβλημα,

τι είδους συμπαράσταση να τους δώσει ο άλλος; Ή γνωρίζουμε το πρόβλημα και μιλάμε ή δεν το γνωρίζουμε. Ο γενικός Δ/ντής της τράπεζας, Γεωπόνος είχε αντίθετη άποψη με το σύλλογο και ο άλλος σύλλογος των γεωπόνων είχε άλλη άποψη από την Πανελλήνια Ένωση. Έτυχε να γνωρίσω τα πράγματα και ν' αφιερώσω πολλές ώρες από τη ζωή μου σ' αυτές τις ιστορίες. Έκλεισε το θέμα αυτό ας το συζητήσουμε μια άλλη φορά.

Γενικός Γραμματέας:

Θεωρώ ότι η σύνοψη και η εξαγωγή των συμπερασμάτων ανήκει στους διοργανωτές. Δύο-τρία θέματα τα οποία θα μπορούσα να θίξω και τα οποία νομίζω βγαίνουν από τη συζήτηση. Το πρώτο είναι η αναγκαιότητα να καθίσουμε και ήδη έχουμε αρχίσει και καθόμαστε γύρω από ένα τραπέζι, βλέπουμε τις διαφορές που έχουμε στα προγ/τα των προπτυχιακών σπουδών όπως ήδη αναφέρθηκε αυτές οι χώρες είναι και πάρα πολύ μεγάλες. Δεν θα φτάσουμε στο σημείο, όπως είπε ο κ.Ελευθεροχωρινός να κάνουμε ένα ΔΙΚΑΤΣΑ για εθνική αναγνώριση των συστημάτων εννοείται ότι είναι σχήμα λόγου, αστειεύομαι κι εγώ αυτή τη στιγμή, αλλά καλό είναι να κάτσουμε να τα δούμε και να τα δούμε και στο πλαίσιο της επανεξέτασης. Βεβαίως εδώ υπάρχουν κάποιες εγγενείς δυσκολίες που τις αντιλαμβανόμαστε λίγο πολύ όλοι μας. Αρκετοί ομιλητές τόνισαν ότι πολλές φορές το πρόγραμμα σπουδών είναι κομμένο και ραμμένο στα μέτρα ορισμένων με στόχο όχι τον εκπαιδευόμενο αλλά το δάσκαλο. Αυτό είναι ένα σφάλμα το οποίο κάνουμε όχι στην παν/κή εκπ/ση αλλά σε όλες τις βαθμίδες της εκπ/σης. Π.χ. εκπ/κοί της Α/θμιας, Β/θμιας, νομίζουν ότι αυτοί είναι το κέντρο του συστήματος. Δεν είναι. Τα παιδιά είναι, ο μαθητής είναι και ο φοιτητής είναι σε μας. Άρα λοιπόν, καλό είναι να κάτσουμε να τα δούμε ξανά αυτά τα πράγματα. Είμαι σίγουρος ότι θέλει πάρα πολύ δουλειά και δεν είμαι και πάρα πολύ αισιόδοξος για το αποτέλεσμα. Αλλά αξίζει τον κόπο να προσπαθήσουμε. Στο σημείο το οποίο έγινε μνεία για την ένταξη παιδαγωγικών μαθημάτων εμένα με βρίσκεται σύμφωνο. Καλό είναι να το σκεφτούμε όχι να φορτώσουμε κι άλλο το προγ/μα σπουδών, όχι. Υπό μορφή επιλογής, όποιος θέλει μπορεί να πάρει πρόσθετες διδακτικές μονάδες και ένα πρόσθετο εφόδιο στο τέλος, μετά το πτυχίο του αν θέλει ή αν θέλει να πάρει και να φορτωθεί και ένα μάθημα παραπάνω από το ενδεικτικό προγ/μα σπουδών. Εάν νομίζει ότι αυτό θα του αποτελέσει εφόδιο. Θα το ξαναδούμε το θέμα, το νομοθετικό. Νομοθετικά χρειάζεται επανεξέταση του πράγματος. Να το δούμε γιατί και στο παρελθόν έγιναν κάποιες προσπάθειες, είχε γίνει και μία πρόταση, υπογράφηκε, πάντως τελικά δεν προχώρησε στο Υπουργείο Παιδείας. Είμαι πρόθυμος να το ξανακοιτάξουμε το θέμα. Πάμε στο θέμα των μετ/κών σπουδών που έγινε πάρα πολύ συζήτηση, εγώ εξακολουθώ να πιστεύω ακόμα και το λέω χωρίς να θέλω να θεωρηθεί ότι είμαι ελιτιστής, ότι οι μετ/κές σπουδές δεν είναι για όλο τον κόσμο. Τελείωσε. Είναι για όσους μπορούν να τις κάνουν. Και όταν λέω μπορούν δεν λέω οικονομικά, να το ξεκαθαρίσουμε το θέμα, για όσους έχουν τις ικανότητες. Δηλαδή πρέπει να υπάρχει ένα σωστό σύστημα επιλογής και νομίζω γενικά ότι υπάρχει. Τουλάχιστον, εμείς όσον αφορά στο Γ.Π.Α., που τυχαίνει να το γνωρίζω από πρώτο χέρι, χωρίς να θέλω να προσβάλλω κανέναν, και αδιάβλητο ήταν το σύστημα και με κλειστά ονόματα κ.λ.π., αξιοκρατικό, με συνεντεύξεις κ.λ.π Είναι πολύ σημαντικό αυτό και το ίδιο ισχύει και για το διδακτορικό δίπλωμα. Αυτό, αν θελήσουμε να έχουμε και να διατηρήσουμε μετ/κές σπουδές ποιότητας. Ο ανταγωνισμός μεταξύ των αποφοίτων γίνεται όλο και μεγαλύτερος για θέσεις εργασίας και χάρηκα πάρα πολύ που άκουσα σήμερα τον κ.Ευθυμιάδη, να λέει ότι παρά το γεγονός ότι ίσως σήμερα μπορεί να μην πληρώνονται, ίσως ακουστεί λόγο

άσχημα το πληρώνονται, αλλά είναι και η πραγματικότητα. Τόσο πολύ τα μετ/κά και τα διδακτορικά στο μέλλον θα αναγκαστούν εκ των πραγμάτων και οι επιχειρήσεις να το κοιτάζουν πολύ σοβαρότερα το θέμα από τη στιγμή που θέλουν μία αριστεία γνώσεων από τους ανθρώπους που θα απασχολήσουν.

Ευχαριστώ πολύ. Χαίρομαι πάρα πολύ πάντως που η συζήτηση εξελίχθη ομαλά, κρατήσαμε το χρόνο και νομίζω ότι βγήκαν χρήσιμα συμπεράσματα.

N.Μισοπολινός:

Θα ήθελα να πω σχετικά ότι δεν φιλοδοξούμε να εναρμονίσουμε τα προγ/τά μας σπουδών, δεν μπήκε αυτό από την αρχή, μπήκε να προσεγγίσουμε, να συζητήσουμε και να διαμορφώσουμε ένα πλαίσιο αν είναι δυνατόν ευρύ, διότι όπως γνωρίζετε όλοι οι Πρόεδροι, το κάθε Τμήμα έχει το δικό του σκεπτικό. Ενδεχόμενα και βεβαίως έχει το δικό του δικαίωμα να διαμορφώσει το πρόγραμμα σπουδών του όπως αυτό επιθυμεί. Βρισκόμαστε εδώ για να ανταλλάξουμε σκέψεις, να δούμε τι διαφοροποιήσεις έχουμε και να δημιουργήσουμε ένα πλαίσιο γενικό κάτω από οποίο θα χωρέσουν όλα τα προγράμματα σπουδών τα οποία θα διαμορφώσουμε έτσι κι αλλιώς το κάθε Τμήμα ξεχωριστά.

Σχετικά με το πρακτικό θέμα. Στη συνέχεια η Συντονιστική Επιτροπή θα απομαγνητοφωνήσει αυτά τα οποία συζητήσαμε σήμερα, θα τα ταχυδρομήσει σε όλους ηλεκτρονικά έτσι ώστε να τα έχετε υπόψη σας, να τα επεξεργαστείτε, οπότε στην επόμενη συνάντηση που θα κάνουμε να έχει ο καθένας τις απόψεις του, πλήρως αποκρυσταλλωμένες, οι οποίες θα βγουν απ' αυτά τα απομαγνητοφωνημένα κείμενα και από τις δικές τους στη συνέχεια επεξεργασίες, έτσι ώστε να φτάσουμε στο στόχο τον οποίο σας είπε τελικά ο κ.Σταυρακάκης.

Τελειώνοντας θα ήθελα να σας ευχαριστήσω όλους. Νομίζω ότι η συζήτηση δειξήχθη σε πολύ υψηλό επίπεδο από όλους μας και νομίζω ότι αυτό δείχνει με πόση σοβαρότητα είμαστε διατεθειμένοι να αντιμετωπίσουμε το πρόβλημα των προγραμμάτων σπουδών των μελλοντικών γεωπόνων με τους οποίους θα στελεχωθεί η χώρα μας. Αυτό με ευχαριστεί ιδιαίτερα και γι' αυτό σας ευχαριστώ όλους. Σας εύχομαι καλή διαμονή και καλό ταξίδι σε όσους θα φύγουν σήμερα.

Καλή αντάμωση στην επόμενη συνάντησή μας στο Βόλο.